

Milieueffectrapportage Bp strand Wijk aan Zee

Milieueffectrapportage

Bp strand Wijk aan Zee

Auteur P.J.H. van der Linden

Opdrachtgever Gemeente Beverwijk

Projectnummer 10.016

Ingen 14 februari 2011

foto omslag strandhuisjes op het strand bij Wijk aan Zee

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Management samenvatting	4
Inleiding	6
Wettelijk kader	9
Beschrijving	37
Referentie en ontwikkelingen	52
Activiteiten	61
Verstoring	68
Milieu-effecten	73
Conclusie	78
Literatuur	80
Bijlagen	
Quick scan ecologie	82
Passende beoordeling	95
Inspraakreacties R&D	116

Management samenvatting

Voor het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee is een verplichte planmer en een passende beoordeling uitgevoerd. Beide onderzoeken worden in het rapport 'Milieueffectrapportage Bp Strand Wijk aan Zee' in samenhang gepresenteerd. Het planmer en de passende beoordeling zijn een onderdeel van het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee en moeten in samenhang worden beoordeeld.

Het bestemmingsplan legaliseert de geleidelijk, gedurende de afgelopen dertig jaar, ontstane situatie op het strand Wijk aan Zee voor zover dat geen hinder voor strandgasten of schade aan de natuurwaarden van de duinen en andere beschermde gebieden veroorzaakt. Het strand is gesegmenteerd in een activiteitenstrand en een familiestrand. Op het strand staan 320 strandhuisjes, negen paviljoens en enkele andere niet-permanente gebouwen. In relatie met het beleid van de provincie krijgen drie paviljoens een openstelling gedurende het gehele jaar.

Voor de planmer en de passende beoordeling is de ontstane situatie getoetst op effecten op het aanliggende Natura 2000 gebied, de overige natuurwaarden en de milieu-effecten. Aangezien het om toetsing van een gegroeide situatie - die dus feitelijk aanwezig is - gaat is er geen autonome groei getoetst of een alternatieve ontwikkeling beoordeeld. Als referentie is de situatie genomen zoals deze bij het instellen van het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat op 7 december 2004 aanwezig was.

Voor verschillende factoren waren er geen objectief gemeten gegevens aanwezig uit het verleden. Door deductie en expert judgement is toch een goede beoordeling mogelijk gebleken.

Uit de passende beoordeling is gebleken dat er geen significante effecten zijn te verwachten op de doelstellingen van het Natura 2000 gebied. Er zijn wel enkele ondergeschikte effecten te verwachten; deze kunnen eenvoudig gemitigreerd worden. De meest zichtbare is de erosie van de zeereep, welke door het plaatsen van een raster kan worden beheerst.

De effecten op het milieu en de leefomgeving zullen door het bestemmingsplan niet worden verhoogd of vergroot en blijven binnen algemeen aanvaarde normen.

De belangrijkste overlast wordt veroorzaakt tijdens de grote toestroom op een stranddag. Het aantal stranddagen wordt echter niet beïnvloed door voorzieningen op het strand, maar door de ontwikkelingen van het klimaat en het weer.

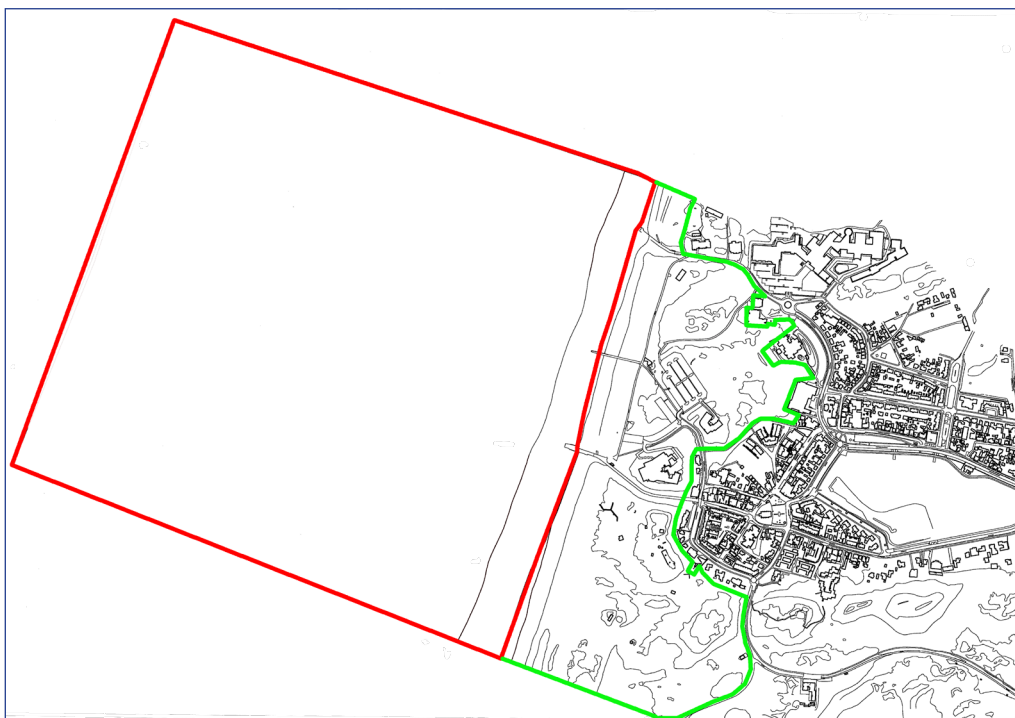
Er is geen reden om te veronderstellen dat het bestemmingsplan leidt tot schade aan de natuurwaarden of tot overlast voor de omgeving. Het bestemmingsplan levert een handhavings kader om ongewenste ontwikkelingen te verminderen of voorkomen.

Inleiding

De gemeente Beverwijk is bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. In het bestemmingsplan moeten – sinds de jaren tachtig - geleidelijk gegroeide recreatieve activiteiten gereguleerd worden. Het nieuwe bestemmingsplan moet een accuraat handhaving en vergunningen kader genereren. Door allerlei deels externe oorzaken komen de huidige activiteiten niet meer overeen met het vigerend bestemmingsplan. Naast de reglementering van de huidige recreatieve activiteiten zal in het komend bestemmingsplan ruimte worden gegund aan zogenoemde jaarrond exploitatie van maximaal drie paviljoens. Tevens zal het overnachten op het strand planologisch worden geregeld.

Het strand ligt tegen een Natura 2000 gebied aan. Het bestemmingsplan heeft daarom rekening te houden met de doelstellingen van het natuurgebied. Vanwege de potentiële effecten is een passende beoordeling en daarmee een plan-mer verplicht. De plan-mer en de passende beoordeling hebben een grote overlap in het toetsingskader, daarom is gekozen om beide onderzoeken te integreren in één rapport. De inspraak volgt daarbij de mer-procedure. Mocht

Kaart 1. Begrenzing van het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee en het onderzoeksgebied voor de mer.

blijken dat een vergunning in het kader van de Natuurbescherming noodzakelijk is, dan zal hiervoor – op basis van het voorliggende rapport – de geëigende procedure worden doorlopen.

Het bestemmingsplan gaat uitsluitend over het strand te Wijk aan Zee inclusief de gemeentelijke kustzone van de Noordzee. De zeereep en het duin valt buiten het bestemmingsplan. Aangezien er in de nabije toekomst eveneens een bestemmingsplan voor de duinen (samen met het dorp Wijk aan Zee) wordt geschreven en omdat de eventuele effecten vanaf het strand juist merkbaar kunnen worden in de duinen, is besloten om voor de mer een ruimere begrenzing te kiezen en ook de duinen “mee te wegen”. De verschillende begrenzingen staan in kaart 1 weergegeven.

■ **Leeswijzer**

In eerste instantie wordt het wettelijk kader geschetst, waarbij vooral wordt ingegaan op de wet- en regelgeving die van invloed is op de milieu-effecten in brede zin van het woord. Aanpalende wetgeving wordt niet besproken, voor deze wetgeving wordt verwezen naar het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. In het hoofdstuk beschrijving wordt de begrenzing van het plangebied en het onderzoeksgebied besproken. Daarnaast worden de kwaliteiten en doelstellingen van de Natura 2000, ecologische hoofdstructuur en andere bescherming regimes met een ruimtelijk aspect besproken.

Normaal wordt in een mer een toekomstig nieuw gebruik beoordeeld, waarbij mogelijke alternatieven worden meegewogen. In de voorliggende procedure wordt een organisch gegroeide situatie gereguleerd. Er kan dus niet vanuit een nulsituatie beoordeeld worden wat de effecten zijn voor toekomstig gebruik. Daarom wordt zo goed mogelijk geoordeeld vanuit de oorspronkelijk vergunde situatie. Handicap daarbij is dat er geen historische tellingen van bezoekersaantallen of verkeersbewegingen beschikbaar zijn. Het oorspronkelijk gebruik wordt daarom door deductie herleidt. Een en ander is uitvoerig beschreven in het hoofdstuk ‘referentie en ontwikkelingen’.

In het hoofdstuk ‘activiteiten’ wordt nader ingezoomd op het huidige gebruik van het strand en de wensen voor de nabije toekomst. Daarvoor is een enquête gehouden onder de huidige pachters. In het bestemmingsplan zijn en worden keuzen gemaakt over toegestaan gebruik. Het mer heeft hierbij een afpalende functie en een beoordelende functie.

In het hoofdstuk 'verstoring' wordt zo goed mogelijk gekwantificeerd welke verstoringen kunnen optreden vanaf het strand en het recreatief medegebruik van het duin. Het hoofdstuk is de belangrijkste basis voor de analyse van de effecten die in het volgende hoofdstuk worden besproken. Het mer eindigt met een advies voor monitoring en een conclusie.

Wettelijk kader

Basis voor de planmer is het ontwerpbestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. Het voornemen uit het ontwerpbestemmingsplan wordt immers getoetst in het voorliggende merrapport. Omgekeerd zal de uitkomst van de mer een invloed hebben op de randvoorwaarden, beheer en inrichting die uiteindelijk in het bestemmingsplan komen. In het ontwerpbestemmingsplan wordt uitgebreid ingegaan op het beleid en de wet- en regelgeving. In het voorliggende hoofdstuk wordt uitsluitend ingegaan op de wet- en regelgeving en beleidsnota's die relevant zijn voor het mer. Hoewel gebruikelijk top-down wordt geredeneerd (Europees – landelijk – provinciaal – lokaal) wordt in het mer gekozen om eerst het bestemmingsplan op relevantie te beschrijven en vervolgens de voornoemde reeks weer op te pakken.

Ontwerp Bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee

In het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee worden de geleidelijk gegroeide activiteiten zoveel mogelijk gestructureerd en gelegaliseerd. Daarbij wordt het strand gecompartmenteerd in een familiestrand en activiteitenstrand. Activiteiten die veel overlast kunnen veroorzaken, paragliden of gemotoriseerde en geluidversterkte activiteiten blijven niet toegestaan, behoudens middels incidentele vergunning. Het aanlanden met schepen blijft beperkt. Grootschalige evenementen zijn slechts met een aparte vergunning toegestaan.

Op het strand zijn 9 paviljoens, waarvan in ieder geval twee paviljoens een jaar rond openstelling hanteren en een derde hier in de toekomst toe overgaat. De provincie geeft voor het Strand Wijk aan Zee een maximum van drie jaar rond paviljoens. Op het strand zijn ongeveer 320 strandhuisjes aanwezig, in ongeveer 40% van de strandhuisjes wordt tijdens het seizoen incidenteel overnacht. Daarnaast zijn er nog enkele andere gebouwen op het strand aanwezig (b.v. de reddingsbrigade).

Het bestemmingsplan moet een goed handhaving en vergunningen kader vormen.

Bestemmingsplan Dorp

De gemeente heeft het voornemen om ook het bestemmingsplan Dorp te herzien. Hierin zijn het Hotel Hoge duin en duinpaviljoen Schoos opgenomen. Binnen dat plangebied liggen de fietsenstallingen en de parkeerplaats t.b.v. de strandrecreatie. Beide horecafuncties en de aanpalende functies worden mee-

gewogen in het mer. In het duin liggen enkele officiële voetpaden en verscheidene officieuze voetpaden, deze worden eveneens beoordeeld in het mer.

■ **Rijksbeleid**

Er zijn verschillende beleidsnota's van het rijk die betrekking hebben op de kust en strandrecreatie. Onderstaand volgt een samenvatting van de relevante nota's. Voor de Natura 2000 wordt naar de betreffende hoofdstukken verwezen elders in het mer en naar bijlage 2 waar de passende beoordeling ingaat op de effecten op het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat.

Derde Kustnota

In het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water; waterbeleid in de 21e eeuw' (2000) stelt het kabinet dat de veiligheid gewaarborgd moet worden en dat er zo goed mogelijk ingespeeld moet worden op natuurlijke processen (dynamische kustbeheer). Voor de kustzone is dit standpunt uitgewerkt in de derde Kustnota. Voor de technische uitwerking is in 2002 een leidraad verschenen (TAW 2002). Belangrijk is dat zowel in de kustnota als de leidraad veiligheid de eerste vereiste is en dat dynamisch kustbeheer en vooral stuivende duinen toegestaan worden op brede delen van de kustduinen.

In de Derde Kustnota wordt aangegeven, dat jaarrondpaviljoens en een veerkrachtige kustverdediging goed kunnen samengaan. Voor een beperkt aantal gebieden geldt daarom een "ja, tenzij"-benadering voor het jaarrond aanwezig zijn en exploiteren van strandpaviljoens. Jaarrondpaviljoens zijn alleen toegestaan waar sprake is van een directe functionele relatie met:

- een kustplaats, gelegen in of direct achter de waterkering;
- een recreatieconcentratiepunt in of achter de waterkering.

In de Derde Kustnota wordt aangegeven, dat jaarrondpaviljoens moeten voldoen aan door de beheerder van het strand (Rijkswaterstaat) en van de waterkering (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) te stellen voorwaarden. Expliciet wordt daarbij verwezen naar het modelconvenant van het pilotproject Zandvoort en de hierin opgenomen voorwaarden.

Op 22 december 2009 is het Nationaal Waterplan met een aantal daarmee samenhangende beleidsnota's vastgesteld. Dit plan vervangt de Vierde nota Waterhuishouding en de daarop gebaseerde nota's, waaronder de Derde Kustnota. Voor de kust geldt nu het Nationaal Waterplan als beleidsdocument in samenhang met de beleidsnota Waterveiligheid.

Europese Aanbeveling voor de uitvoering van geïntegreerd beheer van kustgebieden

In 2002 heeft het Europees Parlement en de Raad van Europa aanbevelingen gedaan teneinde te komen tot een geïntegreerd beheer van kustgebieden. Deze aanbevelingen zijn gericht op:

- bescherming van het kustmilieu;
- erkenning van de bedreiging van kustgebieden door de klimaatveranderingen;
- erkenning van de gevaren, die voortvloeien uit de stijging van de zeespiegel en de steeds frequentere en hevigere stormen;
- passend ecologisch verantwoorde maatregelen ter bescherming van kustgebieden alsmede van woongebieden en cultureel erfgoed langs de kust;
- duurzame economische mogelijkheden en werkgelegenheid;
- een functionerend maatschappelijk en cultureel systeem in de lokale gemeenschappen;
- voldoende voor het publiek toegankelijke gebieden zowel voor recreatie als voor esthetische doeleinden;
- het behouden en bevorderen van samenhang tussen afgelegen kustgemeenschappen;
- een betere coördinatie van de acties, die door alle betrokken autoriteiten, zowel op zee als op land worden ondernomen bij het beheer van de wisselwerking tussen zee en het land.

De nota Vernieuwde Toeristische Agenda

De nota Vernieuwde Toeristische Agenda geeft aan dat Nederland zijn concurrentiepositie ten aanzien van recreatie en toerisme op peil moet houden en verbeteren. Gesteld wordt dat de kust als vakantiebestemming aan erosie onderhevig is. Al wat langer is een tendens zichtbaar dat de Nederlandse kust minder - met name buitenlandse - gasten met een hoog bestedingsniveau trekt. Bovendien wordt de verblijfsduur korter. Dit duidt erop dat de internationale concurrentiepositie van de kust afneemt. De hoofdoorzaak daarvan is de in verscheidene studies geconstateerde internationaal achterblijvende of zelfs teruglopende kwaliteit van het aanbod. Dit terwijl aan de Belgische kust en Duitse Oostzeekust de kwaliteit juist wordt opgevoerd.

Uitgaande van de beleidsopgave, vergroting van de bestedingen, kan gekozen worden voor volumeontwikkeling of kwaliteitsverbetering. In het geval van de kust lijkt alleen kwaliteitsverbetering een optie te zijn. Enerzijds omdat dit kan leiden tot het keren van de genoemde tendens van erosie. Anderzijds omdat volumeontwikkeling fysieke grenzen kent vanwege de slechts beperkt beschik-

bare ruimte aan de kust voor verdere uitbreiding. Om de kust als bestemming in de toekomst concurrerend te laten zijn met buitenlandse alternatieven is een kwaliteitsslag derhalve dringend noodzakelijk. Het is daarbij van belang om de karakteristieke elementen van de Hollandse kust te behouden en waar mogelijk te versterken. Daarmee kan dan ook het onderscheidende karakter van de verschillende plaatsen beter worden geprofileerd en worden afgestemd op de diverse doelgroepen.

De gemeente Beverwijk kiest er voor om het strand Wijk aan Zee te behouden als familiestrand waar geen of weinig grootschalige evenementen worden georganiseerd. Die evenementen zullen via aparte procedures vergund worden. De ontwikkeling van drie jaarrond paviljoens past binnen de verbetering van de kwaliteit met behoud van de rust van een familiestrand.

De Nota Ruimte – Ruimte voor ontwikkeling

Op 23 april 2004 heeft het kabinet de Nota Ruimte, het derde deel van de Planologische Kern Beslissing Nationaal Ruimtelijk Beleid vastgesteld. Op 17 mei 2005 is in de Tweede Kamer de meest recente versie aangenomen. Tenslotte heeft de Eerste kamer met de nota op 17 januari 2006 ingestemd.

In de Nota Ruimte is het nationaal ruimtelijk beleid voor de periode 2004 tot 2020 met een doorkijk naar 2030 op hoofdlijnen vastgelegd. De Nota Ruimte vervangt de ruimtelijk relevante rijksnota's c.q. de planologische kernbeslissingen behorende bij de opvolger van de Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra (VINEX) en de actualisering hierop (VINAC), de (nooit afgeronde) Vijfde nota over de ruimtelijke ordening, en het Structuurschema Groene Ruimte. De Nota Ruimte bevat geen concrete beleidsbeslissingen maar stelt een aantal beleidsdoelen als leidraad voor de ontwikkelingen in de komende periode.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is om op een duurzame en efficiënte wijze ruimte te scheppen voor de verschillende ruimteveragende functies, de leefbaarheid van Nederland te waarborgen en te vergroten en de ruimtelijke kwaliteit van stad en platteland te verbeteren, waarbij speciaal aandacht wordt geschonken aan het scheppen van de juiste condities voor het toepassen van ontwikkelingsplanologie. Meer specifiek richt het kabinet zich hierbij op vier algemene doelen: versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden, en borging van de veiligheid.

De nota Ruimte gebruikt de zogenaamde 'lagenbenadering', dat wordt als volgt omschreven: *"We kunnen ons de ruimte voorstellen als opgebouwd uit drie 'lagen': ondergrond (water, bodem en het zich daarin bevindende leven), netwerken (alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur) en occupatie (ruimtelijke patronen ten gevolge van menselijk gebruik). Elke laag is van invloed op de ruimtelijke afwegingen en keuzen met betrekking tot de andere lagen."* Het rijk kiest in de Nota Ruimte voor een ontwikkelingsgerichte benadering voor wat betreft de inrichting van Nederland. Ze houdt zelf de regie over ontwikkelingen van nationaal belang, zoals vastgelegd in de nationale ruimtelijke hoofdstructuur, maar geeft de decentrale overheden meer bevoegdheden met betrekking tot de ruimtelijke inrichting op provinciaal, regionaal of lokaal niveau. In het nationaal ruimtelijk beleid staan de volgende opgaven centraal:

- een integraal kustbeheer;
- begrenzing en bescherming van het kustfundament;
- introductie van een strategie voor het beheer van de zandige kust;
- het op sterkte hebben en houden van de waterkering.

Het ontwikkelingsperspectief is gericht op het behoud en de verbetering van het kustfundament en het op sterkte houden van de waterkering. Het kustfundament wordt als volgt begrensd:

- de zeewaartse grens is de doorgaande NAP -20 m-lijn;
- aan de landzijde omvat het kustfundament alle duingebieden en alle daarop gelegen harde waterkeringen.

Bij het beheer van het kustfundament kiest het rijk voor een strategie in drie stappen:

- behoud van zand en ongehinderd transport van zand langs en dwars op de kust;
- zoveel mogelijk zandige maatregelen als ingrepen noodzakelijk zijn; alleen in uiterste gevallen kan zand met harde constructies worden vastgelegd.

Het rijk stelt zich voor de kust een dubbele doelstelling:

- het waarborgen van de veiligheid tegen overstromingen;
- het behouden van het bijzondere karakter van de kust.

In het verlengde van de Nota Ruimte leggen provincies en gemeenten de grens van het kustfundament vast in de ruimtelijke verordening en bestemmingsplannen en geven zij invulling aan het specifieke bouwbeleid op basis van de volgende hoofdlijnen:

binnen de bestaande aaneengesloten bebouwing van kustplaatsen gelden beperkingen aan nieuw- en verbouw (het ja, mits principe) op de waterkering, waarbij de voorwaarden worden ingevuld vanuit de waterstaatswetgeving; buiten het bestaande bebouwde gebied van kustplaatsen en strand wordt in het kustfundament in principe geen uitbreiding van de bebouwing toegestaan (het “nee, tenzij-principe”).

Beleidslijn kust

Op 14 september 2007 is de Beleidslijn kust vastgesteld als uitwerking van paragraaf 4.3 uit de Nota Ruimte. De Beleidslijn kust bestaat uit een beleidsbrief met uitwerking en een toelichting. De brief met de uitwerking hebben gezamenlijk de status van nationaal ruimtelijk beleid. Het rijk zal ruimtelijke plannen hieraan toetsen. De beleidsbrief en uitwerking vormen ook de basis voor een beleidsregel van de staatssecretaris van V&W voor de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. De toelichting geeft uitleg van een aantal onderwerpen en heeft verder geen status. De beleidslijn heeft een driedelig karakter. De Beleidslijn kust:

verheldert rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheden in het kustfundament voor de ruimtelijke ordening, waterveiligheid en natuur; geeft een uitleg van het rijksbeleid voor waterveiligheid uit de derde Kustnota en de Nota Ruimte;

bevat een kader vanuit het waterveiligheidsbelang voor toetsing van ingrepen of activiteiten met een ruimtebeslag; het kader is bindend voor het rijk en biedt een handreiking voor andere overheden.

Met deze beleidslijn wil het rijk binnen het vigerend rijksbeleid ontwikkelingen mogelijk maken waar dat verantwoord is, in combinatie met de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de kust. De afweging over de ruimtelijke ontwikkeling vindt vanuit het sturingsprincipe ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’ primair plaats op het niveau van een provincie en een gemeente. Waterschappen passen de Keur toe en hebben daarmee zeggenschap over activiteiten en ingrepen in de zones van de waterkering. Over grote projecten van nationaal belang besluit het rijk.

Het toepassingsgebied van de beleidslijn is het kustfundament en de primaire waterkeringen van de Waddenzee en de Eems-Dollard.

De beleidslijn geeft invulling aan verbeterpunten voor de korte termijn uit de evaluatie van de Derde Kustnota: de verheldering van bestuurlijke rolverdeling, van het huidige rijksbeleid voor de kust en een vereenvoudiging van het rijksbeleid voor jaarrond strandpaviljoens. De beleidslijn gaat niet in op de uitwerking van het beschermingsniveau van bestaand bebouwd buitendijks gebied in dertien kustplaatsen. Die toezegging wordt ingevuld via een specifieke uitwerkingsactie, in samenwerking tussen de betrokken overheden en het Expertisenetwerk Waterkeren.

De beleidslijn legt bestaand beleid uit en leidt niet tot nieuwe regels. De beleidslijn grijpt niet in op bestaande bevoegdheden en loopt niet vooruit op nieuwe wetgeving. De beleidslijn bevat geen voorwaarden uit de Keur, aangezien het hier een bevoegdheid en verantwoordelijkheid betreft van het waterschap. Het kustfundament bestaat uit het geheel van kustzee, strand, zeedijken, dammen en duingebied. In het kustfundament liggen kustplaatsen, havens, industriegebieden, natuurgebieden en waardevolle landschappen.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de 'opvolger' van de door het kabinet in 1998 in de Vierde nota waterhuishouding vastgelegde belangrijkste beleidsdoelstellingen met betrekking tot het waterbeheer voor met name de periode 1998-2006. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door het kabinet vastgesteld en bevat een langetermijnvisie voor 2040 en een uitvoeringsprogramma voor de periode 2009-2015. Het beleid van dit plan is gericht op:

- een goede bescherming tegen overstroming;
- het zoveel als mogelijk voorkomen van wateroverlast en droogte;
- het bereiken van een goede waterkwaliteit;
- het veiligstellen van strategische watervoorraden.

Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het strand bij Wijk aan Zee valt onder de gebiedsindeling Kust (zie kaart 1 in het Nationaal waterplan), het streefbeeld 'duinen' is omschreven als 'meegroe-

en met zeespiegel' (zie kaart 4 in het Nationaal waterplan), het strand en de achterliggende duinen behoren tot het zogenaamde 'kustfundament' (zie kaart 16 in het Nationaal waterplan) en de kuststrook behoort bij de 'kustbeschermingsstrook' (zie kaart 22a in het Nationaal waterplan).

De Vierde Nota waterhuishouding, de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben het waterbeheer de afgelopen tien jaar een belangrijke impuls gegeven. Met dit eerste Nationaal Waterplan, dat tevens structuurvisie is op basis van de Waterwet en de Wet ruimtelijke ordening en is opgesteld voor de planperiode 2009-2015, gaan we een nieuwe fase in. Omdat we volgende generaties van Nederland als veilig en welvarend waterland willen laten genieten, moeten we nu antwoorden formuleren op ontwikkelingen op het gebied van klimaat, demografie en economie en investeren in een duurzaam waterbeheer.

Met de vaststelling van het Nationaal Waterplan hebben de overige genoemde beleidsnota's hun betekenis als beleidsdocument verloren.

De (ontwerp) AMvB Ruimte

Totdat de Wet ruimtelijke ordening in werking was getreden werd het geldende rijksbeleid vastgelegd in Planologische Kernbeslissingen. Per 1 juli 2008 waren deze documenten alleen nog bindend voor het rijk en niet meer voor andere overheden. De nieuwe Wet ruimtelijke ordening vraagt daarnaast van het rijk om ruimtelijke belangen duidelijk in beeld te brengen. Dit heeft het kabinet in juni 2008 gedaan in de Realisatieparagraaf (Realisatie Nationaal Ruimtelijk Beleid). Hierin is beschreven welke instrumenten het rijk inzet voor de behartiging van rijksbelangen, zoals financiële stimuleringsregelingen, afspraken met andere overheden en juridische instrumenten zoals de AMvB.

Het kabinet kiest ervoor om het deel van het rijksbeleid dat bedoeld is bindend te zijn voor andere overheden onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening te borgen. De Wet ruimtelijke ordening geeft daarvoor het rijk de beschikking over het instrument algemene maatregel van bestuur (AMvB). De AMvB Ruimte komt in twee ronden tot stand. De eerste tranche bevat, zoals aangekondigd in de Realisatieparagraaf, een beleidsneutrale omzetting van bestaand beleid. Deze kaders zijn afkomstig uit de PKB's Nota Ruimte, Derde Nota Waddenzee, Structuurschema Militaire Terreinen en Project Mainportontwikkeling Rotterdam. De tweede tranche van de AMvB zal nieuw beleid bevatten.

Het besluit wijst als landschappelijke kernkwaliteit van de kust aan: de vrije horizon, het uitzicht vanaf de gemiddelde hoogwaterlijn met de blik op zee. In de Nota Ruimte wordt daarnaast als kwaliteit van dit gebied genoemd de gebiedspecifieke identiteit. Deze kwaliteit wordt gevormd door de afwisseling van badplaatsen en lange trajecten van zandige kust. Behoud en versterking van de bestaande aantrekkelijke structuur van uitgestrekte duingebieden met waardevolle natuurgebieden en drukbezochte kustplaatsen en inpassing van economische ontwikkelingen is het perspectief. Omdat deze kwaliteit niet in een individueel bestemmingsplan tot uitdrukking komt is deze niet apart in het besluit benoemd. Wel is opgenomen dat in de toelichting op een (nieuw) bestemmingsplan wordt verantwoord hoe rekening is gehouden met de betreffende ruimtelijke kwaliteiten van het kustgebied.

In de AMvB staan bepalingen ter zake van bestemmingsplannen, het besluit bevat de regel dat gemeenten de primaire waterkering als zodanig in het bestemmingsplan bestemmen. De Nota Ruimte en de Beleidslijn Kust stellen dat voor alle primaire waterkeringen in het kustfundament een basisbescherming moet gelden, ruimtelijke ontwikkelingen die een significante belemmering kunnen bewerkstelligen voor de waterveiligheid zijn niet toegestaan.

Deze algemene bepaling is nader uitgewerkt. Overeenkomstig het nationaal beleid worden daarbij naar twee soorten gebieden binnen het kustfundament onderscheiden: het bebouwd gebied en niet-bebouwd gebied. In het bestaand bebouwd gebied, dat wil zeggen de kustplaatsen en de al dan niet voormalige haven- en industriegebieden, zijn ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan, mits deze de veiligheid van de waterkering niet aantasten en niet in strijd zijn met andere wettelijke kaders; het “ja-mits-principe”.

Een bestemmingsplan buiten bestaand bebouwd gebied in het kustfundament kan geen nieuwe bebouwing mogelijk maken, met een aantal uitzonderingen: het “nee-tenzij-principe”. Die uitzonderingen betreffen onder meer seizoensgebonden bebouwing, bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige werken. De AMvB Ruimte heeft tot 30 augustus 2009 ter visie gelegen, naar verwachting wordt dit begin 2011 vastgesteld.

Waterwet en waterbesluit 2009

Om het waterbeheer van de toekomst zo goed mogelijk vorm te geven en uit te voeren, was het nodig het wettelijke instrumentarium verder te stroomlijnen en te moderniseren. Daarbij staat integraal waterbeheer centraal. De Waterwet regelt het beheer van onder meer oppervlaktewater en grondwater en ver-

betert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. De Waterwet vervangt de bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland:

- Wet op de waterhuishouding
- Wet op de waterkering
- Grondwaterwet
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren
- Wet verontreiniging zeewater
- Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904)
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte')
- Waterstaatswet 1900
- Waterbodemparagraaf uit de Wet bodembescherming

Via de Invoeringswet Waterwet is de saneringsregeling voor waterbodems van de Wet bodembescherming overgebracht naar de Waterwet. Naast de Waterwet blijft de Waterschapswet als organieke wet voor de waterschappen bestaan. Met de Waterwet zijn Rijk, waterschappen, gemeenten en provincies beter uitgerust om wateroverlast, waterschaarste en waterverontreiniging tegen te gaan. Ook voorziet de wet in het toekennen van functies voor het gebruik van water zoals scheepvaart, drinkwatervoorziening, landbouw, industrie en recreatie. Afhankelijk van de functie worden eisen gesteld aan de kwaliteit en de inrichting van het watersysteem. De Waterwet alsmede het Waterbesluit zijn op 22 december 2009 in werking getreden.

Natuurbeschermingswet

Binnen de Natuurbeschermingswet 1998 worden aangewezen gebieden beschermd, waarbij onderscheid wordt gemaakt in Natura 2000 gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. De Natura 2000 is een internationaal netwerk van natuurgebieden dat een strikte bescherming heeft. Het duingebied valt binnen het Natura 2000 gebied "Noord-Hollands Duinreservaat". Het strand – vanaf de teen van de zeereep – valt buiten het Natura 2000. Er liggen geen beschermde natuurmonumenten in de omgeving.

Bestaand gebruik

Van belang is dat de strandhuisjes en de paviljoens als een nieuwe activiteit in het kader van de Natura 2000 moet worden beschouwd (immers deze worden via het bestemmingsplan gelegaliseerd). Hierbij is tevens de overweging dat er geen vergunning ex artikel 16 Natuurbeschermingswet aanwezig is voor de strandhuisjes en de -paviljoens. Er zijn uitspraken van de Raad van State dat het hier dan niet als een bestaand gebruik kan worden beschouwd. Dat houdt

in dat voor de recreatieve voorzieningen een passende beoordeling noodzakelijk is.

■ **Provinciaal beleid**

De provincie heeft een nieuwe structuurvisie vastgesteld ter vervanging van de twee voorheen geldende streekplannen, te weten Noord-Holland Zuid en het (streekplan) Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Bij de laatste partiële herziening “actualisering streekplannen Noord-Holland Zuid en Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (respectievelijk vastgesteld door Provinciale Staten op 19 november 2007 en 17 december 2007) was het tot dan geldend beleid al in lijn gebracht met de Nota Ruimte.

Op 18 maart 2008 heeft Provinciale Staten haar sturingsfilosofie vastgesteld. Daarbij werd - naast overleg met gemeenten - in belangrijke mate ingezet op het gebruik van juridische instrumenten om tot doorwerking van haar beleid te komen.

Op 3 juni 2008 is vervolgens een Overgangsdokument vastgesteld. In dit document is geïnventariseerd welke provinciale belangen in de geldende streekplannen (en de daarop geënte Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid) in aanmerking komen voor proactieve juridische sturing en beleidsneutraal konden doorwerken in een provinciale verordening. Dit heeft geleid tot de Provinciale ruimtelijke verordening 2009, die op 21 juni 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld en nu in werking is getreden.

Notitie Strandzoning en Jaarrondpaviljoens

De provincie Noord-Holland heeft op 19 november 2007 de strandzoning voor jaarrond strandpaviljoens vastgesteld als onderdeel van de partiële herziening van het Streekplan Noord-Holland Zuid en het Streekplan Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. In deze notitie is de conceptnotitie ‘Strandzoning en Jaarrondpaviljoens van mei 2006’ opgegaan, welke o.m. het pilotproject jaarrond exploitatie te Zandvoort mogelijk maakte (afgerond op 14 november 2007). Verder is de jaarrond exploitatie van strandpaviljoens inmiddels opgenomen in de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2010. Door middel van strandzoning is aangegeven waar in principe wel en waar geen jaarrond openstelling van strandpaviljoens mogelijk is. Dit worden de “ja, mits-zones” en de “nee-zones” genoemd.

Voor het strand Wijk aan Zee zijn volgens de notitie drie strandpaviljoens mogelijk die het hele jaar open zijn. Voorwaarde is onder andere behoud van de kwaliteit van de kust inclusief duinen.

Handreiking voorwaarden jaarrond strandpaviljoens Noord-Holland

Op 8 april 2008 hebben Gedeputeerde Staten onderhavige handreiking vastgesteld. Hiermee wordt een toezegging uit de notitie 'Strandzoning en jaarrondpaviljoens' ingevuld. De handreiking heeft een meervoudige doelstelling:

- te verhelderen wat de provincie beoogd met het mogelijk maken van jaarrond exploitatie;
- informatieverschaffing aan andere overheden omtrent mogelijk te stellen voorwaarden;
- de voorwaarden en ervaringen van de pilot Zandvoort te vertalen naar meer algemeen toepasbare voorwaarden;
- aan te geven welke overheden verantwoordelijk zijn voor het overnemen van welke voorwaarden en waarop getoetst wordt, en;
- het verdere proces te schetsen.

In de handreiking wordt een duidelijk overzicht gegeven van mogelijk te stellen voorwaarden onderverdeeld naar voorwaarden ten aanzien van de exploitatie, bouwvoorschriften, voorwaarden aan de plaatsing en risico's. Verder bevat de handreiking een schema ter beoordeling of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 bij de provincie dient te worden aangevraagd.

Bij Wijk aan Zee zijn voor twee strandpaviljoens aparte procedures doorlopen die een jaarrond openstelling beogen. Een derde strandpaviljoen beraadt zich nog. In het bestemmingsplan wordt de openstelling geformaliseerd. Aangezien er separate procedures lopen is jaarrond openstelling geen apart onderdeel van de voorliggende mer of de passende beoordeling. Het feit van maximaal drie paviljoens met een jaarrond exploitatie wordt (uiteraard) wel als feit meegewogen in de mer en de passende beoordeling voor zover het de algemene toetsing van het bestemmingsplan betreft.

Ten aanzien van de jaarrond strandpaviljoens is het Noordzeestrand gezoneerd. Er worden twee zones met bijbehorend beleid onderscheiden:

Ja mits-zones: zones waar jaarrond strandpaviljoens onder voorwaarden zijn toegestaan

Jaarrond openstelling is hier mogelijk, indien geen grote nadelen bestaan voor natuur, waterkeringszorg, dynamisch kustbeheer en milieubeheer. De ja mits zones sluiten aan bij:

- de stedelijke bebouwing van badplaatsen en/of recreatieve steunpunten;
- bij strandopgangen die bereikbaar per auto en/of fiets zijn.

Een paviljoenhouder dient alle benodigde vergunningen bij gemeente, waterschap en provincie aan te vragen en te voldoen aan bouwkundige- en veiligheidseisen. De voorwaarden dienen ook te zijn afgestemd op de algemene voorwaarden van het rijk zoals vermeld in de Beleidslijn Kust van 14 september 2007.

Waar een strandpaviljoen is gelegen tegen de bestaande bebouwing van een kustplaats is de kans op aantasting van achterliggende beschermde natuurgebieden erg klein. Op locaties waar een paviljoen niet aan bebouwing grenst, maar aan een duingebied, zijn negatieve effecten op natuurwaarden niet op voorhand uit te sluiten. In deze gevallen dient onderzocht te worden of een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is. Aangezien het hierbij veelal gaat om locaties bij een strandovergang, waar nu reeds een zomer/seizoenpaviljoen aanwezig is, zal jaarrond openstelling hier waarschijnlijk weinig problemen opleveren.

Daar waar jaarrond strandpaviljoens zijn gelegen in of nabij Natura 2000 gebied of Beschermde Natuurmonument dient altijd onderzocht te worden of er geen (significante) schade wordt toegebracht aan de beschermde natuurwaarden van het betreffende gebied. Waar schade wordt verwacht is het nodig om een verklaring van geen bedenkingen aan te vragen bij de provincie.

Nee-zones: zones waar onder alle omstandigheden geen jaarrond strandpaviljoens zijn toegestaan

Buiten de 'ja, mits-zones' is jaarrond openstelling niet toegestaan. Het gaat hier om zones waar natuurbelangen prevaleren, stiltegebieden, gebieden waar dynamisch kustbeheer wordt toegepast, of gebieden waar vanuit een oogpunt van bereikbaarheid van de waterkering of onveiligheid door golven of stromingen de aanwezigheid van een strandpaviljoen niet mogelijk is.

Ook enkele stranddelen die relatief slecht ontsloten zijn of waarvan de provincie vindt dat deze relatief stil moeten blijven om zo een afwisseling van drukke en rustige stranden te garanderen vallen eveneens onder de 'nee-beleidslijn'.

Voor stranddelen waar dynamisch kustbeheer tot de mogelijkheden behoort, hebben de Hoogheemraadschappen, al dan niet in samenspraak met lokale natuurbeheerders, voor het strand en de aansluitende duingebieden een strategie bepaald waar geen ruimte is voor jaarrond strandpaviljoens (of welke strandbebouwing dan ook). Natuurontwikkeling kan daar volop kansen krijgen (paraboliserende zeereep, verstuivingen), zonder dat waterkeringsbelangen in het geding zijn.

De 'nee-beleidslijn' is onder andere van toepassing op de harde Hondsbossche, Pettemer en Helderse zeeweringen. Mocht bij deze dijken door zandsuppleties een strand ontstaan, dan is het vanuit veiligheidsoverwegingen en beheer en onderhoud ongewenst om ter plekke jaarrond strandpaviljoens toe te staan. Verder worden de werkzones ten noorden van de Noorderpier en ten zuiden van Zuiderpier bij IJmuiden buiten de zone voor strandpaviljoens gehouden. De exacte breedte dient de gemeente in overleg met Rijkswaterstaat Noord-Holland vast te stellen."

Rapport Jaarrond exploitatie van Strandpaviljoens

Op 28 mei 2009 verscheen het rapport Jaarrond exploitatie van Strandpaviljoens, ontwikkelingen en mogelijkheden geschreven door de Sector Economie, Landbouw en Toerisme & de Sector Water van de provincie Noord-Holland. Onder meer aan de hand van de uitkomsten van het 'pilotproject' te Zandvoort alsmede diverse inventarisaties bij de kustgemeenten zijn de ontwikkelingen, mogelijkheden alsmede de bedreigingen in kaart gebracht. Wijk aan Zee wordt genoemd met een streefgetal van drie jaarrond strandpaviljoens, twee paviljoens worden benoemd 'Het Strandhuis' en 'De Sunseabar'.

Provinciale Ruimtelijke Verordening 2009

Op 21 juni 2010 heeft Provinciale Staten op voordacht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2009 vastgesteld. Daartoe is besloten – onder meer – om reden dat, het in het belang van een goede ruimtelijke ordening in de provincie noodzakelijk is algemene regels vast te stellen betreffende de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen over onderwerpen in zowel het landelijke als het stedelijke gebied van Noord-Holland waar een provinciaal belang mee gemoeid is. Verder is overwogen dat, het wenselijk is om:

- een samenhangend stelsel van waardevolle gebieden te behouden en versterken;
- belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten bij nieuwe ontwikkelingen te behouden en versterken en deze vast te leggen in een beeldkwaliteitsplan;
- sturing te hebben op het woonbeleid;
- stedelijke ontwikkelingen te reguleren;
- een vitaal platteland te hebben;
- over goede infrastructuur te beschikken, waardoor de mobiliteit en bereikbaarheid van wonen, werken en voorzieningen is gewaarborgd;
- windenergie op landschappelijk aanvaardbare wijze mogelijk te maken;
- de winning van delfstoffen uitsluitend op de daarvoor geschikte plaatsen toe te staan;
- de toeristische aantrekkelijkheid van de Noordzee te vergroten door jaarrond strandpaviljoens toe te staan, maar uitsluitend op daarvoor geschikte plaatsen.

De Provinciale ruimtelijke verordening 2009 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- De provinciale categorie 1-onderwerpen genoemd in het Overgangsdokument van 3 juni 2008, en;
- Uitsluitend nu geldend streekplanbeleid, geen nieuw beleid (beleidsneutrale doorwerking).

Kustvisie 2050 N-H & Z-H – Strategische visie Kust

De essentie van deze visie is het voeren van een integraal ruimtelijk beleid dat enerzijds invulling geeft aan de begrippen 'duurzame veiligheid' en 'risicobeheersing' en anderzijds ruimte biedt voor een versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het kustgebied. De visie richt zich op het gegeven dat de komende vijftig jaar maatregelen nodig zullen zijn om de veiligheid in stand te houden bij:

- de kust van Delfland (Ter Heijde)
- het Flauwe Werk op Goeree
- en lokaal in de badplaatsen Noordwijk, Katwijk, Scheveningen en Kijkduin.

Provinciaal Waterplan 2010-2015

In verband met de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water is in december 2006 landelijk afgesproken dat alle waterplannen in 2008 worden herzien. Voor de Kaderrichtlijn Water zou een gedeeltelijke herziening van het waterplan voldoende zijn. Echter gezien de vele ontwikkelingen op andere

(water)beleidsvelden zagen Gedeputeerde Staten en de Statencommissie voldoende aanleiding om een nieuw waterplan voor de periode 2010-2015 vast te stellen.

In het Waterplan worden de nu bekende ruimtelijk relevante consequenties van water aangegeven (onder andere Loosdrechtse Plassen, waterberging Haarlemmermeerpolder Zuid, zonering jaarrond strandpaviljoens). In Noord-Holland worden alle ruimtelijke opgaven uit het Waterplan integraal afgewogen bij de vaststelling van de Structuurvisie. Daarbij is water een van de criteria. Gewerkt wordt met de bestaande kennis over onder andere klimaatverandering en bodemgeschiktheid. De provincie stimuleert de gemeenten deze ruimtelijke reserveringen over te nemen in hun ruimtelijke plannen.

Onder het kopje Veiligheid buitendijkse gebieden wordt aangegeven dat, voor bebouwing op het strand zoals seizoens- en jaarrondstrandpaviljoens en strandhuisjes geen beschermingsniveau geldt.

In de analyse van het bijzondere gebied 'De Noordzeekust' wordt aangegeven dat, door Provinciale Staten in de streekplanherziening van 2007, conform de opgave uit de Nota Ruimte, de begrenzing van het kustfundament in Noord-Holland is vastgelegd. Daarnaast is een zonering van het strand vastgesteld voor jaarrond exploitatie van strandpaviljoens. Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens is van belang voor de verbreding van het recreatief en toeristische product aan de kust van Noord-Holland. Daarom stimuleert de provincie de mogelijkheid daartoe in de 'ja, mits-zones'.

Het strand bij Wijk aan Zee heeft drie strandopgangen en is tussen kilometerpaal 55 (zuidelijk) en kilometerpaal 52 (noordelijk) aangeduid als ja-mits zonering.

Provinciale Structuurvisie & Ruimtelijke Verordening

Op 16 februari 2010 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Provinciale Structuurvisie Noord-Holland 2040 Kwaliteit door Veelzijdigheid (algemene toelichting) alsmede de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (regels en toelichting) vastgesteld. Op 21 juni 2010 heeft Provinciale Staten beide met inachtneming van de (aanvaarde) amendementen en moties vastgesteld.

Voor het streekplan is de structuurvisie in de plaats gekomen. Hierin legt de provincie haar ruimtelijke toekomstvisie vast en moet zij tevens aangeven hoe

zij deze visie denkt te realiseren. De structuurvisie is uitsluitend zelfbindend voor de provincie. Voor de doorwerking van het in de structuurvisie vastgelegde beleid naar de gemeenten toe staan de provincie – naast de bekende bestuurlijke middelen als subsidies, (voor)overleg, convenanten e.d. – diverse juridische instrumenten ter beschikking, zoals een provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie, een proactieve aanwijzing, een inpassingsplan en andere instrumenten.

In de structuurvisie wordt aangegeven dat Noord-Holland een mooie provincie is om in te wonen, te werken en om te bezoeken. De provincie is veelzijdig met een aantal belangrijke economische motoren van Nederland, bruisende steden, natuurparken, het strand en open grasland vol weidevogels. Dit bijzondere karakter wil de provincie bewaken. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen als globalisering, klimaatverandering en trends zoals vergrijzing en krimp die een grote ruimtelijke impact hebben. In de structuurvisie beschrijft de provincie hoe en op welke manier ze met deze ontwikkelingen en keuzes omgaat en schetst ze hoe de provincie er in 2040 moet komen uit te zien.

In de structuurvisie komen onderwerpen per hoofdstuk aan bod, na de leeswijzer, de inleiding en de visie op de komende 30 jaar, worden belangrijke thema's verder uitgediept. De belangrijkste aspecten als klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimte gebruik komen uitgebreid aan bod. Voor onderhavig project is met name het verhandelde in hoofdstuk 6 Duurzaam Ruimtegebruik, paragraaf 6.6.3 De Noord-Hollandse Kusten en hoofdstuk 7 Uitvoeringsprogramma structuurvisie, paragraaf 7.6.16 Project kustplaatsen van belang.

In paragraaf 6.6.3 De Noord-Hollandse Kusten wordt aangegeven dat, de Provincie Noord-Holland streeft naar een betere benutting van de aanwezige voorzieningen door het verlengen van het toeristische seizoen en verbreding van het toeristische product. De mogelijkheden voor jaarrond strandpaviljoens zijn daarom onder voorwaarden verruimd.

In paragraaf 7.6.16 Project kustplaatsen wordt aangegeven dat, de Provincie Noord-Holland streeft naar het aantrekkelijker maken van de kustplaatsen langs de Noordzeekust. Er worden twee pilots aangehaald (Zandvoort en Petten) en een cultureel/communicatief traject voor alle kustplaatsen. De pilots beginnen met gezamenlijke voorverkenning gericht op helder krijgen van landschaps- en dorps-DNA, maatschappelijke opgaven (moeten), lokale & regionale ambities (willen) en beschikbare hulpbronnen (kunnen). Het cultureel/

communicatief traject start met een gespreksronde om per kustplaats in beeld te krijgen van wat tot dusver is gedaan om identiteit en ontwikkelingsprofiel te bepalen.

De kustplaatsen aan de Noordzee zijn, na Amsterdam, de belangrijkste toeristische trekpleister van Noord-Holland. De concurrentiepositie van de kustplaatsen staat onder druk omdat ze qua accommodaties, voorzieningen en uitstraling niet altijd de kwaliteit bieden die tegenwoordig wordt gevraagd. De Provincie Noord-Holland wil dat de kustplaatsen ook in de toekomst met andere toeristengebieden kunnen concurreren en richt zich op het stimuleren van de verbetering van de kwaliteit en de versterking van de identiteit van de badplaatsen. Hiertoe is een integrale ontwikkeling van de Noordzeekust nodig, waarbij belangen op het gebied van kustversterking, recreatie, toerisme, bereikbaarheid, landschaps- en natuurontwikkeling en eventueel kleinschalige woningbouw/landgoedontwikkeling worden gewaarborgd. Ontwikkeling van identiteit kustplaatsen is hierbij een instrument. De steden langs de voormalige Zuiderzeekust en de Zaanse Schans zijn eveneens belangrijke toeristische trekpleisters. De identiteit en kwaliteit van deze plaatsen wordt opgenomen in het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie.

Uit de kaarten behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (http://geo.noord-holland.nl/structuurvisie_100412/start_structuurvisie.html) kan vrij eenvoudig nagegaan worden of belemmeringen c.q. aandachtspunten aanwezig zijn voor het bestemmingsplan en de daarvoor opgestelde mer.

- Kaart 1 a&b: Totaalkaart Structuurvisie, deze geeft aan dat het plangebied in de kustzone alsmede bij een badplaats gelegen is;
- Kaart 2: Wateroverlast, geeft aan dat de Zeereep een primaire waterkering is, de zeereep ligt buiten het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee en binnen het onderzoeksgebied voor het mer;
- Kaart 3: Grond-, drink- en oppervlaktewater, geeft voor het bestemmingsplan en het plangebied aan dat deze valt onder de 'fijnmazige waterberging';
- Kaart 4: Duurzame energie, geeft aan dat het plangebied een zoekgebied voor kleinschalige energieoplossingen' is;
- Kaart 5: Cultuurlandschappen, geeft aan dat er sprake is van het landschapstype 'jonge duinen';
- Kaart 6: Natuur, geeft aan waar het Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur (land & grote wateren) ligt;

- Kaart 7: Recreatie en Toerisme, geeft aan dat er sprake is van de kustzone en een kustplaats;
- Kaart 8: Verkeer- en vervoernetwerken, geeft voor het onderzoek niets aan;
- Kaart 9: Huisvesting, geeft voor het onderzoek niets aan;
- Kaart 10: Landbouw, geeft aan dat er sprake is van een gebied voor gecombineerde landbouw;
- Kaart 11: Economische activiteiten, geeft ten behoeve van het onderzoek niets aan;
- Kaart 12: Topografie, geeft voor het bestemmingsplan en de mer gemeentegrenzen, grondgebruik en infrastructuur.

Uit de kaarten behorende bij de Provinciale Verordening (http://geo.noord-holland.nl/verordening_100412/start_verordening.html) kan achtereenvolgens nagegaan worden of belemmeringen c.q. aandachtspunten aanwezig zijn betreffende het bestemmingsplan of de mer.

- Kaart 1: Bestaand Bebouwd Gebied – geen belemmeringen;
- Kaart 2: Ecologie, geeft aan waar de ecologische infrastructuur ligt (zowel land & grote wateren);
- Kaart 3: Nationale en metropolitane landschappen – geen belemmeringen;
- Kaart 4: Landbouwgebieden, geeft aan dat er sprake is van een gebied voor gecombineerde landbouw;
- Kaart 5: Landbouw – geen belemmeringen;
- Kaart 6: Blauwe ruimte, geeft de primaire waterkering en tevens de jaar-rond zonering aan;
- Kaart 7: Duurzame energie, geeft aan dat er een zoekgebied 'kleinschalige energieoplossingen' ligt;
- Kaart 8: Aardkundige waarden, geeft de ligging van een aardkundig waardevol gebied en een aardkundig monument aan;
- Kaart 9: Topografie – geen belemmeringen.

In de verordening is met name hetgeen in hoofdstuk 6 De Blauwe Ruimte, ten aanzien van de primaire waterkering (artikel 28) en de strandzonering (artikel 30) is aangegeven van belang.

Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie

Op 15 december 2009 heeft Gedeputeerde Staten het concept van deze nota vastgesteld. De provincie vindt dat de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebou-

wingskarakteristiek en de inpassing in de omgeving uitgangspunt moeten zijn voor nieuwe ruimtelijke plannen. In de Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie staan de eisen voor de ruimtelijke kwaliteit. De nota is een uitwerking van de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de Structuurvisie. Aan de hand van de nota kunnen ruimtelijke plannen beoordeeld worden. Het stuk biedt gemeenten een handreiking en inspiratie om landschap en cultuurhistorie als uitgangspunt te gebruiken bij planvorming. Gemeenten, het Rijk en andere betrokken partijen konden tot 23 januari inhoudelijk reageren op het concept. Op 21 juni 2010 hebben Provinciale Staten de definitieve nota vastgesteld samen met de structuurvisie Noord-Holland 2040 en de ruimtelijke verordening. In het kader van de Structuurvisie Noord-Holland en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie is met name het beleidskader aangepast. Het oude beleidskader (archeologische waarden, tijdsdiepte, historische structuurlijnen en cultuur historische objecten) ook wel aangeduid als ingrediënten voor de ruimtelijke kwaliteit is aangevuld met een aantal onderwerpen die van belang zijn voor de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Holland, te weten: aardkundige waarden, openheid en dorps-DNA. Daarnaast is gekozen voor een nieuwe indeling van de beleidsnota. Waar het beleidskader voorheen vanuit regio's was opgebouwd, is nu per landschapstype duidelijk aangegeven welke kernkwaliteiten de provincie belangrijk vindt en hoe zij hierop willen sturen. Onderhavige projectlocatie is gelegen in het ruimte type 'continue ruimte' en behoort tot het kustfundament, het landschapstype is in het bijzonder te karakteriseren als 'jong duinlandschap'. In de nota wordt in hoofdstuk 4, paragraaf 4.2 'jonge duinlandschap' het betreffende landschapstype door middel van kernkwaliteiten omschreven.

Cultuurhistorische Waardenkaart

Door middel van de gegevens welke te vinden zijn via internet, onder andere, www.archeobeverwijkheemskerk.nl, www.archeologienet.nl, www.cultureelerfgoed.nl en www.racm.nl, is komen vast te staan dat het strand en de duinen geen 'waarden' bevat welke te beschermen zijn dan wel aanleiding geven tot het doen verrichten van archeologisch onderzoek. Gekeken is, onder meer, naar:

- Bouwkunde;
- Archeologie;
- Historische geografie, en;
- Monumenten (gemeentelijk, Provinciaal en Rijks).

Uit de gegevens ontleend aan de interactieve Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland, blijkt dat er geen belemmeringen ten aanzien van onderhavig project aanwezig zijn. Uit de kaartviewer die bij de ruimtelijke verordening hoort blijkt echter dat een belangrijk deel van de duinen als aardkundig monument is aangewezen en aardkundig waardevol gebied herbergt (kaart 2). In de provinciale milieuverordening staan nadere regels voor de archeologische monumenten opgenomen.

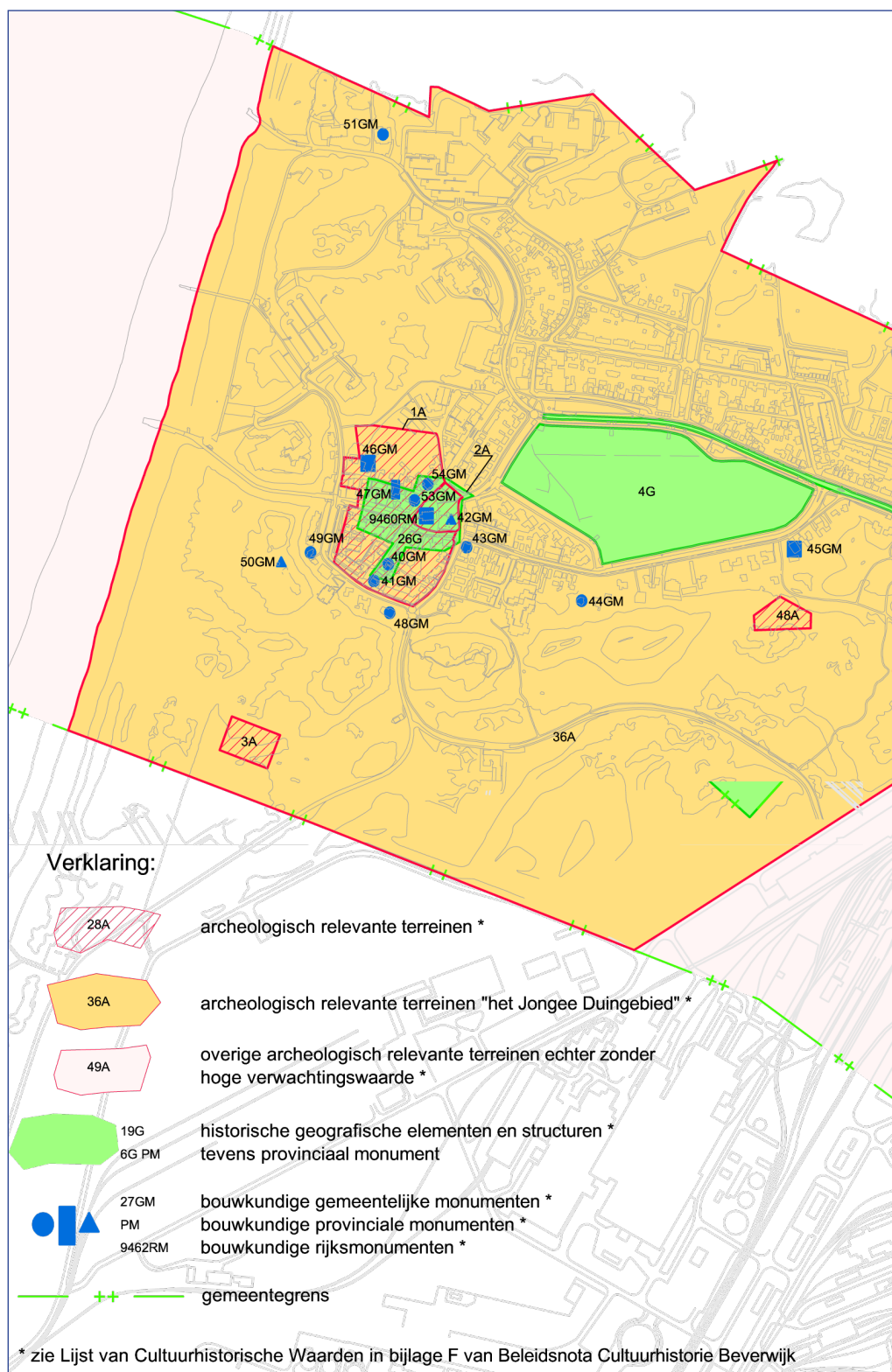
Provinciale Milieuverordening, tranche 6a

De Provinciale milieuverordening is vastgesteld op 27 september 2010 voor wat betreft tranche 6A. De provinciale milieuverordening regelt onder andere de milieubeschermingsgebieden. Het onderzoeksgebied is – voor een belangrijk deel – aangegeven als aardkundig monument (kaart 3).

Herijking ecologische hoofdstructuur

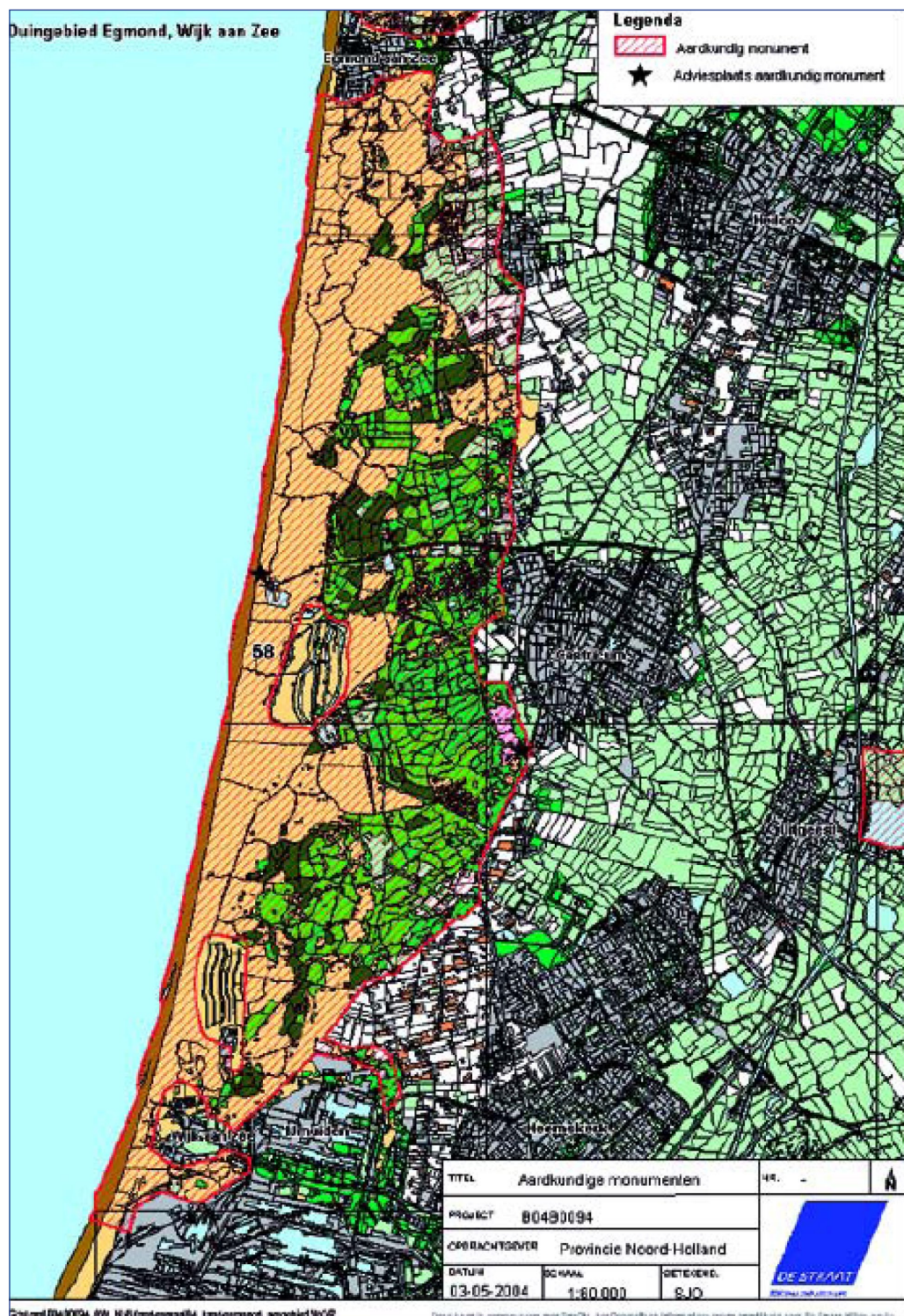
De provincie heeft een herijking geschreven voor de ecologische hoofdstructuur en vastgesteld op 21 juni 2010. In de herijking is een nieuwe afweging gemaakt over de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur. Voor het onderzoeksgebied zijn er geen consequenties. De zeereep in het duin tussen strand en dorp, de Noordzee en delen van het duin ten noorden en ten zuiden vallen binnen de ecologische hoofdstructuur (kaart 4),

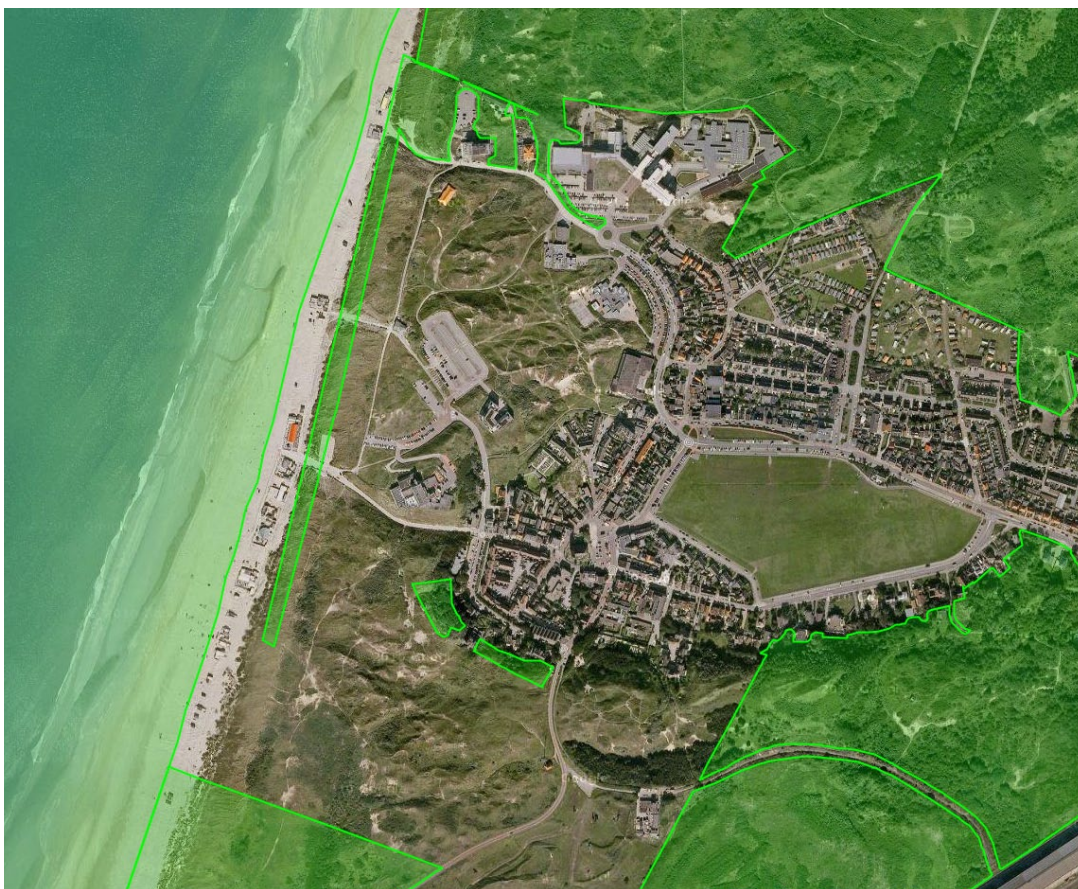

Kaart 2. Cultuurhistorische waarden binnen het plangebied en omgeving.

Bron: Gemeente Beverwijk.

Kaart 3. Aardkundige waarden. Bron: Provincie Noord-Holland, PMP 6e trance.

Kaart 4. Ecologische hoofdstructuur. Bron: Ministerie EL&I

Waterschapsbeleid

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het bevoegd waterschap voor de kustverdediging. In verschillende rapporten en verordeningen zijn beleidsregels opgesteld voor het strand en de duinen. De kustverdediging is nog niet opgenomen in de legger.

Beleidsregels strandpaviljoens en vergelijkbare objecten 2009

Op 23 juni 2009 heeft het college van dijkgraaf en hoogheemraden de beleidsregels strandpaviljoens en vergelijkbare objecten onder registratienummer 09.19150 vastgesteld. Achtereenvolgens komen in deel 1 begripsbepalingen, de grondslagen voor het bepalen van de locatie voor een (jaarrond)paviljoen, de feitelijke plaatsbepaling strandpaviljoen, de geldigheidsduur van de te verlenen vergunningen, het houderschap van de vergunning en de (overige) aan een vergunning voor een paviljoen te verbinden voorschriften aan bod. Jaarrondpaviljoens zijn slechts mogelijk indien ze passend zijn in de zonering van de provincie. Deel 2 bevat een nota van toelichting alsmede een drietal bijlagen. De beleidsregels zijn per 15 juli 2009 in werking getreden.

■ **Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009**

Op 18 november 2009 heeft het college van dijkgraaf en hoogheemraden de Keur 2009 onder registratienummer 09.26903 vastgesteld. De voorlopende keur van het Hoogheemraadschap is in 2006 vastgesteld. Deze is nu op onderdelen aangepast in verband met de inwerkingtreding van de Waterwet en een aantal landelijke en provinciale uitvoeringsregelingen.

Nieuw in de keur

De keur en de al eerder vastgestelde algemene regels treden gelijk in werking met de Waterwet op 22 december 2009 derhalve.

- Bepalingen over grondwateronttrekking en infiltratie: als gevolg van de Waterwet worden de waterschappen belast met onderdelen van het grondwaterbeheer. Dit betreft onder meer de bevoegdheid vergunningen te verlenen voor bepaalde categorieën grondwateronttrekkingen en infiltraties;
- Een verbod om vis uit te zetten of vaste vistuigen te plaatsen, tenzij de visserij wordt uitgeoefend in overeenstemming met een door het dagelijks bestuur goedgekeurd visserijplan;
- Een verbod om werken te maken in het profiel van vrije ruimte van een waterkering. Dit is de ruimte naast en boven een waterkering die nodig is om toekomstige dijkversterkingen uit te kunnen voeren;
- Een verbod om neerslag versneld tot afvoer te laten komen door bebouwing of verharding van grote oppervlakten grond.

Verdwenen uit de keur

- Gedoogplichten en bijzondere bevoegdheden: deze worden nu volledig geregeld in de Waterwet;
- Bepalingen over wegen: deze moeten worden opgenomen in een aparte wegenkeur of wegenverordening. Het opstellen daarvan hangt echter af van de noodzakelijke herziening van de provinciale Wegenverordening, die ook op onze wegen van toepassing is. Wanneer de provinciale verordening wordt herzien, is duidelijk wat het hoogheemraadschap zelf nog moet regelen. Tot dat moment blijven de wegenbepalingen in de oude keur 2006 van kracht. De overgangsbe-
palingen in de nieuwe keur voorzien hierin;
- Bestuursrechtelijke bepalingen over vergunningen en over schadevergoeding of nadeelcompensatie: deze zaken worden volledig in de Waterwet geregeld.

De keur 2009 regelt al hetgeen onder de bevoegdheid van het hoogheemraadschap valt, onder meer wordt geregeld, het beheer, onderhoud en gebruik van waterstaatswerken alsmede het toezicht en de handhaving daarvan.

Regels omtrent verlening, wijziging en intrekking van vergunningen komen ook niet meer in de keur voor. Deze materie is thans uitvoerig geregeld in hoofdstuk 6 van de Waterwet. Nieuw bij de vergunningverlening is de mogelijkheid de houder van een vergunning de verplichting op te leggen financiële zekerheid te stellen voor de verwijdering van zaken die op grond van de vergunning zijn aangebracht, maar niet meer worden gebruikt. Voorts bestaat de mogelijkheid een voorschrift aan de vergunning te verbinden op grond waarvan de houder van een vergunning financiële zekerheid stelt met het oog op de bescherming van het belang of de belangen waarom het vereiste van vergunning is gesteld. Bepalingen die dat mogelijk maken hoeven dus niet meer in de keur zelf te worden opgenomen, omdat de Waterwet daarin voorziet. Ook de rechtsopvolging van vergunninghouders is thans in de wet geregeld.

■ **Gemeentelijk beleid**

Er is een aantal nota's van het college van Burgemeester en Wethouders van Beverwijk over het strand en de duinen. Sommige regelen enkele aspecten tot in detail en enkele geven een meer generiek beleid weer. De belangrijkste zijn hierna samengevat.

Strandbeleid Wijk aan Zee 2de fase

Op 7 augustus 2007 heeft het college het Strandbeleid 2de fase (voorlopig) vastgesteld, na verwerking van de door belanghebbenden aangegeven punten en bepaald dat de nota voorgelegd dient te worden aan de commissie Info in haar eerstvolgende vergadering d.d. 28 augustus 2007.

In het Strandbeleid 2de fase wordt een aantal aandachtspunten behandeld, deze zijn:

De Zonering van het strand

Het strand bij Wijk aan Zee heeft een lengte van 1,2 kilometer. Aan de zuidzijde (Velsen) vindt aanwas van het strand plaats terwijl aan de noordzijde (Heemskerk) afslag van het strand plaats vindt. Hieruit volgt dat de zuidzijde (ten zuiden van strandopgang Zwaanstraat) van het strand geschikter is voor actieve recreatie dan de noordzijde (ten noorden van strandopgang Zwaanstraat) van het strand welke geschikter is voor meer passieve recreatie;

Het schoonmaken van het strand

Onderscheid wordt gemaakt tussen de zomer en de winterperiode. Om te bevorderen dat het schoonmaken van het strand onder één verantwoordelijke valt, is afgesproken dat gedurende de zomermaanden de strandexploitanten

het strand (tussen duinen en waterlijn, doch inclusief de strandopgangen) schoonhouden. Ten aanzien van het schoonhouden van het strand in de wintermaanden, heeft de gemeente afgesproken met de strandexploitanten dat tegen een reële vergoeding deze de verantwoordelijkheid nemen;

Nieuwe huurcontracten

Op 1 januari 2007 liepen de (10 jarige) huurovereenkomsten af. In afwachting van nieuw beleid (het komend bestemmingsplan) zullen de huurovereenkomsten telkens voor één jaar worden verlengd. Teneinde de vele administratieve en beheerwerkzaamheden voor de gemeente terug te dringen, is de verhuur van de strandhuisjes door de exploitanten op zich genomen;

Brandveiligheid

In overleg met de brandweer zal vanaf 2008 een tekening moeten worden opgesteld voor wat betreft de plaats van de paviljoens en de strandhuisjes, waarbij afstanden tussen paviljoens en strandhuisjes alsmede onderlinge afstanden worden aangegeven. Daarenboven wordt een aantal maatregelen besproken, zoals het geven van voorlichting, het voorhanden hebben van brandblusmiddelen, de reguliere controle door de brandweer op aanwezigheid gasflessen en het voorgestane gebruik van brandwerende materialen;

Jaarrondpaviljoen(s) en slapen op het strand

In de nota is aangegeven dat ten aanzien van de beoogde jaarrondpaviljoen(s) en het slapen op het strand, deze onderwerpen later als addendum zal worden toegevoegd aan de tweede fase van het strandbeleid.

Cultuurhistorie Beverwijk 2007

De beleidsnota 'Cultuurhistorie Beverwijk 2007' is door de gemeenteraad op 20 mei 2008 vastgesteld. Met betrekking tot Wijk aan Zee wordt vermeld dat, in Wijk aan Zee al in de vroege middeleeuwen werd gewoond. De inwoners legden zich toe op de landbouw, de winning van schelpen en de visserij op zee. In Bijlage G - 'Archeologische gebiedsbeschrijvingen: een instrument voor beleid', wordt het plangebied omschreven als liggende in overig grondgebied in de gemeente zonder hoge verwachtingswaarde.

Structuurvisie 2015 – Verleiden tot verblijven

Op 26 juni 2009 is de Ontwerp-Structuurvisie ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak en vooroverleg. De raad heeft medio 2010 de structuurvisie met inachtneming van de inspraakreacties van inwoners en uitkomsten van het vooroverleg met verschillende instanties en overheden, welke hebben geleid

tot enkele voorstellen, aanpassingen en verbeteringen die op 15 december door B&W zijn behandeld, vastgesteld. De structuurvisie gaat in het bijzonder in op de bereikbaarheid van de familiebadplaats Wijk aan Zee en de gewenste verbetering van het recreatieve voorzieningenniveau, zonder specifieke uitspraken te doen behoudens het aangeven dat de toeristische - recreatieve cluster intensivering behoeft.

Beschrijving

Het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee beslaat het strand vanaf de teen van de zeereep en het gemeentelijk ingedeelde stuk van de Noordzee. Het bestemmingsplan Dorp gaat onder andere de duinen tussen het strand en het dorp bevatten. Het bestemmingsplan Dorp is in tegenstelling tot het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee niet mer-plichting. Een belangrijk deel van de activiteiten in het duin is een directe afgeleide van de activiteiten op het strand. Daarnaast zijn de eventuele effecten van de strandactiviteiten vooral in het duin merkbaar. Daarom wijkt de plangrens van het mer af van de grens van het bestemmingsplan. Voor de mer is de grens langs de bebouwde kom gelegd, waardoor het Natura 2000 gebied tussen strand en dorp hier volledig binnen valt. De gekozen grenzen staan in kaart 1.

■ Plangebied

Het strand is vooral in gebruik voor strandrecreatie en andere recreatieve activiteiten. De strandpaviljoens hebben een functie die als horeca is te omschrijven. De openingstijden zijn hierop aangepast. In het hoofdstuk referentie en ontwikkelingen wordt hier nader op ingegaan. De strandpaviljoens en de strandhuisjes staan in een lange rij tussen de zuidgrens en de noordgrens van de gemeente. De strandhuisjes staan over een behoorlijke afstand in twee rijen. De bebouwing staat op een veilige afstand – volgens de keur – van de zeereep. Er zijn twee brede strandopgangen; de Zwaanstraat en de Relweg in resp. het zuiden en het noorden van het strand. Halverwege is er nog een smalle uitsluitend voor voetgangers bereikbare opgang; Zeepad.

In het duin staat – op een duintop – een hotel en ter hoogte van het Zeepad een duinpaviljoen. Tussen deze beide etablissementen ligt een vrij omvangrijke parkeerplaats, die overigens op topdagen alsnog te klein blijkt. In de zeereep is – bij de strandopgangen Zwaanstraat, Relweg en Zeepad – een fietsenstalling. De zeereep is met helm vastgelegd (op een beperkt deel is op de zeereep een begroeiing met wilgen aanwezig). Achter de zeereep loopt – tussen de Zwaanstraat en de Relweg een fietspad.

Ten zuiden van de Zwaanstraat ligt een duin dat doorloopt tot Tata Steel. Door dat duin loopt de Reyndersweg, het strand van Velsen is via deze weg ontsloten. Het duin is echter wat robuuster dan het duin tussen dorp en strand. Het strand van Heemskerk, dat ten noorden van Wijk aan Zee ligt, is via een fietspad door de duinen ontsloten. Ten noorden van de Relweg begint het eigenlijke

duinreservaat dat vanaf hier doorloopt tot de Hondsbosschezeewering noordelijk van Schoorl.

De natuurwaarden van het strand bij Wijk aan Zee zijn laag. De vrij intensieve recreatie in het voorjaar en de zomer zijn een belemmering voor een verdere ontwikkeling van de natuur. Alleen achter de strandhuisjes en paviljoens is enige natuurwaarde aanwezig (voornamelijk omdat de bebouwing een intensieve betreding voorkomt). Ook de kustzone heeft enige natuurwaarde. Aangezien er geen intensivering van de strandrecreatie zal plaats vinden is er geen vermindering van de natuurwaarden van de kustzone te verwachten. Voor het concept bestemmingsplan is een quick scan ecologie uitgevoerd, waarin inzicht wordt gegeven op de mogelijke effecten op beschermde soorten in het kader van de Flora en Faunawet (bijlage 1). Uit de quick scan is gebleken dat er wat betreft de Flora en Faunawet geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor de Natura 2000 is een uitgebreider onderzoek aanbevolen. Deze is deels uitgevoerd in de vorm van een passende beoordeling en maakt onderdeel uit van het voorliggende mer (bijlage 2).

■ **Natura 2000**

Het Noord-Hollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het reservaat behoort tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop in kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm. De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Op oudere luchtfoto's (tot 1969) zijn verschillende akkertjes in de duinen zichtbaar; momenteel de locaties voor het duindorpenlandschap. De akkertjes bevinden zich ten noorden en ten zuiden van het dorp.

Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn. Het gebied is mei 2003 voorgedragen als gebied van communautair belang voor de Atlantische regio bij Europese Commissie. Op 7 december 2004 heeft de Commissie een besluit genomen voor de aanwijzing

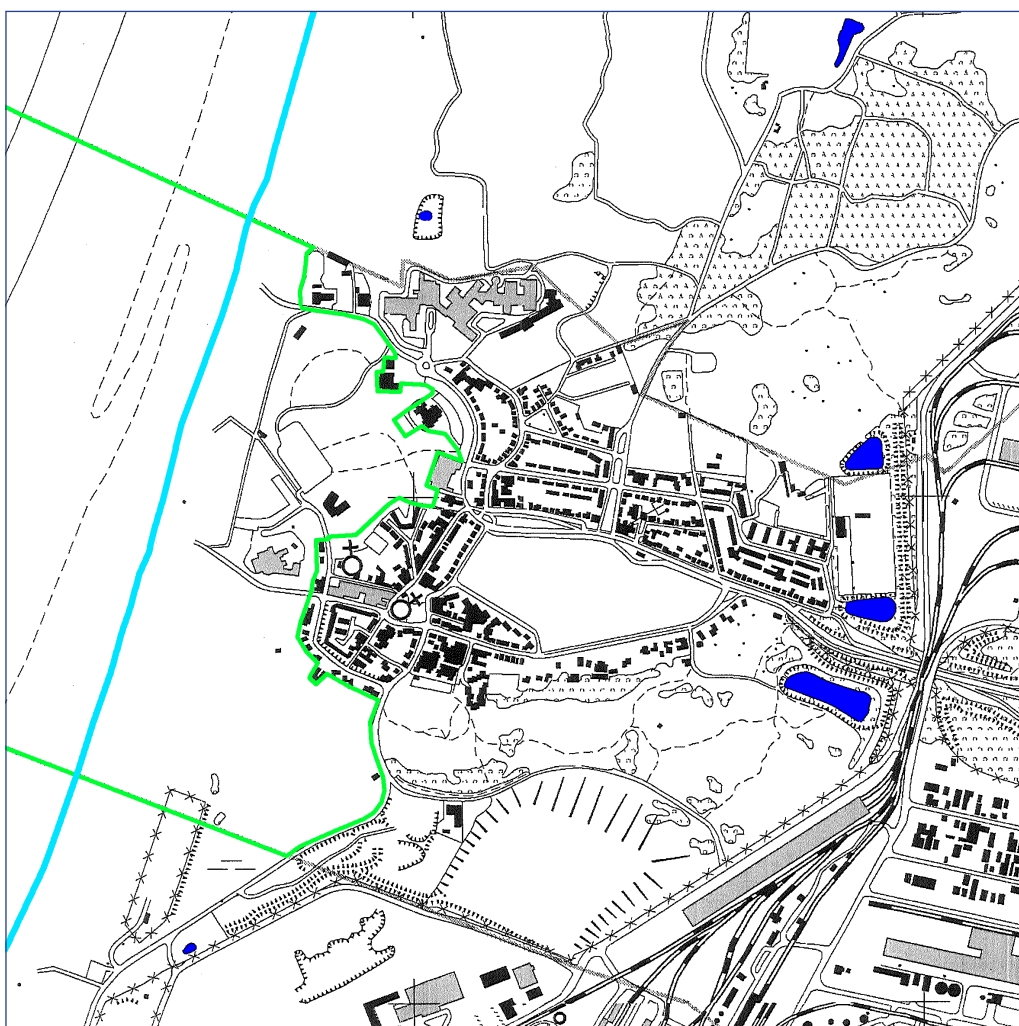

Kaart 5. Natura 2000 gebied - Noord-Hollands Duinreservaat. Bron: Ministerie EL&I.

van het Noord-Hollands Duinreservaat als Speciale beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn; tegenwoordig aangeduid als Natura 2000 gebied (kaart 5).

Binnen het onderzoekgebied van de mer bevindt zich een droog duin en een met helm vastgelegde zeereep. Binnen het plangebied zijn geen duinvennen of natte duinvalleien aanwezig. Buiten het plangebied – op grondgebied van de gemeente Velsen c.q. de gemeente Heemskerk – zijn wel enkele duinvennen aanwezig. Aan de oostzijde van het dorp Wijk aan Zee zijn eveneens enkele waterpartijen aanwezig, echter ook deze liggen buiten het onderzoeksgebied. Op kaart 6 staat een overzicht van het plangebied en de wijde omgeving; hierop zijn de locaties van de duinvennen (waarbij het begrip zeer ruim is genomen) weergegeven.

Op een aantal plekken in de duinen tussen strand en dorp is een vegetatieopname gemaakt. Uit de opname is af te leiden dat op een beperkt deel – de vallei tussen Relweg en Zeepad een matig ontwikkelde vegetatie aanwezig is dat als “grijze duinen” kan worden beschouwd. Met enkele gerichte beheeringrepen kan hier een goede ontwikkelde vegetatie worden gestimuleerd. De vegetatie rondom de parkeerplaats en nabij het hotel wordt vrij intensief betreden waardoor hier een vrij soortarme overgangsvegetatie is ontstaan dat niet als grijze duinen is te kenmerken.

Kaart 6. Natte gebieden in de duinen (donker blauw). Ter oriëntatie is de plangrens (groen) en de hoogwaterlijn (licht blauw) opgenomen.

In het duin ten zuiden van de Zwaanstraat, en vooral ten noorden van de Relweg, is een betere ontwikkeling van de vegetatie en vooral is meer ruimte en minder recreatiedruk. De potentie van die duinen is daarmee veel groter. Uit gegevens van PWN blijkt dat in het zuidelijk deel zelfs een potentie voor witte duinen zou liggen. Gezien de oppervlakte kan dat witte duin een beperkte omvang krijgen. Op deze locatie zijn er geen mogelijkheden (qua veiligheid en recreatief medegebruik van het strand) om de zeereep bij de witte duinen te trekken, een combinatie met embryonale duinen, zoals in de Kerf, is niet uitvoerbaar (en waarschijnlijk niet handhaafbaar vanwege de recreatiedruk).

Over de mogelijkheid voor witte duinen ter hoogte van Wijk aan Zee is enige discussie. Voordat ingegaan wordt op de bespreking van de te onderscheiden habitattypen in het Natura 2000 gebied wordt een overzicht gegeven van de be-

langrijkste afwegingen omtrent de witte duinen. Deze komen deels weer terug bij de bespreking van de verschillende facetten van het plangebied.

Witte duinen

Het habitatype witte duinen is gebonden aan de zeereep en de buitenduinen. Het bestaan van het habitatype is afhankelijk van een dynamisch milieu waar verstuiving van zand plaats vindt. Overstuiving zorgt voor een vitale begroeiing met helm (*Ammophila arenaria*), verstuiving levert een degeneratie van de helmbegroeiing op. Beide processen zijn van belang voor het behoud van witte duinen. De fysiologie van dynamische duinsystemen is ingewikkeld en van vele factoren afhankelijk. In Arens e.a. (2007) wordt een overzicht gegeven van de factoren die van belang zijn voor het duurzaam in standhouden van witte duinen. Duidelijk is dat voor duurzame instandhouding van witte duinen - lees stuivende duinen - een zekere oppervlakte noodzakelijk is, helaas wordt nauwelijks enige inzicht gegeven over de noodzakelijk minimum oppervlakte. Het verstuiven kan vrij kleinschalig starten op een oppervlakte van enkele tientallen meters. Voor een langdurig behoud is echter een grotere oppervlakte nodig waar of verstuiving gestimuleerd wordt, of het natuurlijke proces in al haar stadia kan blijven bestaan en ontstaan. Voor dat complex aan successiestadia is een oppervlakte van enkele hectare noodzakelijk.

In het dorpsduin tussen het strand en het dorp Wijk aan Zee is vrijwel geen ruimte voor een actief stuivend duin. Waarbij bedacht moet worden dat recreatiedruk een negatief aspect is voor het behoud van witte duinen.

De zeereep en de duinen zijn van groot belang voor de beveiliging van het achterland tegen overstromingen. De zeewering ter hoogte van Wijk aan Zee bestaat voor een belangrijk deel uitsluitend uit de zeereep, er is geen reserve zandvoorraad aanwezig. Het invoeren van een dynamisch kustbeheer en stuivende duinen op deze locatie kan leiden tot een onveilige situatie.

In het dorpsduin tussen strand en het dorp Wijk aan Zee is mede vanuit veiligheid geen ruimte voor stuivende duinen. Het habitatype witte duinen en embryonale duinen zal daarom niet duurzaam voorkomen op deze locatie.

Habitattypen

Witte duinen zijn duinen die niet zijn vastgelegd met helm en die dus kunnen stuiven. De natuurhistorische waarde is onmiskenbaar. Echter om te kunnen stuiven is ruimte nodig, ingeklemd tussen strand en dorp is er op deze hoogte geen ruimte voor stuivende duinen. Op andere locaties is hiervoor volop ruimte

		SVI Landelijk	Doelst. Opp. vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H2120	Witte duinen	-	>	>				2.01
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>				2.02,%
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>				2.02,%
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>				2.02,%
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>				
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=				
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=				
H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=				
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=				
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=				2.04
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>				
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	=				2.08,W
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	=				2.05,W
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	=				2.05,W
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	>	=				2.05,W
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	=				2.05,W
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>				2.08,W
H7210	Galigaanmoerassen	-	=	=				
Habitatsoorten								
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=			2.05,W
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>			
Broedvogels								
A275	Paapje	--	>	>			5	
A277	Tapuit	--	>	>			30	2.02,%

Tabel 1. Essentietabel van het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat.

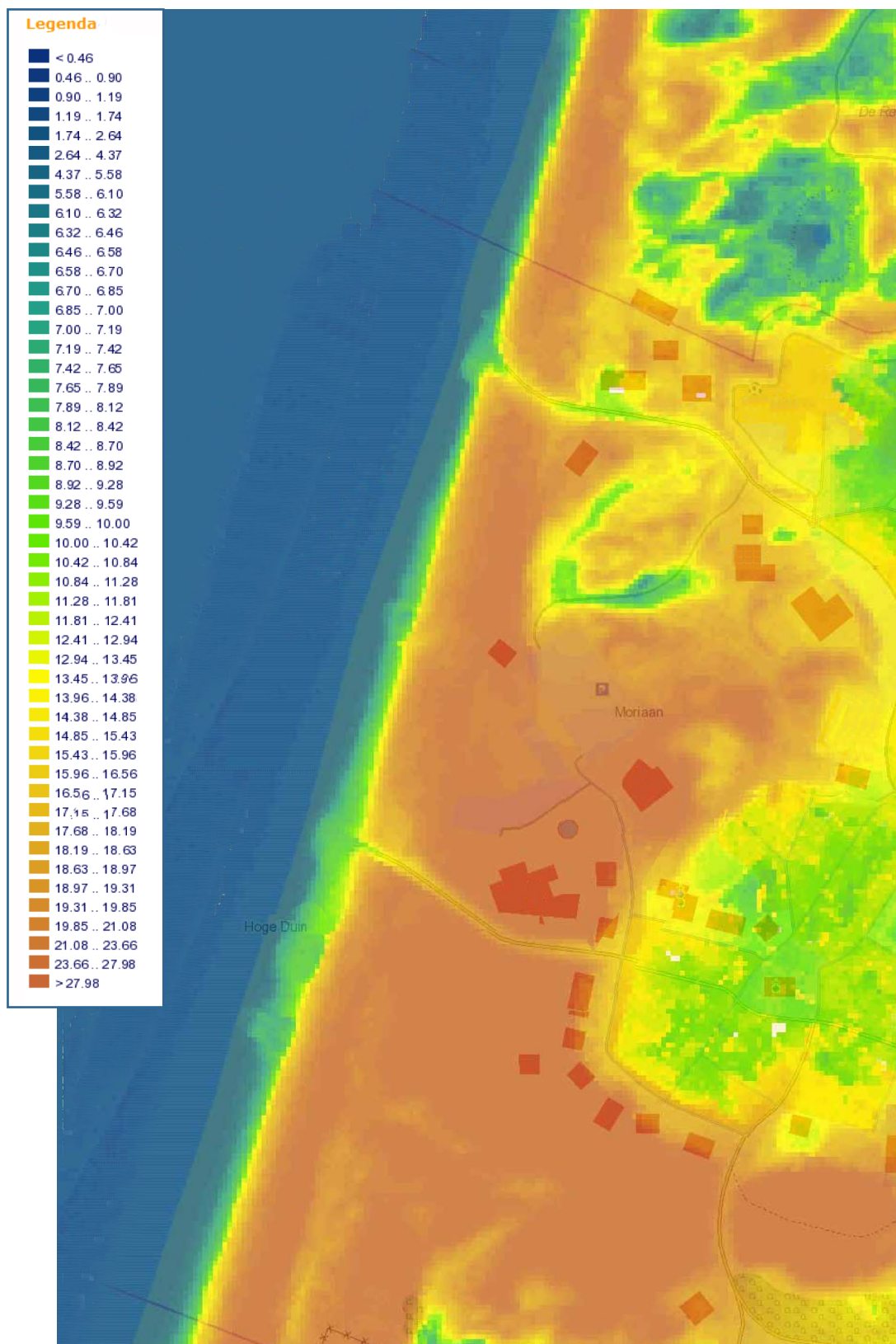
aanwezig. Het streven naar witte stuivende duinen vlakbij een dorp getuigt niet van realiteitszin. Uit de literatuur is geen eenduidige oppervlakte te halen die noodzakelijk is. De Kerf bij Schoorl – de eerste natuurontwikkeling met als uitgangspunt een dynamisch kustbeheer, dus van witte en embryonale duinen, heeft een oppervlakte van 35 hectare. Geconstateerd wordt dat er niet voldoende ruimte is voor een goede ontwikkeling van witte duinen.

Kaart 7. Duindorplandschap (grijze duinen) ten noorden van Wijk aan Zee op basis van een luchtfoto van de RAF.

Embryonale duinen hebben minder oppervlakte nodig. Echter juist op de locatie waar deze kunnen ontstaan – het strand – is sinds decennia volop recreatieve activiteit gaande met onder andere paviljoens en strandhuisjes. Er zijn daarom veel betere locaties denkbaar waar – zonder weerstand van bevolking – embryonale duinen tot ontwikkeling kunnen komen.

Uitgangspunt bij de beoordeling is daarom dat er grijze duinen achter de zeereep aanwezig zijn c.q. ontwikkeld kunnen worden. Tweede uitgangspunt is dat er geen witte duinen tussen strand en dorp en geen embryonale duinen worden ontwikkeld aan de kust bij Wijk aan Zee. Verder wordt als uitgangspunt genomen dat er geen duinvennen of –plasjes of vochtige duinvalleien aanwezig zijn in het plangebied (maar wel daarbuiten). In het duin ten zuiden van de Zwaanstraat is – onder strikte condities – een beperkte mogelijkheid voor witte duinen. Grijze duinen kunnen in dat deel goed tot hun recht komen.

Kaart 8. Hoogtekaart van de duinen bij Wijk aan Zee.

De reactie van PWN op de reikwijdte en diepgang geeft aan dat binnen het Natura 2000 gebied eveneens het ontwikkelen van embryonale duinen is opgenomen. Navraag bij de provincie Noord-Holland, als trekker van het beheerplan, leert dat voor het Natura 2000 gebied inderdaad de embryonale duinen worden toegevoegd. Ambtshalve werd echter opgemerkt dat de planlocatie niet de meest logische locatie is. In de mer wordt deze ontwikkeling nader afgewogen.

Kustverdediging

Uit de keur van het Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier blijkt dat de duinen primair een waterkerende functie hebben. Volgens het Hoogheemraadschap is een dynamisch kustbeheer het uitgangspunt, waardoor duinen mogen stuiven op die plaatsen waar het de veiligheid niet aantast. Ter hoogte van Wijk aan Zee bestaan de duinen uit de zeereep en een vrij grote duinpan daarachter. Plaatselijk bestaat het duin slechts uit de zeereep met nauwelijks duinmassief. Ter hoogte van Wijk aan Zee is duidelijk geen reserve zandvoorraad aanwezig. Gelukkig is er ter plekke aanwas van het strand vanuit zee zodat geen onveilige situatie aanwezig is. Ruimte voor stuivende witte duinen is echter vanuit veiligheidsoogpunt niet aanwezig. De provincie Noord-Holland stelt als voorwaarde voor stuivende duinen dat er geen kustplaats is gelegen. Dat betekent dat er geen dynamisch kustbeheer (en geen embryonale en witte duinen) is binnen het plangebied.

Strandrecreatie

Wijk aan Zee heeft sinds mensenheugenis een levendige strandrecreatie gehad met op stranddagen (warm zonnig weer in het weekend) vele duizenden bezoekers. Historische foto's uit het begin van de twintigste eeuw getuigen hier al van. Ontwikkeling van embryonale duinen is in zo'n situatie nauwelijks mogelijk.

Naast de ligging pal naast het dorp Wijk aan Zee maakt bovenstaande dat witte duinen en embryonale duinen binnen het plangebied niet realistisch zijn. Op locatie die verder van een dorp en voor een breder duinmassief liggen zijn betere en grootschaliger ontwikkelingen mogelijk.

De conclusie is dat embryonale duinen en witte duinen wel tot de doeltype behoren van het Natura 2000 gebied, maar dat deze lokaal niet aanwezig kunnen en zullen zijn. Er is geen reden om in de mer of de passende beoordeling hiermee rekening te houden.

Wat betreft de habitattypen duinheide, duinbossen en alle natte tot vochtige duinhabitattypen is al geconstateerd dat er geen oppervlaktewater binnen het

plangebied aanwezig is en er daarom geen reden is om juist deze habitattypen te beschouwen voor het plangebied. Dat de natte tot vochtige habitattypen wel juist buiten het plangebied voorkomen is voor het beoordelen van de effecten in de mer minder van belang. Echter op die onderdelen die effect kunnen hebben op de ecohydrologische aspecten of die emissie veroorzaken worden de natte en vochtige habitattypen en de soorten die hiervan afhankelijk zijn wel beoordeeld.

Habitatsoorten

In het algemeen zullen soorten die afhankelijk zijn van vochtige tot natte omstandigheden niet binnen het plangebied voorkomen; er is immers geen oppervlaktewater of vochtige duinvallei aanwezig. Het voorkomen van soorten van droge milieus is onder andere afhankelijk van de gevoeligheid voor verstoring en de omvang van het leefgebied. Van de doelsoorten is de tapuit in potentie aanwezig, maar is een zeer grote inspanning noodzakelijk om de soort daadwerkelijk te laten voorkomen in het plangebied. Binnen het Natura 2000 gebied zijn stellig meer geschikte locaties met een lagere recreatiedruk aanwezig. De andere drie de doelsoorten komen niet binnen het plangebied voor. Voor de witsnuitlibel en de nauwe korfslak is buiten het plangebied – maar wel in de omgeving van Wijk aan Zee – potentieel leefgebied aanwezig. Voor het paapje is dat minder waarschijnlijk.

Nauwe korfslak

De nauwe korfslak (*Vertigo angustior*) leeft op min of meer vochtige kalkrijke plekken in strooisel en struweel. Waargenomen is dat de soort groepsgewijs kan overwinteren tussen mossen. De aanwezigheid van de nauwe korfslak in het duin tussen Beverwijk en Bergen is aangetoond. Binnen het plangebied is het voorkeursbiotoop niet aanwezig, de kans op voorkomen van het slakje is daarvoor afwezig. Buiten het plangebied zijn enkele plekken die wel geschikt zijn als leefgebied. Het duinven langs de Reyndersweg is begroeid met een kruidenrijke vochtige vegetatie waarin regelmatig de nauwe korfslak wordt waargenomen. Naar verwachting is de soort hier aanwezig, Aangezien er geen toename van de depositie wordt verwacht is hier geen nader onderzoek naar uitgevoerd.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*) is net als alle andere libellen en juffers afhankelijk van geschikt oppervlaktewater voor de voortplanting. De libel is op verschillende plekken in het duin aangetroffen nabij duinplassen. Niet duidelijk is of de libel voorkomt bij de waterpartijen te Wijk aan Zee. Wel kan met zekerheid worden gesteld dat binnen het plangebied geen oppervlakte-

water aanwezig is en dus geen populatie van de gevlekte witsnuitlibel aanwezig is. De gevlekte witsnuitlibel is eveneens mogelijk aanwezig in het ven langs de Reyndersweg. Ook voor deze soort geldt dat er geen toename van verstoring is te verwachten vanuit het bestemmingsplan.

Paapje

Het paapje (*Saxicola rubetra*) is een broedvogel van open terrein dat plaatselijk begroeid is met hoge kruiden. Het is een karakteristieke broedvogel van open vegetaties met veel opgaande kruiden, die van nature veel voorkomen in zowel de middenduinen als zoet-zoutovergangen van kwelders. De trend is sterk negatief (sovon.nl, Willems e.a. 2006). Willems e.a. meldt dat er in Noord-Hollands Duinreservaat Zuid maximaal 20 broedparen voorkomen. Het paapje heeft een relatief klein broedbiotoop – de fusieafstand is 200 meter. De vogel is matig gevoelig voor recreatie (Slings 1999, Krijgsveld e.a. 2004, Ehrenburg & Hootsmans 2003). Van der Winden (2008) geeft echter aan dat door een hoge recreatiedruk en het feit dat mensen van de paden afgaan het broedsucces onder druk staat. De doelstellingen van het Natura 2000 gebied meldt dat er 5 broedparen structureel aanwezig moeten zijn (tabel 1). Volgens Van der Winden (2008) is een belangrijk knelpunt de successie van de vegetatie in de duinen. Verdroging, eutrofiëring en een gebrek aan dynamiek zijn belangrijke factoren hierbij. De afname in de populatie konijnen (*Oryctolagus cuniculus*) versterkt de negatieve spiraal. De successie van de vegetatie heeft een directe invloed op het aanbod van prooidieren. De kans op het voorkomen van het paapje in de duinen bij Wijk aan Zee is vanwege het afwezig zijn van geschikt habitat erg klein.

Tapuit

De tapuit (*Oenanthe oenanthe*) is een broedvogel van open terrein begroeid met een korte vegetatie en holen voor het nest. Vaak wordt de tapuit in Nederland waargenomen als broedvogel in combinatie met konijn. De vogel maakt daarbij gebruik van de konijnenholen voor het nest en profiteert van de korte vegetatie door begrazing door het konijn. De SOVON constateert in een uitgebreid onderzoek een duidelijke correlatie tussen broedsucces en de aanwezigheid van konijnenholen. Willems e.a. (2006) meldt dat er in Noord-Hollands Duinreservaat Zuid maximaal 25 broedparen voorkomen. Het tapuit heeft een relatief klein broedbiotoop – de fusieafstand is 200 meter. De doelstellingen spreken van 30 broedparen in het Natura 2000 gebied. De tapuit is vrij gevoelig voor recreatie. In theorie is het duin tussen strand en dorp potentieel geschikt voor de tapuit. Het ontbreken van het konijn en de recreatiedruk zijn de belangrijkste knelpunten.

■ Ecologische hoofdstructuur

De Noordzee vanaf de vloedlijn en de zeereep vallen binnen de ecologische hoofdstructuur. In tabel 2 staan de doelsoorten uit Groene wegen, de provinciale nota waarin de functie van de ecologische infrastructuur wordt beschreven (Anonymus 1999). In 2010 is door de provincie een herijking uitgevoerd voor de ecologische hoofdstructuur, hierbij is de reservering in oppervlakte beoordeeld op haalbaarheid, de doelsoorten zijn niet geëvalueerd (Anonymus 2010, Pouwels e.a. 2010).

Na analyse van de tabel met doelsoorten voor 'zandige biotopen en duinen' valt een aantal soorten af die in het Gooi of op Texel een leefgebied vinden. De hazelworm (*Anguis fragilis*) heeft bij Bloemendaal een populatie en wordt boven het Noordzeekanaal niet aangetroffen. De tangpantserjuffer (*Lestes dryas*) is alleen ten zuiden van Haarlem in de duinen waargenomen. Als soorten voor het leefgebied bij Wijk aan Zee zijn zandhagedis (*Lacerta agilis*) en enkele dagvlinders relevant. Enkele soorten van vochtige en natte leefmilieus zullen – in potentie – het duin bij Wijk aan Zee als corridor gebruiken.

Tabel 2. Doelsoorten voor de ecologische hoofdstructuur 'zandige biotopen en duinen'.

Zandige biotopen en duinen		Beoordeling	Wijk aan Zee
Kamsalamander	Amfibie	niet in de duinen	nee
Poelkikker	Amfibie	aanwezig, duinplassen	passage
Duinparelmoervlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Kleine parelmoervlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Grote parelmoervlinder	Dagvlinder	afwezig	nee
Bruin blauwtje	Dagvlinder	aanwezig	ja
Heivlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Kommavlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Heideblauwtje	Dagvlinder	afwezig	nee
Tengere pantserjuffer	Libel	aanwezig	passage
Bruine winterjuffer	Libel	aanwezig	passage
Maanwaterjuffer	Libel	afwezig	nee
Tangpantserjuffer	Libel	afwezig	nee
Venglazenmaker	Libel	afwezig	nee
Venwitsnuitlibel	Libel	aanwezig	passage
Hazelworm	Reptiel	afwezig	nee
Zandhagedis	Reptiel	aanwezig	ja
Das	Zoogdier	niet in de duinen	nee
Franjestaart	Vleermuis	binnenduintrand	nee

■ Cultuurhistorie

Er bestaan over Wijk aan Zee geen gegevens van vóór de veertiende eeuw, maar verondersteld wordt dat er reeds in de eeuwen daarvoor bewoning heeft plaatsgevonden. Het dorp ontstond in een duinkom achter een hoog duin bij een beek (de Rel), die naar zee stroomde. Economische bloei van Wijk aan Zee vond plaats van de veertiende tot aan het eind van de vijftiende eeuw, toen het dorp een levendige handel op Engeland dreef. Beverwijk heeft hiervan meegeprofiteerd. Aan het eind van de vijftiende eeuw zette echter de neergang in. Wijk aan Zee werd geteisterd door oorlogsgeweld en plunderingen en heeft zich daar nooit meer van kunnen herstellen. Dit werd mede veroorzaakt door de ontwikkeling van de scheepvaart, die meer en meer havens vereiste; iets dat in Wijk aan Zee ontbrak. Het dorp ging zich toelagen op de visvangst en de schelpwinning. In de Franse tijd ging de visserij vrijwel teniet. In 1860 werd de laatste boot uit de vaart genomen.

In de tweede helft van de negentiende eeuw kwam in Wijk aan Zee het badleven op. In 1881 werd het Badhotel geopend (circa 1980 gesloopt) en trok men de Zwaanstraat door tot het strand. Dit Badhotel werd gebouwd door de Duitse ondernemer W. Tappenbeck, die ook het initiatief nam tot de oprichting van de tramlijn Beverwijk-Wijk aan Zee (de Maatschappij tot Exploitatie van het Noordzeebad Wijk aan Zee). Wijk aan Zee zou in die jaren moeten uitgroeien van een vergeten dorp tot een badplaats met allure. Zijn initiatief bleek te groots opgezet en reeds na tien jaar werd de stoomtram vervangen door een paardentram. Wijk aan Zee ontwikkelde zich wel tot een badplaats, maar zonder de grandeur zoals men zich die aan het eind van de negentiende eeuw had voorgesteld. Tot aan de Tweede Wereldoorlog is er wel uitbreiding van de bebouwing geweest, die direct te maken had met de ontwikkeling van Wijk aan Zee tot badplaats. Het ging hier met name om villabouw en groei van de

horeca. Tegenwoordig is Wijk aan Zee nog steeds een badplaats met hotels en campings en is de recreatieve functie een belangrijke bron van inkomsten.

Aan het einde van de negentiende eeuw werd in de duinen dichtbij zee een kinderziekenhuis gebouwd. Kort na 1900 kwam hier een (Joods) kinderkoloniehuis bij. Tegen 1930 werd het sanatorium Heliomare gesticht, thans fungerend als revalidatiecentrum. Deze ontwikkeling past in een algemene ontwikkeling van gezondheidsfuncties die op verscheidene locaties in het Noord-Hollandse duingebied plaatsvond.

Opvallend in de ruimtelijke structuur van Wijk aan Zee is de Dorpsweide die langs de Zeestraat naar Beverwijk ligt. Dit is een groot ovaalvormig weiland, dat in zijn geheel omringd is door woonhuizen. Waarschijnlijk is dit een restant van de gemene weide van het dorp uit vroeger eeuwen. Tegenwoordig is het nog steeds in gebruik als weiland, maar in tijden van grote drukte is het tevens een parkeerplaats voor badgasten. De Dorpsweide wordt tevens als evenemententerrein gebruikt. De bebouwing van het oudste deel van het dorp ligt binnen de besloten structuur van een duinkom. De uitbreiding van de bebouwing in oostelijke richting langs de Zeestraat naar Beverwijk (tot de Tweede Wereldoorlog) en noordoostelijke richting (na 1945) heeft zich lintvormig voorgedaan. Met de uitbreiding van na 1945 is in dit deel een nieuw stratenpatroon tot stand gekomen (Anonymus 1992).

Binnen de bebouwde kom van Wijk aan Zee – dus buiten het plangebied – zijn enkele cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig. Nabij de grens met Velsen liggen in het duin restanten van een vuurtoren. De fundering van deze vuurtoren uit de Late Middeleeuwen (buitenwerk van ca. 4 bij 4 meter) is duidelijk zichtbaar in een sterk vergraven duin. Deze fundamenteën leveren zowel in wetenschappelijk als in cultuurhistorisch opzicht een belangrijke bijdrage aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied en dienen derhalve in principe behouden te blijven (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

■ **Archeologie**

Buiten het onderzoeksgebied zijn enkele terreinen met grote archeologische waarden. De dorpsweide – ruim buiten het onderzoeksgebied – heeft grote historische geografische waarde. De kerk aan de Julianaweg is een rijksmonument. Verder zijn er geen archeologisch of cultuurhistorische waardevolle plekken of objecten.

■ **Aardkundige waarden**

Het strand en een deel van de duinen is aangewezen als aardkundig monument. De aard van het monument is gelegen in het natuurlijke ontstaan van het landschapstype jonge kalkrijke duinen. Belangrijke delen zijn nooit grootschalig vergraven of bebouwd geraakt. Erosie anders dan de natuurlijke afkalving kan het aardkundig monument aantasten.

De duinen bij Wijk aan Zee zijn jonge duinen en zijn ontstaan tussen 1000 en 1200 na Chr. Ten zuiden van de Hondsbossche zeewering liggen de jonge duinen over een deel van het strandwallenlandschap, dat in het verleden intensief bewoond is geweest. Zo komt aan het strand bij Schoorl geregeld veen aan het oppervlak dat gevormd is in een oude strandvlakte. In dit veen worden overblijfselen uit de IJzertijd aangetroffen.

Het kuststelsel bestaat uit verschillende landschappen (veen-, zeeklei- en rivierkleilandschappen) waarvan de ontwikkeling en het ontstaan nauw samenhangt. Het kustinbraakmodel – dat het oorspronkelijke theorie van transgressies en regressies vervangt – start met een grotendeels gesloten kustlijn zoals deze in de vroege Middeleeuwen bestond. Achter de kustduinen lagen veengebieden, en in het noorden van Nederland een waddegebied achter een onderbroken kustlijn. Na een doorbraak van de duinen begon een reeks ontwikkelingen. Bij langdurige invloed van eb en vloed klinken aangrenzende hoogvenen in. Het overstroomde gebied groeit en krijgt de vorm van een long. In rustige delen werd zeeklei afgezet, waardoor de dynamiek verminderde en het gat slibde dicht. Onder invloed van de mens is dat proces versterkt. De door ontwatering begaanbare hoogveenresten werden ontgonnen en nog sterker ontwaterd. De erosie was daardoor sterk. Deze is met afdammingen van kreken en dijken beteugeld (Renes 2003).

Het verstuiwen van duinen is geomorfologisch en ecologisch van groot belang waarschijnlijk kan alleen op deze manier voldaan worden aan belangrijke onderdelen van de doelstellingen voor het Natura 2000. Het stuiven van duinen is een complexe materie waarin vele factoren samenkomen. Voor de mer gaat het te ver om hier diepgaand op in te gaan. In Arens e.a. (2007) wordt een uitgebreide inleiding gegeven op het proces van verstuiwen en de noodzakelijke heractivering ervan in de kustduinen.

Referentie en ontwikkelingen

Normaal gesproken wordt in een plan-mer of een passende beoordeling een nieuwe ontwikkeling, of een voornemen tot ontwikkeling, getoetst. In het voorliggende project wordt een geleidelijk gegroeide situatie via een bestemmingsplanprocedure gelegaliseerd en gereguleerd. Als referentiedatum wordt daarom het moment van voorlopige aanwijzing c.q. de opname in de lijst aan te melden gebieden van mei 2003 gehanteerd. Daarbij wordt de ontwikkeling die ontstaat na deze datum getoetst als nieuw. De aanwezige recreatieve voorzieningen waren qua bebouwing opgenomen in het toen vigerende bestemmingsplan. Het overige recreatief gebruik was nauwelijks gereguleerd of vastgelegd.

Wijk aan Zee heeft vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw strandrecreatie, daarvoor was de toenmalige gemeente bekend als vissersdorp. Strandrecreatie is in eerste instantie vooral bereikbaar voor de bevolkingsgroepen die zich een zomerhuis in een kustplaats konden veroorloven. De aard van de strandrecreatie verandert na de tweede wereldoorlog, voornamelijk door de toegenomen welvaart en mobiliteit. Op strandfoto's van rond 1900 zijn rieten strandstoelen en een – voor huidige begrippen – matige drukte zichtbaar. Op foto's uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw zijn zeer intensieve hoogtijdagen vastgelegd. Hoewel niet gedocumenteerd is aannemelijk dat in de jaren vijftig en zestig de massale strandrecreatie opkomt en vooral op stranddagen een massale toestroom van recreanten aanwezig is. Mogelijk dat op andere dagen een minder intensief beeld aanwezig is dan in de opkomende leisureperiode van de jaren negentig. Een aantal strandactiviteiten vindt immers juist plaats bij minder gunstig strandweer.

In het begin van de eenentwintigste eeuw – de referentieperiode – was een topdrukke met 20.000 dagrecreanten tijdens stranddagen (weekenden met optimaal strandweer) gebruikelijk. In het seizoen zijn dan de verschillende strandhuisjes in verhuur. Het overgrote deel van de strandhuisjes wordt per seizoen verhuurd, verhuur over kortere perioden komt incidenteel voor. Hoewel formeel niet toegestaan wordt er in grotere strandhuisjes ook overnacht. In het bestemmingsplan wordt de overnachtingsperiode beperkt tot de zomermaanden (juni, juli en augustus). Het aantal strandhuisjes wijkt niet significant af van het huidige aantal strandhuisjes en wijkt evenmin af van het vergunde aantal strandhuisjes binnen de komende planperiode. De strandhuisjes zijn en worden voornamelijk gebruikt door families die een rustige min of meer passieve strandrecreatie nastreven.

Vanaf de jaren negentig is een opkomst van de actieve strandrecreatie waarneembaar. Het gaat hierbij om activiteiten als surfen, kitesurfen en georganiseerde strandspelen als beachvolleybal. Hierbij zijn minder gewenste activiteiten als fietstochten per mountainbike en kitesurfen. Binnen de gemeente Beverwijk is geen mogelijkheid voor paragliden aanwezig, wel is er juist binnen de gemeente Heemskerk een duin waarvan paragliders starten. Het al dan niet reglementeren van deze activiteit valt daarmee binnen de bevoegdheid van de gemeente Heemskerk. Vanuit ecologisch standpunt is paragliden een minder gewenste activiteit omdat er veel erosie en verstoring van het achterliggende Natura 2000 gebied kan optreden. Omdat de activiteit niet binnen het plangebied of het onderzoeksgebied plaats vindt en niet binnen de jurisdictie van de gemeente Beverwijk valt kan de activiteit niet nader getoetst worden binnen de voorliggende planmer.

Verschillende strandactiviteiten kunnen verstorend zijn voor de overige strandrecreanten, daarom is in het bestemmingsplan Stand Wijk aan Zee een zone-ring opgenomen. Hierbij is gekozen om het familiestrand – dat oorspronkelijk vanuit de strandopgangen is ontstaan op de huidige locatie te houden en de actieve strandrecreatie in zuidelijke richting te plaatsen. De toegang tot het strand blijft via de drie huidige strandopgangen. Door het faciliteren van de actieve strandrecreatie ontstaat een goed handhavingskader, zullen de eventuele effecten op de naastliggende Natura 2000 gebieden niet verder toenemen en blijft het strand voor families met kleine kinderen een geschikte mogelijkheid voor strandrecreatie. Binnen het bestemmingsplan Wijk aan Zee worden geen mogelijkheden voor paragliden of evenementen opgenomen. Incidenteel kunnen evenementen via een reguliere vergunningsprocedure toegestaan worden. Het rijden met een mountainbike zal uitsluitend tijdens de strand zesdaagse toegestaan zijn. Het rijden met gemotoriseerde vervoersmiddelen (crossmotor, quad) blijft verboden, met uitzondering van vergunninghouders die de auto gebruiken voor aan- en afvoer van spullen.

Op het strand staat een aantal strandpaviljoens en juist achter de zeereep een duinpaviljoen. Deze horeca is sinds decennia aanwezig op het strand bij Wijk aan Zee. Nieuw is het toestaan bij maximaal drie paviljoens om ook buiten het seizoen open te zijn. De paviljoens moeten voldoen aan de gebruikelijke horecavergunningen en mogen geen geluidhinder of andere hinder veroorzaken op de omgeving. Een gunstige omstandigheid is de situatie aan de teen van de zeereep. Hierdoor zal de zeereep als geluidswal functioneren en is het geluid afkomstig van de paviljoens niet hoorbaar in het Natura 2000 gebied (met uitzondering natuurlijk van de strook zeereep aan de zijde van het strand).

Van het activiteitenstrand (het deel tegen Velsen aan) is er aanlanding van enkele bootjes mogelijk. Het gaat om ongeveer 20 bootjes (50% zeilschepen en 50% motorbootjes). Alleen een vergunninghouder (in de praktijk een uitbater van een paviljoen) kan en mag de bootjes over land naar hun ligplek vervoeren. In de praktijk valt dat samen met de opbouwperiode van de paviljoens en de strandhuisjes; er zal daardoor geen extra verstoring optreden.

■ **Ontwikkeling recreatiedruk**

Er zijn geen cijfers over de ontwikkeling van de recreatie op het strand van Wijk aan Zee. Over alle denkbare aspecten van het aantal strandhuisjes, paviljoens of strandbezoekers ontbreken harde feiten. Alle gegevens berusten op een gewogen gemiddelde uit interviews en de enquête bij de uitbaters van de paviljoens. Bruikbare inventarisaties van de natuurwaarden in de directe omgeving van Wijk aan Zee ontbreken of hebben een anekdotisch karakter.

Om enig concreet inzicht in de omgevingsaspecten te krijgen zijn de luchtfoto's die ieder decennium gemaakt worden bestudeerd en is het padenpatroon en de permanente bebouwing ingetekend. Er zijn luchtfoto's gebruikt uit: 1958, 1969, 1986, 1992 en 2007. Daarnaast is een luchtfoto van de RAF beschikbaar, echter deze beslaat niet het gehele duin (een strook ter hoogte van het hotel Hoge Duin ontbreekt).

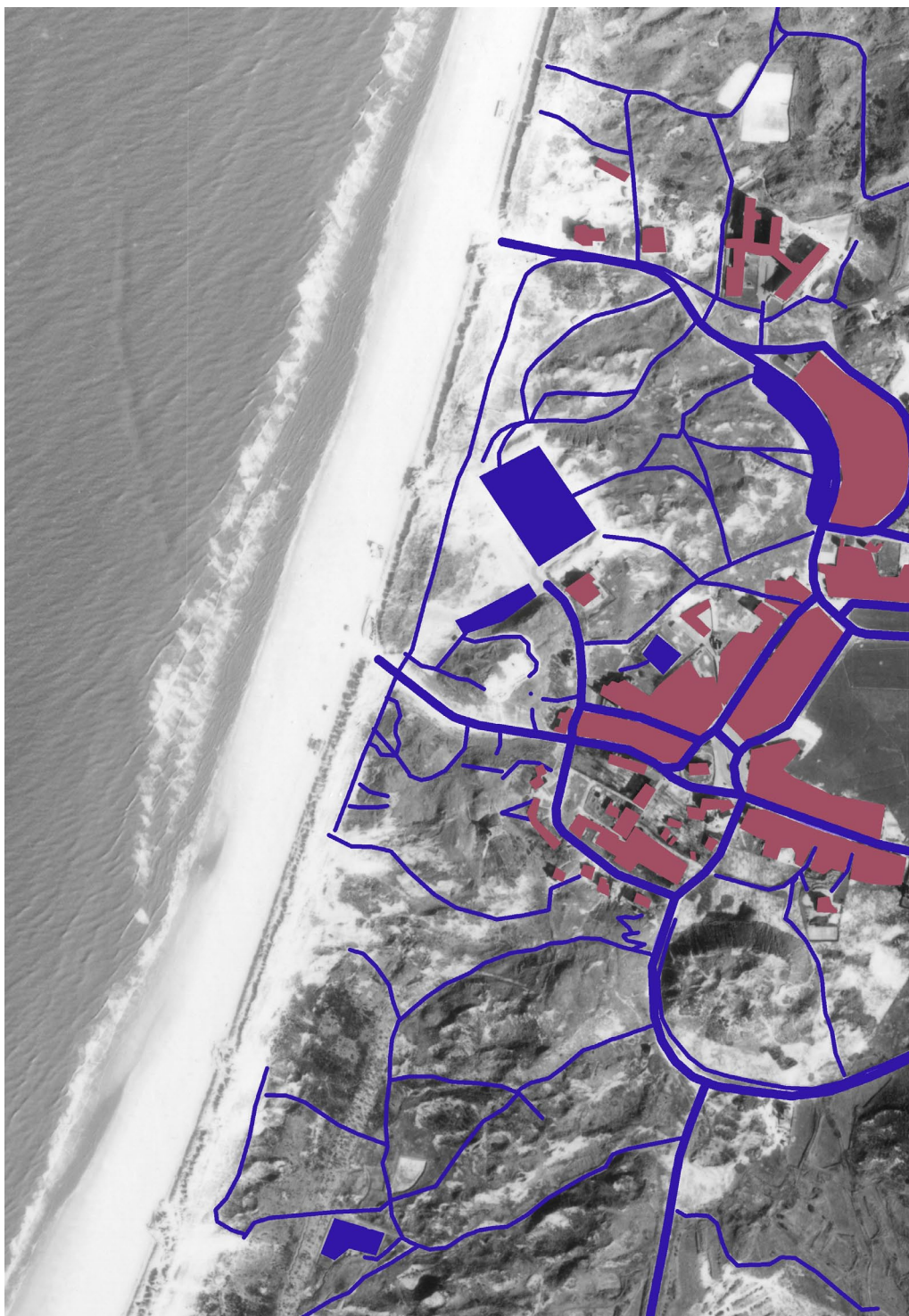
Bij de interpretatie van de luchtfoto's moet bedacht worden dat de foto's niet allemaal in het zelfde seizoen zijn genomen (helaas kon de exacte datum niet achterhaald worden), voor de niet permanente bebouwing – strandhuisjes en paviljoens vormen de luchtfoto's geen betrouwbare bron. Ook kan niet uitgesloten worden dat – vooral smalle – padjes door schaduwwerking, belichting en geomorfologie gemist worden. En alleen de recente foto kon in het veld gecontroleerd worden.

Met deze kanttekeningen kan geconstateerd worden dat er tegenwoordig een dicht padennetwerk in het duin tussen strand en dorp aanwezig is en dat het padennetwerk ten zuiden van de Zwaanstraat en ten noorden van de Relweg veel minder dicht is. Met enige terughoudendheid kan geconstateerd worden dat het netwerk in het duin bij het dorp verdicht in de loop der tijd en in het overige duin minder dicht wordt. De recreatie concentreert zich in het duin tussen strand en dorp. Met het sluiten van de camping ten zuiden van het dorp zal de recreatiedruk op het duin ten zuiden van de Zwaanstraat nog verder afnemen. De strandopgang van Velsen ligt op een dusdanige afstand dat een rustig duin met weinig tot geen recreatie kan worden gestimuleerd. Het strand van Heemskerk is per fiets bereikbaar via een fietspad door de duinen.

Opvallend is ook dat al in jaren vijftig een uitgebreide parkeerplaats juist achter de zeereep wordt aangelegd. Op de luchtfoto uit 1958 is de aanleg goed waarneembaar, het terrein is geëgaliseerd maar nog niet als parkeerplaats in gebruik, op de foto van de RAF is nog geen geëgaliseerd terrein zichtbaar.

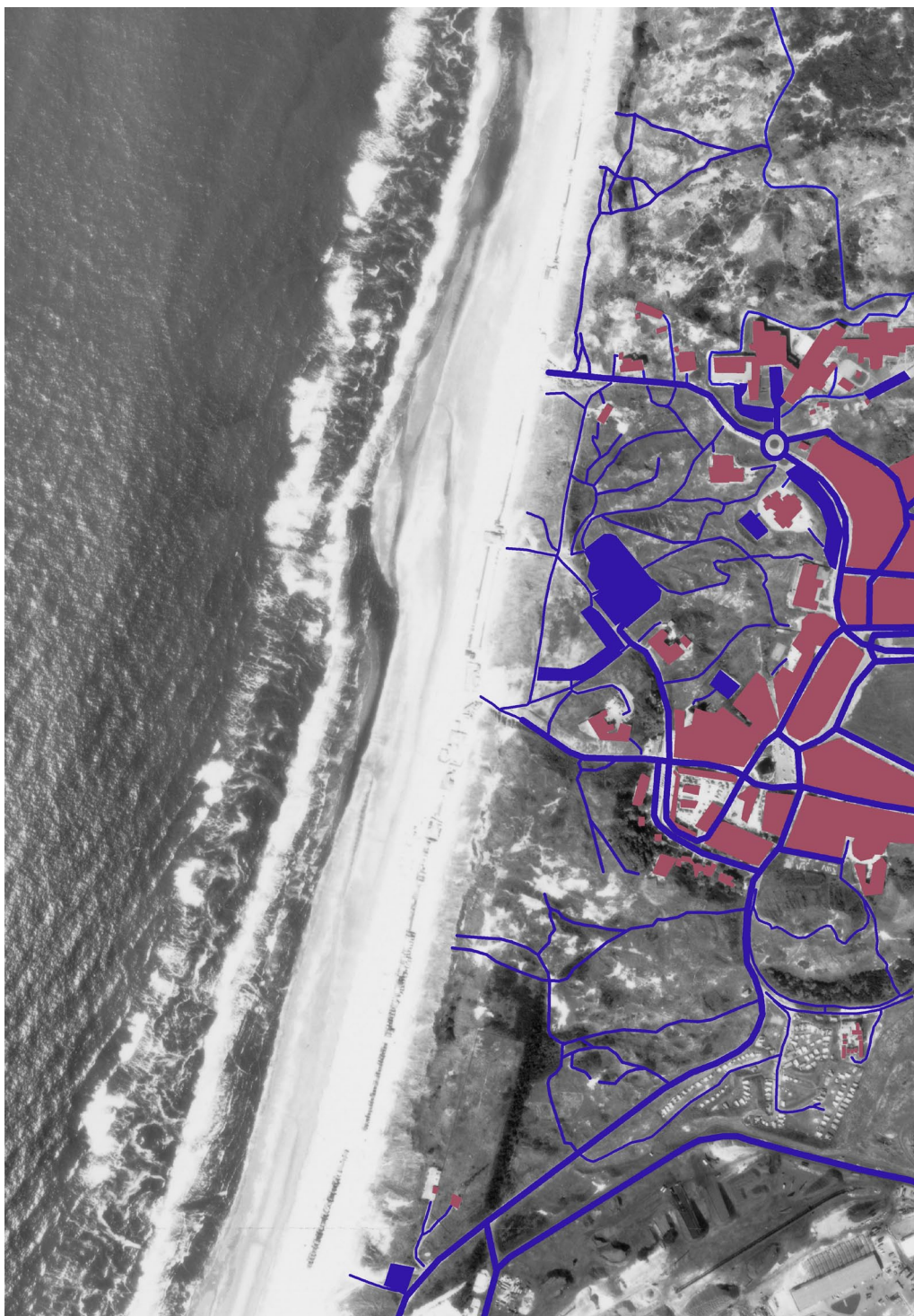
Luchtfoto uit 1958 waarop de aanleg van de parkeerplaats goed zichtbaar is.

Luchtfoto uit 1958 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1969 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1986 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1992 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 2007 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Activiteiten

Voor de huidige activiteiten en de gewenste activiteiten in de nabije toekomst is een enquête gehouden bij de belanghebbenden. Uit de antwoorden komt de wens van een beheerste groei naar voren, het karakter van het strand is het uitgangspunt van de groeimogelijkheden.

Uit de enquête volgt dat op stranddagen tot 20.000 bezoekers naar Wijk aan Zee komen. In een regulier weekend zijn tot 2.500 en op andere dagen maximaal 500 mensen aanwezig. De opgaven van 240 bezoekers als minimum voor een stranddag moet (waarschijnlijk) begrepen worden als het aantal bezoekers aan het betreffende strandpaviljoen. Gezien de omvang van het strand en de faciliteiten is een groei van het aantal bezoekers op een topdag nauwelijks mogelijk. Ook voor het verleden worden dergelijke aantallen genoemd. Het aantal topdagen is afhankelijk van de weersomstandigheden en kan niet beïnvloed worden met een bestemmingsplan. Op het strand worden verschillende kleinschalige activiteiten georganiseerd. Een aantal zal naar de aard van de activiteit in een paviljoen (al dan niet op het terras) georganiseerd worden. Voor zover er versterkt geluid wordt gebruikt vallen deze onder de horecavergunning (geen overlast buiten het paviljoen) of zal een evenementenvergunning nodig zijn. Sportwedstrijden zijn eveneens vergunningplichtig.

Er zijn verschillende strandbezoekers die potentieel storende activiteiten uitvoeren. Paardrijden en het uitlaten van honden (op het strand) kan buiten het strandseizoen relatief weinig schade veroorzaken als de activiteit wordt gezoneerd. Om verschillende redenen is het verstandig om aan het rijden met mountainbikes of crossmotoren een verbod te koppelen en deze te handhaven. De motivatie is dat een mountainbiker niet te beperken is tot (een deel van) het strand en crossmotoren veel hinder en overlast geven voor andere strandgebruikers en de natuurwaarden aantasten. De tabellen 6 en 7 geven een overzicht van de strandactiviteiten die op het activiteitenstrand uitgeoefend kunnen worden. De activiteiten kunnen hinder voor andere strandbezoekers opleveren. Als deze beperkt blijven tot het activiteiten strand (en niet de duinen betreden worden) zal er weinig natuurschade of overlast ontstaan. Uitzondering hierop is het paragliden op het grondgebied van Heemskerk dat alleen uitvoerbaar is vanaf een duintop en daardoor erosie en verstoring veroorzaakt.

■ **Verkeer**

Belangrijkste probleem bij de verkeersafwikkelingen ontstaat tijdens stranddagen. Voor auto's wordt dan de dorpsweide als aanvullende parkeerplaats gebruikt. De problemen hiervoor blijven beheersbaar. Lastiger is het tekort aan stallingen voor fietsers en brommers te reguleren, vooral bij de Zwaanstraat kunnen problemen met bereikbaarheid ontstaan. In het bestemmingsplan

Dorp (de fietsenstallingen vallen hieronder) zullen daarom handhaafbare regels hiervoor worden opgesteld. Er is geen voornemen de stallingen te vergroten.

Tijdens stranddagen komen ongeveer 20.000 bezoekers. Deze bezoekersstroom leidt tot een verkeerstoename van globaal 5.000 mvt. Er zijn ongeveer 20 stranddagen per jaar. Aangezien het aantal stranddagen niet toeneemt als gevolg van het bestemmingsplan is er geen extra effect op de leefomgeving te verwachten. Uit de verkeersmilieukaart is gebleken dat de problemen met verkeer beperkt blijven tot de genoemde stranddagen.

■ **Cumulatie van recreatie**

Op de stranden van Heemskerk en Velsen zijn eveneens activiteiten en strandgasten aanwezig. De strandbezoekers kunnen slechts via Wijk aan Zee bij de betreffende stranden komen; Heemskerk via de Relweg en Velsen via de Reynndersweg. Deze constatering leidt tot de conclusie dat de strandbezoekers wat verkeersbewegingen betreft volledig binnen de geconstateerde toename van mvt in Wijk aan Zee vallen. Langs de Reynndersweg zijn enkele kleine parkeerplaatsen aanwezig. Er zijn geen fietsenstallingen langs de weg of de strandopgangen te Velsen. Waarschijnlijk is het aantal fietsers en brommers naar dat strand van ondergeschikte aard.

Er zijn waarschijnlijk hooguit enkele honderden extra bezoekers die buiten de tellingen voor het strand Wijk aan Zee vallen. Het leidt niet tot significante effecten op het Natura 2000 gebied binnen het onderzoeksgebied.

	Door de week	Weekend	topdagen
Min	0	0	240
Max	500	2.500	20.000
Gem	230	840	7.900

Tabel 3. Geschatte aantal bezoekers van het strand.

paardrijden		Mountainbike rijden		Crossmotoren		Honden uitlaten	
Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten
7	90	20	400	10	10	25	40

Tabel 5. Gemiddeld aantal bezoekers per dag met potentieel storende activiteiten, zowel binnen als buiten het seizoen.

		activiteiten	Gebruik van geluidsversterking
Aantal	bezoekers	Aard	
5	25	Teambuilding	Soms
		Bedrijfsfeest	Soms
		Bruiloft	Soms
		(live) muziek	Ja
250	600	Playbackshow	Ja
		Pannenkoekenfeest	Ja
		Sportief	Ja + nee
		Blowkarten	Nee
50	180	Beachvolleybal	Nee
		Raften	Nee
		Surfboard wedstrijd	Nee
		Strand zesdaagse (mountainbike)	Nee

Tabel 4. Op het strand georganiseerde kleinschalige activiteiten

Surfen *		Paragliden *		Bootjes te water laten		Kitesurfen *	
Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten
50	50	10	10	10		100	100

Tabel 6. Gemiddelde aantal activiteiten vanaf het strand binnen en buiten het strandseizoen.

Opmerking: surfen en kitesurfen vanaf de Noorderpier, paragliden te Heemskerk.

Verhuur		Meegenomen spullen		
Spullen	Aantal	Spullen	Aantal	frequentie
Kano's	12	Surfplanken	9	10
Blowkarts	11	Kitesurf	30	12
Rafting	11	Bootjes	11	8
E quads	11	Paragliden	70	?
Kitesurf	11			

Tabel 7. Aantal verhuurde of meegebrachte spullen voor actieve strandrecreatie

Tijdstip	Aantal gesloten
18:00	2
20:30	1
21:00	2
22:00	2
00:00	1
01:00	3

Tabel 8. Sluitingstijden paviljoens.

	Door de weeks		Weekend		Topdag	
	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds
Min.	20	20	150	30	80	50
Max.	200	100	300	250	1800	1500
Gem.	80	50	200	130	750	450

Tabel 9. Bezoekers aan de paviljoens

Aantal per seizoen		Aantal bezoekers per keer
Min.	6	20
Max.	100	500
Gem.	30	110

Tabel 10. Aantal activiteiten en bezoekers van de paviljoens. (Sportief, Teambuilding, Bedrijfsfeest, Playbackshow, Pannenkoekenfeest, Kleppertoernooi, Bingo).

Aantal pers. Per nacht	Parkeer Voorz.		Aantal Voert. p/w
Min.	2	Parkeerplaats Naast Paviljoen	2
Max.	4	Achter Paviljoen Oprit	10
Gem.	3 p.n.	Garage Heliomare Wijk aan Zee	6 p.w.

Tabel 11. Overnachtingen en parkeerplaats van de paviljoenhouders.

Bevoorrading			Afvoer afval				
Aantal x Per week	Type Vervoer	Afvoer Aantal x p/w.	Wijze van afvoer				
					Per voertuig	Drukriool	Septictank
Min.	2	Pers.auto	Min.	2			
Max.	7	Transport Auto	Max.	7	X	X	-
Gem.	5	Vrachtwagen	Gem.	3			

Tabel 12. Bevoorrading en transport afval van strandpaviljoens

Materiaal Opbouw		Tijd opbouw	Tijd Inrichting	Tijd afbouw	Tijd Opruimen	per dag Vervoer t.b.v. opbouw	Vervoer t.b.v. AfbouwPer dag	Vervoer opbouw c.q. afbouw totaal
Trekker	Min.	1	2	1	3	2	2	8
Auto + Aanhanger								
Vrachtwagen	Max.	21	21	14	14	10	10	30
Shovel								
Minikraan								
Hijskraan	Gem.	6	10	5	8	5	5	15
Telekraan								

Tabel 13. Benodigde tijd voor opbouw en afbraak van de paviljoens (tijd in dagen).

Door de weeks		Weekend		Topdag		Aantal gasten van huurder in strandhuis		
	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds
Min.	2	2	2	2	24	80	20	10
Max.	200	100	400	200	720	200	20	20
Gem.	60	40	125	90	245	125	20	15

Tabel 14. Aantal bezoekers van de strandhuisjes.

Verhuur strandhuisjes	Gezamenlijke activiteiten *		Activiteiten in strandhuisjes			Huisdieren
Aantal per seizoen	Aantal per seizoen	Aantal deelnemers per keer		Koken	Overnachten	
29	2	50	Min.	27	30	hond
			Max.	140	140	of
			Gem.	80	80	kat

Tabel 15. Activiteiten vanuit de strandhuisjes (o.a. Kleppertoernooi, Bingo).

Materiaal opbouw		opbouw	inrichting	afbouw	opruimen	Vervoer opbouw c.q. afbouw aantal x totaal	Vervoer eigen spullen
Trekker + aanhanger	Min.	1	1	1	1	Min. 2	Trekker
Auto + aanhanger	Max.	21	3	14	14	Max. 100	Auto
4WD + aanhanger	Gem.	6	2	5	5	Gem. 35	4WD + EXPL

Tabel 16. Schema voor de opbouw en afbraak van de strandhuisjes. Zowel voor de opbouw als de afbraak wordt eenmaal per dag gereden (tijd in dagen).

Stallingsplekken			Tekort			parkeerplaatsen
Relweg	Zeepad	Zwaanstraat	Relweg	Zeepad	Zwaanstraat	
50	50	100			50	200

Tabel 17. Aantal stallingplaatsen en parkeerplaatsen. Bromfietzers blokkeren de doorgang voor hulpdiensten bij de Zwaanstraat.

Verstoring

Er zijn – in potentie – verschillende verstoringsbronnen aanwezig. Voor de meeste zijn echter geen harde feiten beschikbaar of herleidbaar. Deels omdat metingen ontbreken en deels omdat de beschikbare metingen onvolledig zijn. In het voorliggende hoofdstuk wordt de omvang van de verschillende verstoringen, deels op basis van expert judgement, zo goed mogelijk gekwantificeerd.

Verlies oppervlakte

Het strand zelf ligt buiten het Natura 2000 gebied, de grens van het beschermde gebied ligt aan de teen van de zeereep achter de strandhuisjes en paviljoens. De strandactiviteiten hebben daarmee geen direct negatief effect op de oppervlakte Natura 2000. Er zijn wel enkele indirecte effecten te beoordelen. Zo liggen de fietsenstallingen bovenop de zeereep en daarmee binnen het Natura 2000 gebied. Het parkeerterrein en het hotel zijn geëxclaveerd en leiden dus evenmin tot verlies aan oppervlakte. Het duinpaviljoen Schoos ligt wel binnen het Natura 2000 gebied.

Het strand wordt bereikt via drie strandopgangen; namelijk Zwaanstraat, Relweg en Duinpad. De eerste twee sluiten aan op de infrastructuur van het dorp en de laatste ontsluit het strand vanaf het parkeerterrein. De Zwaanstraat en Relweg zijn (nog) niet geëxclaveerd, maar zijn van oudsher aanwezig. De facto leidt deze niet tot oppervlakteverlies. In de tabel staan de oppervlakte van de objecten binnen het Natura 2000 gebied.

	oppervlakte
Fietsenstallingen	
Zwaanstraat	900
Relweg	260
Zeepad	100
Paviljoen Schoos	235

Tabel 18. Oppervlakte onverharde fietsenstallingen en duinpaviljoen Schoos in de zeereep (geschatte maten in vierkante meters).

Tegen de Relweg aan staat nog een gebouw binnen de Natura 2000. Er is geen relatie tussen de strandrecreatie en dat gebouw. Het maakt geen onderdeel uit van de voorliggende mer. Tijdens veldbezoeken is geconstateerd dat er enkele (smalle) illegale voetpaden vanaf het strand het duin ingaan. Het is niet de bedoeling deze te legaliseren. Na vaststelling van het bestemmingsplan zal op dit onderdeel handhavend worden opgetreden. Zo er een effect is op de oppervlakte dan is het een positief effect door de handhaving van het toegangsverbod.

Geluid

Er zijn op het strand geen geluidgevoelige objecten volgens de Wet milieubeheer. De duinen worden als Natura 2000 gebied wel als een geluidgevoelig object beoordeeld. En verder is de dorpsbebouwing geluidgevoelig. Op het strand zijn de badgasten en de paviljoens mogelijke geluidbronnen en in het duin kan het duinpaviljoen een geluidbron zijn. Van het hotel zal weinig of geen geluidhinder ontstaan. De paviljoens en het hotel moeten voldoen aan de standaard voorschriften voor horeca en zullen als zodanig geen hinder veroorzaken. De badgasten zijn moeilijker te duiden, echter de zeereep zal als geluidswal functioneren. Binnen het onderzoekskader vallen geen geluidversterkte evenementen. Deze zullen eventueel pas na een aparte procedure vergund worden. In het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing is in het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee het onderdeel horecageluid opgenomen en uitgewerkt.

Een tweede bron van geluid is het gemotoriseerd verkeer van en naar het strand (incl. paviljoens en strandhuisjes), het hotel en het duinpaviljoen. Voor de verkeersintensiteit zijn verschillende niveaus te beschouwen; helaas zijn er geen goede of complete verkeertellingen beschikbaar. Uit de verkeers- en milieukaart en een eenmalige telling t.b.v. de randweg zijn wel enkele feiten te extraheren. Een onbekend fenomeen blijft de hoeveelheid brommers die naar het strand gaan, waarschijnlijk gaat het op hoogtij dagen om enkele tientallen, en op andere tijden om enkele stuks.

De toestroom naar het strand is gebundeld op enkele zogenoemde stranddagen (mooi weer in het weekend). Jaarlijks zijn dat gemiddeld maximaal 20 dagen. Op die dagen kunnen er tot 20.000 strandbezoekers aanwezig zijn. Tijdens deze topdagen wordt de dorpsweide gebruikt als extra parkeerplaats. Buiten deze topdagen zijn er in het seizoen op het strand enkele honderden mensen. Op de overige momenten gaat het om enkele tientallen.

De verkeerstellingen uit 2009 – onder andere uitgevoerd op een stranddag – laten zien dat er op topdagen ongeveer 5.000 mvt naar het strand gaan. Het aantal stranddagen wordt niet beïnvloed door de voorzieningen op het strand, maar is afhankelijk van de weersomstandigheden. Het aantal topdagen met 20.000 bezoekers zal daarom niet toenemen. Het aantal voorzieningen zal niet toenemen ten opzichte van de huidige omvang.

Van de standaard bezoekaantallen op een reguliere zomerse dag is weinig bekend wat betreft aantallen. Het gaat waarschijnlijk om enkele honderden bezoekers. Een aantal dat enigszins beïnvloed wordt door de voorzieningen

(denk daarbij aan de mogelijkheid om na een strandwandeling uit de wind een consumptie te gebruiken). Het strandseizoen staat al sinds jaar en dag vast en er zijn geen voorstellen deze op te rekken. Het aantal reguliere stranddagen zal daarom evenmin toenemen.

Het openstellen van drie paviljoens gedurende het gehele jaar – dus ook buiten het strandseizoen – zal leiden tot een gematigde toename van bezoekers aan het strand buiten het strandseizoen. Het aantal is moeilijk te schatten, omdat er geen cijfers van winterse bezoeken bekend zijn. Als uitgangspunt voor de analyse wordt een bezoek van 1.000 mensen op een zondag met fraai weer en 250 bezoekers op andere dagen genomen. Daarnaast wordt verondersteld dat alle bezoekers per auto komen op deze dagen. Dat betekent globaal 500 mvt tot 125 mvt extra op dagen buiten het strandseizoen.

De verkeersontwikkelingen zijn getoetst in het bestemmingsplan. Gebleken is dat er geen groei is te verwachten (buiten de autonome groei).

Vermesting & verzuring

Van het verkeer, de paviljoens, het hotel en een deel van de strandhuisjes zal een zekere emissie van exogene stoffen komen. De emissie van het verkeer heeft een bekende samenstelling van NO_x en SO_2 . De bron van de emissie van het strand is afkomstig uit de ruimteverwarming van de paviljoens. De samenstelling van de emissie bestaat zeer waarschijnlijk uit een mengsel van H_2O , CO_2 en NO_x . Er zijn geen dieselgeneratoren aanwezig waardoor SO_2 niet wordt verwacht als emissiegas. Voor de vermesting en verzuring is alleen de depositie van NO_x en SO_2 relevant.

Als gevolg van het bestemmingsplan komen er maximaal drie emissiepunten die ook in de wintermaanden een uitstoot hebben. Het zijn de drie paviljoens die een jaarrondexploitatie wensen. De uitstoot kan gelijk gesteld worden aan die van een normaal restaurant. Er zijn echter geen gegevens bekend of beschikbaar die of informatie geven over de uitstoot vanuit één gebouw, of die daartoe herleidbaar zijn. De uitstoot wordt – voor individuele gebouwen als de strandpaviljoens – als nihil beschouwd.

Aangezien er geen noemenswaardige depositie vanuit de paviljoens is te verwachten is het onderzoeken van cumulatie (Tata Steel) in het kader van de voorliggende mer niet van belang.

Verontreiniging

De strandpaviljoens, strandhuisjes en overige gebouwen op het strand en in de duinen moeten voldoen aan het bouwbesluit. Dat betekent dat er geen uitloogbaar bouw materiaal gebruikt mag worden. De paviljoens zijn met een drukriool op de gemeentelijke riolering aangesloten.

De vaste afvalstoffen worden met containers afgevoerd, waarbij het afval van de strandhuisjes centraal wordt verzameld en door de Vereniging van Strand-exploitanten afgevoerd. De vereniging heeft hiervoor met de gemeente Beverwijk een convenant gesloten. Het strand wordt regelmatig schoongemaakt en het zwerfvuil verwijderd.

Zeker tijdens stranddagen – met 20.000 bezoekers – zal ook in de duinen zwerf-
vuil achterblijven. Dat zal voornamelijk rond de strandopgangen en de parkeer-
plaats ontstaan. Deze plekken worden eveneens in het reguliere onderhoud
schoon gehouden. Het probleem zal in ieder geval niet groter worden door de
voorgestelde plannen. Buiten het seizoen worden geen producten op het strand
verkocht die extra vervuiling kunnen opleveren – men gebruikt de eventuele
consumpties binnen de paviljoens en niet op het strand.

Optische verstoring

Een optische verstoring wordt veroorzaakt door wezensvreemde objecten bin-
nen het Natura 2000 gebied of zichtbaar vanuit het Natura 2000 gebied. Daar-
naast is de aanwezigheid van verkeer en wandelaars – met en zonder hond –
een verstoring die onder de noemer “optische verstoring” valt.

Er wordt geen wijziging in het aantal gebouwen of de omvang hiervan voor-
gesteld. Vanaf de zeereep is natuurlijk sinds jaar en dag de bebouwing van
strandpaviljoens, strandhuisjes, hotel, duinpaviljoen, parkeerplaats en de
bebouwing van Wijk aan Zee zichtbaar. Vanaf het dungebied zijn het hotel, het
duinpaviljoen en de parkeerplaats zichtbaar aanwezig.

Uitzondering is de relatief diepe duinpan waaruit verschillende verstorende be-
bouwingen minder of zelfs niet (parkeerterrein) zichtbaar zijn. Al deze aspecten
betreffen bestaande bebouwingen die al langdurig aanwezig zijn. Er zijn geen
wijzigingen voorzien in de bebouwingsmogelijkheden, zodat van de aanwezig-
heid van bebouwing niet meer verstoring komt.

De drie strandpaviljoens die een jaarrond openstelling (kunnen) krijgen zijn
uitsluitend vanaf de zeereep zichtbaar. Vooralsnog gaat het om een paviljoen
naast de Zwaanstraat en een zuidelijk van de Zwaanstraat. Een derde strand-
paviljoeneigenaar – bij de Relweg – heeft uitbreiding van de openstelling nog in
overweging, naar verwachting zal hij in 2012 jaarrond gaan.

De recreanten bereiken het strand over drie toegangswegen: Zwaanstraat, Rel-
weg en Duinpad. Vanaf Zwaanstraat en Relweg is vrij weinig verstoring te ver-
wachten omdat deze voor een groot deel tussen de bebouwing liggen en achter

een duin lopen. Recreanten op deze beide ontsluitingen verstoren dus weinig tot niet. Het Duinpad loopt via de parkeerplaats en langs duinpaviljoen Schoos naar de zeereep en het strand. Wandelaars over dit pad zijn wel goed zichtbaar en kunnen verstoring veroorzaken. Vanaf het dorp lopen ook enkele wandelpaden door het duin. Ook hiervan gaat een potentiële verstoring uit.

Naast de wandelaars die van en naar het strand lopen zijn er eveneens recreanten die het duingebied als mogelijkheid voor een wandeling zien; het gaat daarbij om mensen uit de omgeving die het duingebied benutten voor het uitlaten van de hond en om wandelaars die recreatief willen wandelen in de duinen (en over het strand). Het is onduidelijk wat de omvang van beide groepen wandelaars is. De wandelaars met hond zullen beperkt in aantal zijn en blijven. Ten eerste omdat het gebied waar je de hond mag loslaten beperkt in omvang is en ten tweede omdat het voornamelijk omwonenden betreft. Voor wandelrecreatie vanuit Wijk aan Zee zijn er voornamelijk mogelijkheden voor een wandeling langs het strand. Door het openstellen van twee of drie strandpaviljoens is het aantrekkelijker om buiten het seizoen voor een wandeling (en consumptie) naar Wijk aan Zee te gaan. Hierdoor zal de recreatiedruk buiten het seizoen toenemen.

Als uitgangspunt voor de analyse wordt een bezoek van 1.000 mensen op een zondag met fraai weer en 250 bezoekers op andere dagen genomen. Daarnaast wordt verondersteld dat alle bezoekers per auto komen op deze dagen. Dat betekent globaal 500 mvt tot 125 mvt extra op dagen buiten het strandseizoen. Uiteraard zal niet iedereen in het duin gaan wandelen, maar ook om naar het strand te gaan moet het duin gepasseerd worden.

Milieu-effecten

In het vorige hoofdstuk zijn de potentiële verstoringen benoemd. En waar mogelijk gekwantificeerd. In het voorliggende hoofdstuk worden de effecten van de verstoringen besproken. Naast de effecten op het Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur worden de effecten op kustverdediging en archeologie etc. besproken. De referentiedatum is het moment van de concept aanwijzing van het Natura 2000 gebied; 7 december 2004. Er is geen sprake van een autonome ontwikkeling die naast het bestemmingsplan getoetst kon worden

■ **Archeologie en cultuurhistorie**

De archeologische waarden bestaan uit enkele belangrijke locaties binnen de bebouwde kom en één locatie waar in de Middeleeuwen een vuurtoren heeft bestaan en nu nog de fundamenten herkenbaar zijn. De archeologisch waardevolle objecten binnen de bebouwde kom vallen buiten het onderzoeksgebied. Strandrecreatie heeft hierop geen rechtstreekse invloed. De kans op schade als gevolg van het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee is marginaal.

De locatie 'vuurtoren' kan beschadigd raken door erosie als gevolg van intensieve betreding en wellicht door toename van depositie van exogene stoffen. De locatie ligt buiten de toegangswegen van het strand. Als gevolg van de toename van strandactiviteiten zal er geen extra erosie op de locatie van de voormalige vuurtoren optreden. De toename aan depositie van verzurende stoffen vanaf het strand is verwaarloosbaar klein. Extra aantasting door "zure regen" is daarom afwezig.

Er zijn geen maatregelen noodzakelijk om de bescherming van de archeologische waarden te beschermen.

■ **Aardkundige waarden**

De aardkundige waarden bestaan uit de natuurlijke ontstaanswijze van de jonge duinen en de afwezigheid van grootschalige ontgrondingen en ophogingen. Antropogene erosie kan eveneens een negatieve invloed hebben op de aardkundige waarden. Een toename van wandelaars buiten de officiële paden kan een negatief effect hebben op de aardkundige waarden. De aanleg van leidingen of het slaan van funderingen is al gebonden aan een vergunningstelsel.

Tijdens het strandseizoen zal er geen substantieel hogere recreatiedruk ontstaan. Er is wel een kans dat er buiten het seizoen meer wandelrecreatie op

het strand en in de duinen komt. De omvang van de toename van erosie als gevolg van betreding is moeilijk te schatten. De meeste mensen zullen op de aanwezige paden blijven (er zijn echter verschillende niet-officiële paden in de duinen). Als bestaande paden een onlogische route volgen is de verleiding voor het afsteken van de route groot. Bij grote recreatiedruk is men eveneens sneller verleid tot een alternatieve route. Als de betreding van het duin verder gaat dan incidenteel is aantasting niet onwaarschijnlijk.

Buiten het seizoen zal de parkeerplaats in het duin voldoende zijn voor de bezoekers. Een goede geleiding naar het strand kan voorkomen dat mensen buiten de paden treden. Eventueel door de paden met een gladde draad af te zetten.

Een ander aspect dat in de huidige situatie al aanwezig is, en niet per definitie zal toenemen, is de betreding van het duin vanaf het strand. Op verschillende plekken zijn illegale paden aanwezig die de zeereep inleiden. Het plaatsen van een raster aan de zeereep langs het strand en gerichte handhavingsacties kunnen de negatieve effecten verminderen.

■ **Kustverdediging**

De zeereep is de primaire waterkering langs de kust. Bij Wijk aan Zee is het duin met kerende functie in belangrijke mate beperkt tot de zeereep. Er is geen aanvullende zandvoorraad. Erosie van de zeereep kan daardoor de veiligheid aantasten. De natuurlijke vormen van erosie door wind en water zijn met het bestemmingsplan niet beïnvloedbaar. De erosie veroorzaakt door de mens is dat wel. De effecten komen in aard en omvang overeen met de effecten op aardkundige waarden, de oplossingen volgen het zelfde stramien.

■ **Leefomgeving**

Hinder op de leefomgeving c.q. het dorp Wijk aan Zee ontstaat vrijwel uitsluitend door verkeersbewegingen en is de facto uitsluitend aanwezig en merkbaar tijdens stranddagen. Op die dagen is er een grote verkeersstroom van strandrecreanten die het dorp blokkeert. Het aantal stranddagen wordt niet beïnvloed door een bestemmingsplan. De enige invloed die de overheid en de gemeenschap heeft is het geleiden van de verkeersstroom. Dat wordt onder meer gedaan door tijdens topdrukke de dorpsweide als parkeerplaats te benutten. Tijdens de procedure voor het bestemmingsplan Stand Wijk aan Zee is beoordeeld of de verkeersstroom (nog) adequaat wordt begeleid. Belangrijkste knelpunt is de bereikbaarheid van het strand voor hulpdiensten tijdens topdrukke. Van ernstige knelpunten die tot overlast leiden voor de bevolking is niet gebleken.

Voor de stalling van met name brommers is tijdens stranddagen bij de Zwaanstraat een tekort aan ruimte. Brommers worden daardoor op plekken gestald waarmee de toegang tot het strand wordt belemmerd. Er wordt gewerkt aan een oplossing voor dat probleem.

In het dorp is geen geluid afkomstig vanaf het strand waarneembaar. De zeereep zorgt voor een efficiënte geluiddemping en functioneert derhalve als geluidswal.

■ **Natuur**

Een uitgebreide toetsing is uitgevoerd in de passende beoordeling, deze is opgenomen als bijlage 2 van de mer (om dubbelwerk te voorkomen zijn daarin de algemene hoofdstukken niet opgenomen, deze hebben immers een overlap met de algemene hoofdstukken uit de mer). In het voorliggende hoofdstuk wordt daarom een samenvatting gegeven van de effecten. Die onderdelen waarop geen effect aanwezig is of kan zijn (bijvoorbeeld op de habitats die niet voorkomen in de omgeving) worden in de bijlage 2 beoordeeld en hier overgeslagen. In de passende beoordeling zijn de effecten op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur niet relevant, voor een mer moeten deze echter wel meegewogen worden. In het voorliggende hoofdstuk wordt daarom eerst een overzicht gegeven van de effecten op de Natura 2000 en daarna wordt ingegaan op de ecologische hoofdstructuur.

Natura 2000

Uit de passende beoordeling volgt dat er geen meetbare toename van depositie van verzurende of vermestende stoffen op het Natura 2000 gebied zijn te verwachten. De uitbreiding van de bronnen betreft slechts de jaarrondexploitatie van maximaal drie paviljoens. De emissie per paviljoen is in de orde van grote van enkele gram stikstof per jaar. Dat heeft geen enkele invloed op de depositie of de achtergrondemissie. Alle paviljoens zijn aangesloten op een drukriool en de afvoer van afval is goed georganiseerd. Er zal geen verontreiniging ontstaan en zeker niet toenemen. De bouwwerken moeten voldoen aan het bouwbesluit en mogen geen uitloogbaar bouw materiaal gebruiken.

Uit de analyse van de luchtfoto's blijkt dat er al eind jaren vijftig een vrij dicht netwerk van kleine paadjes in het duin aanwezig is. Er is sprake van verdichting van de padenstructuur in de loop van de decennia. Waarschijnlijk is er geen verband met toename van de strandrecreatie, maar eerder met de toename van de vrije tijd en het aantal huisdieren, en daarmee het gebruik van het duin als uitloopgebied voor het dorp. De vorm van de verschillende paden wijst hierop.

Al in 1969 is duidelijk een parkeerplaats zichtbaar in het duin (eind jaren vijftig is hier een kale vlakte, mogelijk als gevolg van de aanleg van de parkeerplaats). Er zijn geen plannen voor uitbreiding van de parkeergelegenheid op deze locatie. Er is als gevolg van het bestemmingsplan geen afname aan oppervlakte te verwachten.

Door het langer open houden van drie paviljoens kan het aantrekkelijker worden om buiten het seizoen te recreëren op het strand en in de duinen. Dat leidt mogelijk tot extra verstoring in de wintermaanden. De voor recreatie gevoelige soorten zijn dan echter afwezig (overwinteren in Afrika) of zijn in winterslaap. De aanwezigheid van loslopende honden kan mogelijk de (her)introductie van konijn als begrazer van het grijze duin verhinderen of minder eenvoudig maken. Een afweging over de invoer van konijn moet echter in het beheerplan voor het Natura 2000 gemaakt worden. Als daartoe wordt besloten zal een zonering overwogen moeten worden en bijvoorbeeld het aanlijnen van honden met handhaving gereguleerd worden. De aanwezigheid van (veel) recreanten al dan niet met honden in het duin tussen strand en dorp betekent dat dit deel niet geschikt zal zijn voor de tapuit. Voor het paapje, gevlekte witsnuitlibel en nauwe korfslak ontbreekt het habitat. In de duinen ten zuiden van de Zwaanstraat of ten noorden van de Relweg is veel minder recreatiedruk en wel ruimte voor de doelsoorten.

De verschillende niet-officiële paden kunnen ongewilde erosie van het duin veroorzaken. Het plaatsen van een raster langs de zeereep zal een belangrijk deel van de erosie en illegale betreding verminderen. Afhankelijk van de uiteindelijke doelstelling voor het duin tussen strand en dorp kan besloten worden om langs de paden een raster te plaatsen. Deze afweging hoort thuis in het op te stellen beheerplan. Door het plaatsen van een raster langs de zeereep zal de extra erosie door betreding worden voorkomen.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische infrastructuur op het land is aangewezen voor een aantal soorten dagvlinders, libellen en de zandhagedis. De dagvlinders en libellen zullen weinig directe hinder ondervinden van recreatie. Indirect kan er een effect zijn als de vegetatie hierdoor niet kan ontwikkelen. Voor de insecten zal geen negatief effect ontstaan door het bestemmingsplan. Daarbij komt dat slechts de zeereep binnen de ecologische infrastructuur valt, libellen en andere vocht afhankelijke soorten zullen hier niet voortplanten.

De zandhagedis is niet bekend van de zeereep ter hoogte van Wijk aan Zee, maar is wel in de omgeving waargenomen. Het afsluiten van de zeereep voor

betreding kan leiden tot herkolonisatie van het gebied uit de omgeving. Voor de zandhagedis is het belangrijk dat er ook in de wintermaanden geen intensieve betreding van de zandige plekken is. Er kan een licht negatief effect ontstaan door het aantrekken van de recreatie buiten het strandseizoen, maar dat is eenvoudig te reguleren via het plaatsen van een raster langs de zeereep. Van de natte ecologische hoofdstructuur die over de Noordzee ligt zijn geen doelsoorten gevonden. Er is geen uitbreiding van de strandrecreatie in het kwetsbare seizoen te verwachten (dan is er immers al veel recreatie) en buiten het seizoen zullen weinig mensen gaan zwemmen. Er zijn daarom geen effecten te verwachten als gevolg van het bestemmingsplan.

Conclusie

De gemeente is bezig met het opstellen van een bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. In het bestemmingsplan worden de geleidelijk gegroeide activiteiten op het strand gelegaliseerd en beheersbaar gemaakt. Het bestemmingsplan is noodzakelijk voor het verkrijgen van een goed handhavingskader en -regime.

Het strand wordt gezoneerd in een familiestrand en een activiteitenstrand. Het familiestrand is als rustig benoemd, terwijl op het activiteitenstrand binnen randvoorwaarden sport en spelactiviteiten georganiseerd kunnen worden. Ook is er beperkt mogelijkheid tot aanlanden op dit deel van het strand. Op het strand staan verscheidene strandpaviljoens, waarvan er drie gedurende het hele jaar open mogen zijn. Bij het opstellen van het mer was bekend dat twee exploitanten hiervoor hebben gekozen en dat een derde zich nog oriënteert over de mogelijkheden.

Vanwege de ligging naast een Natura 2000 gebied is voor het bestemmingsplan een passende beoordeling en een planmer uitgevoerd. De essentiële onderdelen van de passende beoordeling zijn als bijlage 2 opgenomen in de planmer.

Uit de analyse voor beide onderzoeken blijkt dat geen toename van effecten zijn te verwachten op de aanliggende natuurgebieden en dat geen substantiële toename van de milieuhinder wordt veroorzaakt. Er is geen significant effect op de doelstellingen van het aanliggende Natura 2000 gebied. Er is daarom geen vergunning in het kader van de natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

Uit het onderzoek is gebleken dat eventuele effecten gemitigeerd kunnen worden door het plaatsen van een raster langs de zeereep. Voor evenementen is telkens een vergunning noodzakelijk, waarin de effecten moeten worden afgewogen.

Activiteiten die een negatief effect hebben op de natuurwaarden of de recreanten zijn niet toegestaan. Het bestemmingsplan geeft een goed handhavingskader om deze activiteiten te reguleren.

■ Monitoring

Onderdeel van de mer is een monitoring van de effecten. Een monitoring op de effecten in het kader van de natuurdoelstellingen is niet eenvoudig op te zetten. De effecten kunnen namelijk ook door verscheidene andere oorzaken negatief zijn. Dat kunnen effecten zijn waar mensen de hand in hebben (be-

heer, handhaving et cetera). Het kunnen ook effecten zijn veroorzaakt door natuurlijke factoren, denk aan de myxomitose en VHS bij konijnen. Aangezien de effecten van het bestemmingsplan en de planmer getoetst moeten worden zal een afgeleide monitoring nodig zijn. De toename van het padennetwerk, verschuivingen in vormen van recreatie en het aantal bezoekers (juist ook in de wintermaanden) kunnen inzicht geven.

Als het beheer niet wijzigt (wat wel moet, gezien de doelstellingen van de Natura 2000) is monitoring van de resultaten - de natuurwaarden en aanwezigheid van soorten een mogelijkheid. Uiteraard kan ook een gecombineerde monitoring worden opgezet, maar hiervoor lijkt een aparte notitie zinvoller, dan een paragraaf in de mer.

Opgemerkt wordt dat de quick scan (bijlage 1) in een veel eerder stadium is uitgevoerd. De conclusies uit de quick scan zijn inmiddels achterhaald door de passende beoordeling (bijlage 2) en de planmer.

Literatuur

- Anonymus (1992) Monumenten Inventarisatie Project Noord-Holland. Beverwijk. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (1999) Groene wegen. Een leidraad voor inrichting en beheer van ecologische verbindingzones in Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (2002) Leidraad zandige kust. Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen, Delft.
- Anonymus (2008) Waterplan provincie Noord-Holland. Beschermen, beheren, benutten en beleven. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (2009) Kustlijnkaarten 2010. Rijkswaterstaat, Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- Anonymus (2010) Ecologische Hoofdstructuur Noord-Holland. stand van zaken, herijking en toekomst. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Arens, B., L. Geelen, H. van der Hagen & R. Slings (2007) Duurzame verstuiving in de Hollandse duinen Kans, droom of nachtmerrie. Eindrapport Fase 1. Waternet, nv PWN Waterleidingbedrijf Noord -Holland & Duinwaterbedrijf Zuid-Holland.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente (2009) Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Stichting Anemoon.
- Ehrenburg, A. & M. Hootsmans (2003) Broedvogeldichtheid en recreatiedruk. een verkennend onderzoek naar hun relatie in de Amsterdamse Waterleidingduinen (1986-1996). GWA, Amsterdam
- Haring, R. (2005) Strandzoning in Noord-Holland. Stichting Duinbehoud & Natuurbeheerdersoverleg Noord-Holland.
- Henkens, R.J.H.G., R. Jochem, D.A. Jonkers, J.G. de Molenaar R. Pouwels, M.J.S.M. Reijnen, P.A.M. Visschedijk & S. de Vries (2003) Verkenning van het effect van recreatie op broedvogels. Alterra, Wageningen.
- Herder, J. (2010) Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010, RAVON, Landschap Noord-Holland.
- Janssen, M. & H. Wijkhuizen (2002) Kijk op de kust. St. Duinbehoud, Leiden.
- Jonker, S.IJ. & G.M. Janssen (2007) Strandlopers. Inventarisatie van strandgebruik aan de Noordzeekust en de relatie met natuurwetgeving. RIKZ.
- Kivit, H.A. (2007) Natuurdoelen voor de duinterreinen van PWN. nv PWN Waterleidingbedrijf Noord -Holland, Velserbroek.
- Klijn, J.A. (1981) Nederlandse kustduinen. Geomorfologie en bodems. Pudoc, Wageningen.

- Krijgsveld, K.L., S.M.J. van Lieshout, J. van der Winden & S. Dirksen (2004) Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Vogelbescherming, Zeist
- Oosten, H.H. van, P. Beusink, P. de Boer, L. van den Bremer, L. Dijkse, O. Klaassen, F. Majoor, C. van Turnhout & S. Waasdorp (2008) De laatste karakteristieke vogels van het open duin: de dynamiek van populaties op de rand van uitsterven en oplossingen. Stichting Bargerveen, Radboud Universiteit Nijmegen & SOVON vogelonderzoek Nederland.
- Pons, L.J. & M.F. van Oosten (1974) De bodem van Noordholland. St. voor bodemkartering, Wageningen.
- Pouwels, R., J. Verboom, H. Kuipers & R.M.A. Wegman (2010) Herijking EHS Noord-Holland. Een toets vanuit het perspectief van ruimtelijke samenhang. Alterra, Wageningen.
- Renes, H. (2003) Historische invloeden van de mens. In: D. van Dorp, K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan. Landschapsecologie. Natuur en landschap in een veranderende samenleving. Boom, Amsterdam.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijs (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Slim, P.A. & M.A.M. Löffler (2007) Kustveiligheid en natuur. Alterra, Wageningen.
- Slings, Q.L. (1999) Het effect van natuurgerichte recreatie op de broedvogelstand van het duingebied bij Egmond. NV PWN.
- Stronkhorst, J., L. van Rijn, H. de Vroeg, R. de Graaff, B. van der Valk, A. van der Spek, J. Mulder, A. Oost, A. Luijendijk & G. Oude Essink (2010) Technische mogelijkheden voor een dynamische kustuitbreiding. Een voorverkenning t.b.v. het Deltaprogramma. Deltares, Delft.
- Termaat, T. & V. Kalkman (2009) Verspreidingsonderzoek libellen 2009. Vlinderstichting, Wageningen.
- Turnhout, C. van, P. Beusink, J. Aben & M. Geertsma (2006) Broedsucces en voedsel生态学 van Tapuiten in de Nederlandse kustduinen. Stichting Bargerveen, Radboud Universiteit Nijmegen & SOVON vogelonderzoek Nederland.
- Turnhout, C. van, W. van Manen & J.W. Vergeer (2006) Jaar van de Tapuit 2005. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Vandenbussche, V., F. T'Jollyn, M. Leten & M. Hoffmann (2002) Systematiek van natuurtypen voor de biotopen heide, moeras, duin, slik en schor. Deel 4: kustduin. Instituut voor Natuurbehoud, Brussel.
- Willems, F., C. van Turnhout, W.B. Loos & D. Zoetebier (2006) Belang van het Nederlandse duin- en kustgebied voor broedvogels. SOVON, Zeist.
- Winden, J. van der, R.F.J. van Beusekom & M. Tentij (2008) Beschermingsplan duin- en kustvogels. Vogelbescherming Nederland.

*Tabel 2.01. Verstoringstabel van het
Natura 2000 gebied Noord-Hollands
Duinreservaat, met aanvullend de
verstoringseffecten op embryonale
duinen.*

Quick scan ecologie Strand Wijk aan Zee

Quick scan ecologie Strand Wijk aan Zee

Auteur P.J.H. van der Linden
Opdrachtgever Gemeente Beverwijk
Projectnummer 09.113
Ingen januari 2009
foto omslag enkele paviljoens op het strand

Els & Linde B.V.
Dr. A.R. Holplein 1
4031 MB Ingen
tel: 0344 - 642517
fax: 0344 - 600832
mob: 06 - 27564247
e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Inleiding	82
Beschrijving en wetgeving	83
Analyse	88
Conclusie en advies	91

Inleiding

De gemeente Beverwijk is bezig met het opstellen van een bestemmingsplan “Strand Wijk aan Zee”, waarin de jaarrond openstelling geregeld wordt voor een drietal strandpaviljoens, de seizoensgebonden exploitatie van de seizoensgebonden strandpaviljoens en talloze illegale seizoensgebonden strandhuisjes worden gelegaliseerd. In het kader van de Flora en Faunawet is een onderzoek noodzakelijk om te bepalen of er beschermde soorten voorkomen en of deze schade ondervinden van de voorgenomen activiteit. Het strand van Wijk aan Zee ligt tegen het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat wat betekend dat er eveneens een onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is.

Aan Els & Linde B.V. is gevraagd de genoemde onderzoeken uit te voeren en hierover te rapporteren. Voor het bestemmingsplan is in eerste instantie een quick scan ten behoeve van de Flora en Faunawet uitgevoerd. Vanwege het jarenlange vrij intensieve gebruik en de aard van het gebied is voor de Flora en Faunawet een quick scan voldoende gebleken. Voor de Natuurbeschermingswet 1998 moet getoetst worden aan de doelstellingen van het Natura 2000-gebied. Voor het bestemmingsplan in eerste instantie onderzocht is wat de eisen van een onderzoek in de voorliggende situatie moet zijn en of een passende beoordeling noodzakelijk is. Om te kunnen schatten of er beschermde soorten kunnen voorkomen is op 29 december 2009 door een ecooloog een bezoek gebracht aan het plangebied.

Beschrijving en wetgeving

Het plangebied van het bestemmingsplan betreft de strook strand waarop zich paviljoens en strandhuisjes mogen bevinden volgens de keur van het Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier. De strook is ongeveer ... meter breed en loopt van de gemeentegrens Velsen tot de gemeentegrens Heemskerk (km 52,5 – 51,4). Binnen de strook zijn drie duinopgangen, van zuid naar noord is dat: De Zwaanstraat, Zeepad en Relweg. Bij alle drie de strandopgangen staan paviljoens en verder staan er vele tot nu toe gedoogde strandhuisjes. Met het bestemmingsplan worden de strandhuisjes gelegaliseerd. Daarnaast is het de bedoeling dat via het bestemmingsplan maximaal drie paviljoens het jaarrond open mogen.

Aan de teen van de zeereep is ter hoogte van de Zwaanstraat het strand met ruim een meter zand opgehoogd, het paviljoens staat daardoor relatief hoog boven het strand. Alle paviljoens staan tegen de teen van de zeereep. De strandopgang De Zwaanstraat en Relweg zijn tot op het strand – met betonplaten – verhard. De Zwaanstraat is de belangrijkste strandopgang in Wijk aan Zee. Het strand is van gemiddelde breedte, ten noorden van de Relweg wordt het strand flink smaller.

Ecologische hoofdstructuur langs het strand van Wijk aan Zee. Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Ecologische hoofdstructuur langs het strand Wijk aan Zee. Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

In de Flora en Faunawet is de bescherming van soorten geregeld. Via een AMvB wordt – in een tabel – onderscheid gemaakt in mate van bescherming. De soorten van tabel 1 zijn wel beschermd, maar er is geen ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk als er zorgvuldig wordt gewerkt. De soorten van tabel 2 zijn strikt beschermd, bij aanwezigheid en schade is dus een ontheffing noodzakelijk. Voor verschillende werkzaamheden is – als men beschikt over een goedgekeurde gedragscode – geen ontheffing nodig voor deze soorten. Voor de soorten van tabel 3 is altijd een ontheffing noodzakelijk, waarbij voor die soorten die eveneens op de Habitatrictlijn staan een zware procedure en bewijslast is verplicht.

In het algemeen wordt voor de Flora en Faunawet gestart met een quick scan (ook wel habitattoets genoemd). Als blijkt dat er geen beschermde soorten van tabel 2 of 3 kunnen voorkomen, en dus geen ontheffing nodig is, is een quick scan voldoende. Als er in potentie strikt beschermde soorten aanwezig zijn dan is een afdoend onderzoek noodzakelijk.

De duinen vallen binnen het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. De grens van het beschermde gebied ligt volgens gegevens van het ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit direct achter de paviljoens globaal op de teen van de zeereep. De grens van het Natura 2000-gebied is echter aan de zijde van de Noordzee niet duidelijk begrensd, zodat het niet mogelijk is te oordelen

of de paviljoens tegen of vlakbij het beschermde gebied staan. Aangezien de paviljoens – als gevolg van afslag dan wel aanwas en de daaruit voortvloeiende gewijzigde keur – langzaam opschuiven, en ook de zeereep een zekere dynamiek heeft wordt als uitgangspunt genomen dat de paviljoens juist buiten het Natura 2000-gebied liggen. Dat betekent dat uitsluitend de externe werking getoetst hoeft te worden. Daarnaast wordt als uitgangspunt genomen dat de Provincie Noord-Holland de paviljoens en strandhuisjes als “bestaand gebruik” in de zin van de Natuurbeschermingswet 1998 beschouwen en dat deze zijn opgenomen in het beheerplan voor het Natura 2000-gebied. In de tabel 1 zijn de doelstellingen van het Natura 2000-gebied samengevat.

Voor de Natuurbeschermingswet 1998 is toetsing van de effecten volgens een vastgestelde procedure noodzakelijk; getoetst moet worden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Daarbij kan in eerste instantie volstaan worden met een oriëntatie fase waarbij bepaald wordt of er een effect is te verwachten. Als er met zekerheid geen effect is, dan is er geen vergunning noodzakelijk. Als er in potentie een effect is te verwachten moet een verslechterings- en verstoringstoets worden uitgevoerd. Als blijkt dat er geen significant effect is te verwachten dan is het onderzoek hiermee voldoende en kan de vergunning worden verstrekt. Als blijkt dat er in potentie een significant effect is te verwachten, dan moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Daarna kan beoordeeld worden of een vergunning verstrekt kan worden of moet worden geweigerd. Als hulpmiddel bij de beoordeling van de effecten is een effectindicator gepubliceerd door het ministerie (tabel 2). Het voorliggende

	SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen							
Witte duinen	-	>	>				2.01
Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>				2.02,%
Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>				2.02,%
Grijze duinen (heischraal)	--	>	>				2.02,%
Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>				
Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=				
Duinheiden met struikhei	+	=	=				
Duindoornstruwelen	+	= (<)	=				
Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=				
Duinbossen (droog)	+	=	=				2.04
Duinbossen (vochtig)	-	=	>				
Duinbossen (binnenduintrand)	-	=	=				2.08,W
Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	=				2.05,W
Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	=				2.05,W
Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	>	=				2.05,W
Vochtige duinvalleien	-	>	=				2.05,W
Blauwgraslanden	--	>	>				2.08,W
Galigaanmoerassen	-	=	=				
Habitatsoorten							
Nauwe korfslak	-	=	=	=			2.05,W
Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>			
Broedvogels							
Paapje	--	>	>			5	
Tapuit	--	>	>			30	2.02,%

Tabel 1. Essentietabel van het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat (bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

rapport is als een oriënterend onderzoek zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet 1998 te beschouwen.

De zeereep – en nu uitsluitend de top van de duinenrij – valt eveneens binnen de ecologische hoofdstructuur, alleen ten noorden van de Relweg is een bredere strook aangewezen. Daarnaast valt de Noordzee vanaf de vloedlijn ook binnen de ecologische hoofdstructuur. Het strand en de paviljoens vallen duidelijk

Storingsfactor	Opervlakteverlies	Versnippering	Verzuring	Vernesting	Verzoeting	Verziltig	Verontreiniging	Verdroging	Vernating	stroomsnelheid	overstromingsfrequentie	dynamiek substraat	geluid	licht	trilling	Optische verstoring	mechanische effecten	populatie dynamiek	soortensamenstelling
Witte duinen	■	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Duinheiden met kraaihei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Duinheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Kruipwilgstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Duinbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Galigaanmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	⊗	⊗	⊗	⊗	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	...	...	...	...	■	■	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	...	...	■	■	■	■	■	■	...	...	...	...	■	■	■
Paapje (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...	■	■
Tapuit (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	...	■	■

■ zeer gevoelig, ■ gevoelig, ■ niet gevoelig, ⊗ n.v.t., ... onbekend

Tabel 2. Noordhollands Duinreservaat - gevoeligheid gebied voor storende factoren.

buiten de ecologische hoofdstructuur. Ten noorden van de bebouwde kom van Wijk aan Zee valt het strand wel binnen de ecologische hoofdstructuur. De pailjoens en het strand waarop intensief wordt gerecreëerd is met opzet buiten de ecologische hoofdstructuur gehouden. Zo er enige invloed is op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur dan heeft de overheid met de begrenzing hier duidelijk rekening willen houden. Een invloed op het functioneren impliceert een relatie tussen zeereep en Noordzee. Deze is langs de Noordzeekust zeker aanwezig; echter ter hoogte van de bebouwde kom van Wijk aan Zee – met een zeer smalle duin – zal deze slechts marginaal aanwezig zijn. Ook in dat licht is het logisch om het strand zelf buiten de ecologische hoofdstructuur te houden. Uitgangspunt bij de beoordeling is dat er geen of anders een geaccepteerde invloed is op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur.

Bij de ecologische hoofdstructuur wordt het “nee, tenzij-principe” gehanteerd. Dat betekent dat bij aantasting van de ecologische hoofdstructuur een ontwikkeling niet kan worden uitgevoerd, tenzij het functioneren van de ecologische hoofdstructuur op een andere manier wordt hersteld of verbeterd.

Analyse

Op het strand zijn geen beschermde soorten waargenomen of te verwachten. Belangrijk is dat ter plekke vrij intensieve recreatie aanwezig is. Het vestigen van beschermde soorten op het strand is daarmee uiterst onwaarschijnlijk. De belangrijkste beschermde soort van stranden is de strandplevier (*Charadrius alexandrinus*). Uit de literatuur blijkt dat er vrijwel geen strandplevier meer broed langs de Noordzeekust, ter hoogte van Velsen-Zuid is in 2008 een broedvogel gesignaleerd. Verder zijn er enkele broedvogels ten noorden van Castricum aangetroffen. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat er ten hoogte van Wijk aan Zee een broedvogel zal voorkomen. Wel is duidelijk dat het strand tussen Wijk aan Zee en Castricum in principe geschikt en voldoende rustig is. Strandplevieren zoeken hun voedsel in het aanspoelsel van de zee op zandstranden. Zij eten voornamelijk slakken, kleine wormen en insecten welke zij tussen het aanspoelsel verzamelen door druk op en neer te rennen. Om tot broeden te komen is rust een belangrijke voorwaarde.

De blauwe zeedistel (*Eryngium maritimum*) is de enige halofyt (zoutwaterplant) die beschermd is. De soort wordt langs de hele Noordzeekust aangetroffen. De blauwe zeedistel kan slecht tegen betreding en wordt over het algemeen op enige afstand van de strandopgangen aangetroffen. Gezien het intensieve gebruik van het strand bij Wijk aan Zee is het voorkomen van blauwe zeedistel hier minder waarschijnlijk. De blauwe zeedistel wordt vooral aan de zeereep

aangetroffen. Het voorkomen van de soort ten noorden van Wijk aan Zee is daarom wel waarschijnlijk.

Voor het bestemmingsplan is geen ontheffing van de Flora en Faunawet noodzakelijk als rekening wordt gehouden met een zonering van de recreatiedruk – concentreren rond de Zwaanstraat en rustig in noordelijke richting. Er zal daarom handhavend moeten worden opgetreden bij uitbreiding van de strandhuisjes in noordelijke richting. Aanbevolen wordt om voor de duidelijkheid en de handhaafbaarheid strandhuisjes (en paviljoens) ten noorden van de Relweg niet toe te staan. Daarnaast is het van belang dat hier geen jaarrond exploitatie van een strandpaviljoen mogelijk is.

Het duin ter hoogte van Wijk aan Zee is smal en bestaat voor een deel slechts uit de zeereep. Op de luchtfoto is te zien dat er veel paden door het duin tussen Wijk aan Zee en het strand lopen. Ook aan het strand zijn verschillende – illegale – paden zichtbaar in het duin tussen de Zwaanstraat en Relweg. Deze illegale betreding geeft een sterke verstoring voor de fauna in het duin. Onduidelijk is wat de huidige kwaliteit is van deze duinstrook. Voorgesteld wordt om in het kader van het beheerplan, dat wordt geschreven voor het Natura 2000-gebied, een afweging te maken over de toegankelijkheid van dit deel duingebied. De legalisatie van de strandhuisjes heeft hier geen directe invloed op. De locatie van de jaarrond paviljoens heeft hier wel een invloed op. Voorgesteld wordt om deze paviljoens in de directe nabijheid van de strandopgang Zwaanstraat te vergunnen.

Bij de toetsing van de Natuurbeschermingswet moet rekening gehouden worden met de doelstellingen van het betreffende gebied. Er moet afgewogen worden of met gericht beheer en andere maatregelen de doelstellingen haalbaar zijn dan wel negatief beïnvloed worden door de voorgenomen activiteit. Het gaat in het onderhavige geval uitsluitend om de externe werking.

Het habitat van de zeereep is als “witte duinen” bekend. Echter op plekken waar de zeereep vanuit de kustverdediging is vastgelegd door het plaatsen van wind-schermen of het planten van helm (*Ammophila arenaria*) wordt als uitgangspunt genomen dat het betreffende habitat niet aanwezig is en pas weer kan voorkomen nadat er weer een natuurlijke dynamiek in het duin aanwezig is. De zeereep ten hoogte van Wijk aan Zee is vastgelegd door aanplant van helm. Door het zeer smalle duin en de directe ligging bij Wijk aan Zee is het toestaan van een natuurlijke dynamiek niet acceptabel. Daarmee is het ontwikkelen van een witte duin ter hoogte van het strandpaviljoen niet uitvoerbaar.

Ontwikkeling van grijze duinen, duinen met een natuurlijke graslandvegetatie waarin helm geen dominantie heeft, is in het duin tussen de bebouwde kom en het strand mogelijk. Het zal echter door de relatief geringe omvang een kwetsbaar gebied blijven. Van belang is dat de recreatie zo veel mogelijk via de officiële strandopgang wordt geleid. Een jaarrond exploitatie kan leiden tot een hogere betredingsdruk op het duin. Door de paviljoens die het hele jaar open zijn te concentreren nabij één strandopgang – met een sterke voorkeur voor de Zwaanstraat – wordt uitwaaiing beperkt.

De twee soorten die gevoelig zijn voor verstoring (Paapje, *Saxicola rubetra* en Tapuit, *Oenanthe oenanthe*) treffen ten hoogte van Wijk aan Zee geen geschikt leefgebied. Er is evenmin een beheer mogelijk dat leidt tot het vestigen van beide vogels in de directe omgeving. Op de vegetaties van de duinen zullen vanuit een strandpaviljoen naast De Zwaanstraat geen effecten te verwachten zijn. Immers zo’n paviljoen is prima ontsloten vanaf de strandopgang, betreding van het duin op deze locatie zal uitblijven of is te verhinderen.

De top van de zeereep en de Noordzee vanaf de vloedlijn vallen binnen de ecologische hoofdstructuur. Door de ligging van de bebouwde kom van Wijk aan Zee juist achter de zeereep is er geen of nauwelijks een ecologische relatie tussen zeereep en vloedlijn mogelijk. Er is wel een ecologische relatie parallel aan de kustlijn. De recreatie tussen Zwaanstraat en Relweg heeft daarmee geen invloed op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur.

Conclusie en advies

Voor het bestemmingsplan is geen ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet noodzakelijk. Binnen het plangebied zijn geen beschermde soorten te verwachten. Aan het strand ten noorden van de Relweg zijn wel beschermde soorten te verwachten, daarom wordt geadviseerd om ten noorden van de Relweg geen strandhuisjes of paviljoens (zie eerder) toe te staan. Als vestiging van strandhuisjes of paviljoens ten noorden van de Relweg niet eenvoudig voorkomen kan worden wordt geadviseerd een afdoend onderzoek uit te laten voeren naar de potentieel aanwezige beschermde soorten aldaar en zo nodig een ontheffing ex artikel 75 Flora en Faunawet aan te vragen.

Om de recreatie te zoneren wordt geadviseerd om uitsluitend naast de strandopgang Zwaanstraat een jaarrond exploitatie toe te staan. Deze paviljoen kunnen dan uitsluitend via de Zwaanstraat ontsloten worden. Bij illegale betreding van het duin vanuit de paviljoens is het plaatsen van een raster zinvol. Kan illegale betreding vanuit deze drie paviljoens niet worden voorkomen, dan is een afdoend onderzoek in het kader van de Flora en Faunawet en een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. Voor de overige illegale betreding van het duin wordt geadviseerd een afweging te maken in het kader van het op te stellen beheerplan voor het Natura 2000-gebied. De provincie Noord-Holland is hiervoor het bevoegd gezag.

Voor het overige is geen vergunning ex artikel 19d Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk.

Passende beoordeling

In de Effectindicator op de website van het Ministerie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit worden negentien potentiële effectoorzaken besproken. In het voorliggende hoofdstuk wordt met behulp van de genoemde effectoorzaken een overzicht gegeven van de effecten die veroorzaakt worden door de activiteiten die voortvloeien uit het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. De meeste kunnen ‘besproken’ worden door de constatering dat er geen sprake is van eventuele of mogelijke effecten. De effectentabel staat in tabel 2.01

Storingsfactor	Opervlakteverlies	Versnippering	Verzuring	Vermesting	Verzoeking	Verziltig	Verontreiniging	Verdroging	Vernatting	stroomsnelheid	overstromingsfrequentie	dynamiek substraat	geluid	licht	trilling	Optische verstoring	mechanische effecten	Populatiedynamiek	soortensamenstelling
Witte duinen	■	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Duinheiden met kraaihei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Duinheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kruipwilgstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Duinbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwgraslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Galigaanmoerassen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gevlekte witsnuitlibel	■	■	■	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Paapje	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tapuit	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Embryonale duinen	■	■	⊗	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Tabel 2.01. Verstoringstabel van het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat, met aanvullend de verstoringseffecten op embryonale duinen.

Oppervlakteverlies

- Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.
- Strand WaZ: er is een afname van habitat in de zeereep als gevolg van de fietsenstallingen en het Zeepad. Er is geen uitbreiding van de oppervlakte voor de fietsenstallingen voorzien. Binnen de zeereep worden alleen vastgelegde duinen aangetroffen die niet tot een van de habitattypen gerekend kunnen worden.
- NHD: geen effect op de doelstellingen

Versnippering

- Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.
- Strand WaZ: de drie strandopgangen (Zwaanstraat, Zeepad en Relweg) gaan dwars door de zeereep. Het Zeepad c.q. het Duinpad in het verlengde ervan, loopt eveneens door het achterliggende duin. Ook lopen hier enkele andere officiële en onofficiële paden. Het Duinpad loopt voor een zeer beperkt deel door grijs duin, en over het belangrijkste deel langs de parkeerplaats. Als gevolg van het bestemmingsplan wordt er geen toename van paden verwacht en daarmee evenmin een toename van versnippering. Het is overigens wenselijk om het aantal paden in het duin terug te brengen.
- NHD: geen effect op de doelstellingen

Verzuring

- Kenmerk: verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH_3) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.
- Strand WaZ vanuit de paviljoens is er een marginale toename van emissie van NO_x te verwachten bij een jaarrondexploitatie. In droge en in natte natuurstype geeft een depositie van NO_x een verzurend effect. De kritische depositiewaarden die is opgegeven voor de verschillende habitats is leidend voor de kans op effecten veroor-

zaakt door de depositie. De gevlekte witsnuitlibel is verzuringgevoelig.

De toename van de depositie als gevolg van het openstellen van drie paviljoens buiten het seizoen is nihil en niet meetbaar met de beschikbare technieken. De achtergrond emissie van stikstof (N-totaal) is voor het noordelijk deel bij de Relweg 789 mol/ha.j en in het zuidelijk deel bij de Zwaanstraat 1170 mol/ha.j.

NHD: Aangezien er geen meetbare toename van de depositie is te verwachten is er geen aanleiding de effecten af te zetten tegen de kritische depositiewaarden. Ook het beoordelen van een eventuele cumulatie vanaf Corus hoeft niet opgenomen te worden.

Vermesting

Kenmerk: Vermesting is de ‘verrijking’ van ecosystemen met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater.

Strand WaZ vanuit de paviljoens is er een marginale toename van emissie van NO_x te verwachten bij een jaarrondexploitatie. In droge en in natte natuurtype geeft een depositie van NO_x een verzurend effect. De kritische depositiewaarden die is opgegeven voor de verschillende habitats is leidend voor de kans op effecten veroorzaakt door de depositie. De gevlekte witsnuitlibel is verzuringgevoelig.

De toename van de depositie als gevolg van het openstellen van drie paviljoens buiten het seizoen is nihil en niet meetbaar met de beschikbare technieken. De achtergrond emissie van stikstof (N-totaal) is voor het noordelijk deel bij de Relweg 789 mol/ha.j en in het zuidelijk deel bij de Zwaanstraat 1170 mol/ha.j.

NHD: Aangezien er geen meetbare toename van de depositie is te verwachten is er geen aanleiding de effecten af te zetten tegen de kritische depositiewaarden. Ook het beoordelen van een eventuele cumulatie vanaf Corus hoeft niet opgenomen te worden.

Verzoeting

Kenmerk: Verzoeting treedt op als het chloridegehalte in het water afneemt, en niet meer geschikt is voor de beoogde zoute of brakke natuurtypen.

Strand WaZ vanuit het bestemmingsplan worden geen lozing (direct of indirect) veroorzaakt. Alle paviljoens zijn aangesloten op een druk-

riool. Ook is er geen verandering van het hydrologisch systeem van het Natura - 2000 gebied. Er is geen sprake van verzoeting als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Bijkomend is dat de aanwezige of kwalificerende habitats niet gevoelig zijn voor verzoeting.

NHD: geen

Verzilting

Kenmerk: verzilting betreft de ophoping van oplosbare zouten (kalium, natrium, magnesium, calcium) in bodems en wateren. In wateren komt verzilting over het gehele spectrum tussen zoet (<200 mg Cl/l) en zeer zout (> 30.000 mg Cl/l) voor en is dus niet beperkt tot zoet en brak water.

Strand WaZ vanuit het bestemmingsplan wordt geen lozing (direct of indirect) van oplosbare zouten veroorzaakt. Ook is er geen verandering van het hydrologisch systeem van het Natura - 2000 gebied te verwachten. Alle paviljoens zijn aangesloten op een drukriool. Er is geen sprake van verzilting als gevolg van de voorgenomen activiteiten. Verschillende doelsoorten en -typen zijn overigens gevoelig voor verzilting van het grondwater, wat iets anders is dan de saltspray

NHD: geen

Verontreiniging

Kenmerk: er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Strand WaZ er is geen sprake van toename van exogene stoffen die een effect kunnen hebben op de kwaliteit van het Natura - 2000 gebied. Er is geen toename van straling of uitstoot van stoffen.

NHD: geen

Verdroging

- Kenmerk: verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.
- Strand WaZ: er komen geen bronnen op het strand, behalve voor bluswater.
- NHD: geen effect op de doelstellingen.

Vernatting

- Kenmerk: vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen.
- Strand WaZ de verschillende habitats in de Natura - 2000 gebieden zijn gevoelig voor vernatting. Het bestemmingsplan heeft echter geen invloed op het grondwaterpeil in de duinen of het strand.
- NHD: geen

Verandering stroomsnelheid

- Kenmerk: Verandering van stroomsnelheid van beken en rivieren kan optreden door menselijke ingrepen zoals plaatsen van stuwen, kanaliseren of weer laten meanderen.
- Strand WaZ er zijn geen beken of andere waterlopen die negatief beïnvloed worden door een veranderde afstroming.
- NHD: geen

Verandering overstromingsfrequentie

- Kenmerk: De duur en/of frequentie van de overstroming van beken en rivieren verandert door menselijke activiteiten.
- Strand WaZ er zijn geen beken of andere waterlopen die negatief beïnvloed worden door een veranderde afstroming.
- NHD: geen

Verandering dynamiek substraat

- Kenmerk: er treedt een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuiwing.
- Strand WaZ er is een kleine kans op vergroting van de niet natuurlijke erosie van het duin. Vooral de betreding van de zeereep is van belang, door de geomorfologie ontstaat hier sneller erosie en de gevolgen voor veiligheid kunnen groter zijn. De natuurwaarden van de zeereep bevatten geen habitattype uit de doelstellingentabel.

Erosie kan (en zal) effectief bestreden worden door de toegang van de zeereep te voorkomen met een raster.

In het duin kan door een hoge recreatiedruk erosie optreden als mensen veelvuldig van de paden afgaan. Het bestemmingsplan kan leiden tot een grotere aanwezigheid van mensen in het duin, maar het zal niet zo hoog worden dat er veelvuldig buiten de paden wordt gelopen.

Er wordt geen water gedempt.

NHD: In de zeereep is reeds betreding en daarmee erosie aanwezig. In het duin wordt dat vooralsnog niet verwacht. De zeereep wordt met een raster afgeschermd. Overwogen kan worden te (laten) onderzoeken hoe het grote aantal sluippaden in het duin kan worden teruggebracht.

Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer dan wel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Strand WaZ Geluid wordt onder andere geproduceerd door de verkeersbewegingen, het aanvoeren van goederen en afvoer van (bouw)materiaal. De sloop en de opbouw van de strandhuisjes kost resp. 14 en 21 dagen. Zowel voor de sloop als voor de opbouw van de paviljoens zijn 21 dagen nodig. In die periode is er relatief veel verkeer op het strand aanwezig. Ook bij de werkzaamheden wordt geluid geproduceerd. Het geluidsniveau is echter zo laag dat hiervoor geen aparte vergunning of onderzoek is vereist. Bij een jaarrondopenstelling van drie paviljoens is er minder verkeer nodig voor opbouw.

Vanuit de paviljoens die het hele jaar openblijven, kan enig geluid ontstaan in de wintermaanden. De paviljoens zijn gehouden aan de gebruikelijke horecavergunning. De zeereep juist achter de paviljoens is als een goed functionerende geluidwal te beschouwen. Vanaf het strand zal weinig tot geen geluid het Natura 2000 gebied verstoren (met uitzondering van een deel van de zeereep natuurlijk).

Tijdens stranddagen kan door de grote toeloop enig geluid ontstaan vanaf de toegangswegen en de parkeerplaats. Opgemerkt wordt dat er geen toename van het aantal stranddagen wordt voorzien als gevolg van het bestemmingsplan.

Evenementen en sportwedstrijden kunnen – vooral door de geluidversterking – overlast en hinder veroorzaken, ook in het Natura 2000 gebied. Evenementen en sportwedstrijden (met geluid) moeten een aparte vergunningprocedure doorlopen.

Ten slotte zorgen crossmotoren ook voor geluidsoverlast. Het gebruik van deze motoren wordt als niet welkom beschouwd. In het bestemmingsplan wordt dat gebruik niet toegestaan.

NHD: het reguliere gebruik van het strand zal geen significant negatief effect veroorzaken op het Natura 2000 gebied. De activiteiten die potentieel overlast veroorzaken worden of verboden (motorcross) of via een vergunningprocedure (evenementen), waarbij de eventuele effecten wordt meegewogen, gereguleerd.

Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Strand WaZ er is geen buitenverlichting voorzien.

Er is wel enige discussie over de wens tot begeleidend licht voor de bezoekers. Mocht hiertoe worden besloten dat wordt geadviseerd om lage verlichting aan te brengen en alleen een smalle strook te verlichten. Verder kan een lichtregime of verlichting via detectie (alleen aan als er mensen langs lopen) veel van de negatieve effecten voorkomen. In ieder geval moet worden voorkomen dat er “standaard” straatlantaarns worden geplaatst (deze geven voor de omgeving veel te veel strooilicht).

NHD: de effecten van verlichting zijn niet specifiek onderzocht, omdat het bestemmingsplan dat niet toestaat. Helaas zijn veel van de effecten nog onzeker, empirisch onderzoek ontbreekt voor veel organismen. Een effect op de doelstellingen wordt niet verwacht. Er is wel een potentieel effect op de ecologische hoofdstructuur. Grote terughoudendheid is wenselijk!

Verstoring door trilling

Kenmerk: er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Strand WaZ er wordt geen trilling veroorzaakt vanaf het strand of in de duinen.

NHD: geen.

Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Strand WaZ voor optische verstoring is een aantal afwegingen van belang. Ten eerste is er onderscheid tussen de aard van de bron, een permanent aanwezige bron geeft een ander effect dan een incidentele bron. Veel dieren wennen namelijk aan een permanent aanwezige maar verder onschuldige optische verstoring. Aan incidentele verstoringen kunnen dieren niet wennen. Daarnaast is er een maximum effect dat veroorzaakt kan worden – simpel gesteld als alle dieren zijn gevluht maakt een toename van verstoring niets meer uit. Een exact niveau van verstoring bij een bepaalde omvang van de bron (qua tijd en intensiteit) is zeer complex en gaat veel verder dan noodzakelijk voor een passende beoordeling of een planmer. Er is enig onderzoek bekend door onder andere Waternet en door SOVON naar broedvogels. Daaruit is af te leiden dat de tapuit gevoelig is voor recreatie en het paapje iets minder gevoelig. Van de effecten op libellen of slakken is in het geheel niets bekend.

Door de jaarrondexploitatie zal er – waarschijnlijk – meer recreatie komen op het strand en in de duinen. De twee meest gevoelige soorten – de beide vogels tapuit en paapje – overwinteren in Afrika. Zij ondervinden dus geen negatieve effecten van de winterrecreatie. Een toename van de recreatiedruk tijdens het strandseizoen zal niet toenemen als gevolg van het bestemmingsplan.

Als de langere openstelling tevens leidt tot de toename van loslopende honden in het duin, kan dat effect hebben op een (her) introductie van konijnen. Konijnen zijn een belangrijk onderdeel van het ecosysteem.

NHD: Voor de beoordeling van de effecten moet een onderscheid gemaakt worden tussen het strand, het duin tussen strand en dorp en het duin ten zuiden van de Zwaanstraat resp. ten noorden van de Relweg.

Strand – het strand zelf is niet aangewezen als Natura 2000 gebied, er is evenmin sprake van externe werking vanaf het strand door aanwezigheid van bebouwing of recreanten. Een grotere aanwezigheid van recreanten tijdens de winter heeft geen invloed op dieren die op het strand kunnen voorkomen. De strand-

plevier een van de weinige vogels van het stille strand trekt voor de overwintering naar het zuiden. Er wordt daarom geen extra verstoring veroorzaakt.

Duin tussen strand en dorp – momenteel zijn hier gedurende het hele jaar dagelijks minstens enkele recreanten aanwezig. De vorm van het duin maakt dat recreanten goed zichtbaar zijn. Waarschijnlijk is de recreatiedruk zo hoog dat een broedgeval van de tapuit hierdoor zeer onwaarschijnlijk wordt. Voor het paapje is ook zonder recreatie geen geschikt broedgebied aanwezig. Als er intenties zijn voor (her)introductie van het konijn, dan is handhaving van een aanlijngedod noodzakelijk. Deze afweging moet gemaakt worden bij het opstellen van het beheerplan voor het Natura 2000 gebied. In het kader van het voorliggende onderzoek (passende beoordeling en planmer) is herintroductie niet beoordeeld.

Overig duin – hier is een veel lagere recreatiedruk aanwezig. Naar verwachting zal deze niet toenemen als gevolg van het bestemmingsplan. Er zijn geen effecten op de doelstelling of op soorten die in dit duin voorkomen.

Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Strand WaZ er is een kleine kans op vergroting van de niet natuurlijke erosie van het duin. Vooral de betreding van de zeereep is van belang, door de geomorfologie ontstaat hier sneller erosie en de gevolgen voor veiligheid kunnen groter zijn. De natuurwaarden van de zeereep bevatten geen habitatype uit de doelstellingentabel. Erosie kan (en zal) effectief bestreden worden door de toegang van de zeereep te voorkomen met een raster.

In het duin kan door een hoge recreatiedruk erosie optreden als mensen veelvuldig van de paden afaan. Het bestemmingsplan kan leiden tot een grotere aanwezigheid van mensen in het duin, maar het zal niet zo hoog worden dat er veelvuldig buiten de paden wordt gelopen.

Er wordt geen water gedempt.

Als gevolg van de plaatsing van paviljoens en strandhuisjes kan turbulentie optreden en daarmee erosie van de zeereep. In de

keur is daarom een minimale afstand voorgeschreven vanaf de duinvoet.

NHD: In de zeereep is reeds betreding en daarmee erosie aanwezig. In het duin wordt dat vooralsnog niet verwacht. De zeereep wordt met een raster afgeschermd. Overwogen kan worden te (laten) onderzoeken hoe het grote aantal sluippaden in het duin kan worden teruggebracht.

Verandering in populatiedynamiek

Kenmerk: de storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Strand WaZ in het bestemmingsplan is geen ingreep in de populatiedynamiek voorzien

NHD: geen

Bewuste verandering soortensamenstelling

Kenmerk: er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen enzovoorts.

Strand WaZ er worden geen ingrepen op de soortensamenstelling veroorzaakt als gevolg van het bestemmingsplan. Het al dan niet (her)introduceren van konijnen behoort in het beheerplan te worden afgewogen.

NHD: geen

■ **Handreiking Ammoniak en Natura - 2000**

In de handreiking Ammoniak en Natura - 2000 wordt gesteld dat aan de hand van zeven hulpvragen beoordeeld kan worden of er sprake is van negatieve effecten op de doelstellingen van de Natura - 2000 gebieden. Aangezien er geen sprake is van een agrarische activiteit is deze toetsingsmethode niet relevant. De beoordeling komt voldoende naar voren in de beide andere toetsingswijzen.

■ **Doelstelling Natura 2000 gebied**

Aan de hand van de kernopgave en de verstoringsindicatoren voor de betreffende typen en soorten wordt nagegaan wat de eventuele effecten kunnen zijn. Voor grijze duinen en witte duinen, vochtige duinvalleien, blauwgraslanden zijn

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H2120	Witte duinen	-	>	>				2.01
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>				2.02,%
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>				2.02,%
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>				2.02,%
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>				
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=				
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=				
H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=				
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=				
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=				2.04
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>				
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	=				2.08,W
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	=				2.05,W
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	=				2.05,W
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	>	=				2.05,W
H2190D	Vochtige duinvalleien	-	>	=				2.05,W
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>				2.08,W
H7210	Galigaanmoerassen	-	=	=				
Habitatsoorten								
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=			2.05,W
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>			
Broedvogels								
A275	Paapje	--	>	>			5	
A277	Tapuit	--	>	>			30	2.02,%

Tabel 2.02. Doelstellingentabel voor het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat.

verbeteringsdoelen geformuleerd. Verder zijn er voor paapje, tapuit en gevlekte witsnuitlibel verbeteringsdoelen geformuleerd. De doelstellingen staan in tabel 2.02 vermeld. Volgens PWN zijn er voor embryonale duinen behoudoelstellingen opgenomen, zowel voor kwaliteit als oppervlakte.

H2110: Embryonale duinen (Embryonale wandelende duinen)

Het habitattype betreft soortenarme pionierduintjes met begroeiingen van vooral Biestarwegras (*Elytrigia juncea* ssp. *boreo-atlantica*). De begroeiingen kunnen variëren in dichtheid. Embryonale duinen komen met name voor op het strand aan de voet van de zeereep, maar ook wel langs de randen van sluffers, 'wash-overs' (laagten waar incidenteel zeewater overheen spoelt) en op achterduinse strandvlakten. Dit is de overgangszone van zout naar zoet milieu: overstroming met zeewater vindt incidenteel tot regelmatig plaats (maar niet zo vaak dat de duintjes volledig wegspoelen). Door de hoge dynamiek kunnen de begroeiingen een fluctuerende oppervlakte en deels wisselende locatie innemen. Waar de Embryonale duinen voorkomen in afwisseling met kaal zand en/of vloedmerkbegroeiingen, wordt daarom het gehele mozaïek tot het habitattype gerekend.

Embryonale duinen komen vaak in combinatie met witte duinen voor, die de embryonale duinen in de tijd opvolgen zodra er zodanig veel zand is ingevangen dat er helmvegetaties gaan ontstaan.

Voor embryonale duinen is een behouddoelstelling geformuleerd. Een duurzaam voorkomen van embryonale duinen, zeker als daaraan een successie naar witte duinen wordt gekoppeld, is op het recreatiestrand niet goed uitvoerbaar. Incidenteel kunnen embryonale duinen aanwezig zijn, maar nooit over een grotere oppervlakte.

Er is geen significant negatief effect als er geen embryonale duinen worden bevorderd (er is een behouddoelstelling). Er zijn langs de kust van het Noord-Hollands Duinreservaat volop mogelijkheden voor het stimuleren of toestaan van embryonale duinen in combinatie met dynamisch kustbeheer. De veiligheid is een tweede aspect waarom ter hoogte van Wijk aan Zee geen embryonale duinen tot hun recht komen.

H2120: Witte duinen

Dit habitattype betreft door helm (*Ammophila arenaria*), Noordse helm (x *Calamophila baltica*) of duinzwenkgras (*Festuca arenaria*) gedomineerde delen van de buitenduinen. De naam 'witte duinen' slaat op de kleur van het zand: omdat er nog geen bodemontwikkeling heeft plaatsgevonden, is de kleur nog wit in plaats van grijs. Witte duinen met helmbegroeiingen ontstaan van nature daar waar embryonale duinen zo ver aanstuiven dat de plantengroei buiten het bereik van zout grondwater en overstromend zeewater komt. Dit proces vindt plaats in de zeereep. Ook al overstromen ze niet, de invloed van zeewater is nog steeds groot door de inwaai van fijne zoutdruppeltjes, ontstaan bij de verneveling van opspattend golfwater (salt spray). Witte duinen kunnen ook ontstaan

door uitstuiving of overstuiving van eerder vastgelegde grijze duinen of door opstuiving van door mensen aangelegde windbarrières (rijshout en helmaanplanten). De witte duinen komen niet alleen voor in de zeereep, maar ook op actief stuivende (macro)parabolen in het zeeduin (dat deel van de buitenduinen, dat ligt tussen de zeereep en de middenduinen).

Zoutinwaai en stuivend zand zorgen voor een extreem milieu waarin slechts weinig plantensoorten kunnen overleven. Helm is daarvan de belangrijkste: door de door deze plant gevormde vegetatiestructuur wordt het zand vastgelegd, waarbij helm tot wel een meter mee kan blijven groeien tijdens het opstuiven van het zand.

Voor de meeste soorten van dit habitatype is het belangrijk dat de helm vitaal is. Daarvoor is verstuing noodzakelijk. Als de verstuing vermindert, gaat de helm verouderen. Plekken met onbegroeid verstufbaar zand maken onderdeel uit van het habitatype. De mooiste voorbeelden van het habitatype komen daar voor waar de helmduinen vrij kunnen stuiven en de kust niet kunstmatig is vastgelegd. Kunstmatige vastgelegde duinen behoren niet tot de witte duinen.

Voor witte duinen is een uitbreidingsdoelstelling geformuleerd. Dat betekent dat er binnen het Natura 2000 gebied als geheel een groter aandeel witte duinen wordt nagestreefd. Dat betekent eveneens dat activiteiten die ten koste gaan van witte duinen niet zijn toegestaan en dat er getoetst moet worden op het potentieel voorkomen van witte duinen. Binnen het duin tussen strand en dorp is geen mogelijkheid aanwezig voor stuivend zand en dus voor witte duinen. Wellicht dat er op microniveau tijdelijk enige verstuing zal plaatsvinden, maar het zal zeker geen duurzaam wit duin vormen. In het duin ten zuiden van de Zwaanstraat is onder bepaalde condities een beperkte oppervlakte wit duin mogelijk, echter een combinatie met embryonale duinen is op deze locatie slecht uitvoerbaar.

Er zijn geen significante effecten, de omstandigheden voor witte duinen in het duin tussen strand en dorp verslechteren niet (het blijft niet uitvoerbaar) of ten zuiden van de Zwaanstraat worden niet wezenlijk anders door de activiteiten die het bestemmingsplan reguleert.

H2130: Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (grijze duinen)

Het habitatype betreft de min of meer droge graslanden van het duingebied (en vergelijkbare plaatsen in aangrenzende delen van het kustgebied). Het gaat hierbij om soortenrijke begroeiingen met dominantie van laagblijvende grassen, kruiden, mossen en/of korstmossen. Vermengd met deze begroeiingen kunnen kruidenrijke zoombegroeiingen graslanden met dominantie van de

dwergstruik duinroos (*Rosa pimpinellifolia*) voorkomen. Grijze duinen ontstaan achter de zeereep op plekken waar de door de wind veroorzaakte dynamiek voldoende laag is voor het ontstaan van gesloten begroeiingen met kruiden en mossen. Door de bodemvorming ontstaat een zogenoemde 'C-horizont' met een grijze kleur, vandaar de naam van het habitatype. Dynamiek in de vorm van lichte overstuiving, hellingprocessen (dynamiek door neerslag) en begrazing door konijnen zorgt van nature voor de instandhouding van het type. Vanwege de positieve invloed van verstuiving, worden stuifplekken binnen graslandcomplexen tot het habitatype gerekend.

De hoge soortenrijkdom is voor een belangrijk deel karakteristiek voor de grazige vegetaties zelf, maar een deel van de soorten is juist (mede) afhankelijk van onbegroeide delen (blauwvleugelsprinkhaan), konijnenholen (tapuit) of bloemrijke zomen (duin- en grote parelmoervlinder). Het ontstaan van duin-graslanden is weliswaar een natuurlijk proces, maar de uitgestrektheid van de graslanden in de Nederlandse duinen is waarschijnlijk mede veroorzaakt door menselijke activiteiten (met name beweiding, maar ook grondwateronttrekking).

De ecologische variatie van het habitatype is groot, wat samenhangt met onder andere het kalkgehalte (in de toplaag van de bodem) en de dikte van de humuslaag. Op grond hiervan worden drie subtypen onderscheiden. De overgangen tussen de subtypen zijn echter gradueel. De begroeiingen van subtype C wisselen doorgaans af met begroeiingen van subtype A of B. Ze vormen daarbij complexen of een opeenvolging van zones. Overigens komen de duingraslanden als geheel vaak voor in samenhang met helmduinen, natte duinvalleien en struwelen.

Binnen het duin tussen strand en dorp zijn matig ontwikkelde vegetaties aanwezig die als grijs duin zijn te beschouwen. In de overige duinen is de aanwezigheid niet onderzocht, maar zeker potentieel aanwezig. Er is een uitbreidingsdoelstelling voor grijze duinen opgenomen.

Het behoud of de verbetering van de grijze duinen nabij het dorp bij de huidige recreatiedruk is lastig. Binnen het beheerplan zal hierover een afweging gemaakt moeten worden. Het bestemmingsplan heeft geen extra negatieve invloed op de mogelijkheden voor behoud of uitbreiding. Het bestemmingsplan heeft immers geen invloed op het aantal stranddagen waarin een intensieve betreding van (delen van) het duin nauwelijks te vermijden zijn.

H2140: Vastgelegde ontkalkte duinen met *Empetrum nigrum*

Het habitatype betreft door kraaihei (*Empetrum nigrum*) gedomineerde kustduinen. Het gaat zowel om droge als natte duinheiden. In droge duinheiden kan

naast kraaihei ook eikvaren (*Polypodium vulgare*) domineren. In natte duinheide in duinvalleien kunnen gewone dophei (*Erica tetralix*), grote veenbes (*Oxycoccus macrocarpos*) of gagel (*Myrica gale*) mede dominant zijn. Ook als kraaihei slechts met lage bedekking aanwezig is, worden de natte duinheiden in de valleien tot dit habitatype gerekend. Een uitzondering daarop vormen valleien met kraaihei en kruipwilg (*Salix repens*). Hier hangt de indeling bij een habitatype af van de verhoudingen van beide soorten. Struwelen met dominantie van kruipwilg behoren tot habitatype kruipwilgstruwelen.

Er is een behouddoelstelling voor de oppervlakte en een verbeteringsdoelstelling voor de kwaliteit van het habitatype geformuleerd. Binnen het plangebied en het onderzoeksgebied komt het habitatype niet voor en kan het niet voorkomen (het betreft hier jonge kalkrijke duinen). Er zijn geen effecten te verwachten als gevolg van het bestemmingsplan op het habitatype.

H2150: Duinheide met struikhei

Het habitatype betreft door struikhei (*Calluna vulgaris*) gedomineerde begroeiingen op oude, droge, ontkalkte duinen. Die komen voor als zogenoemde binnenduinen aan de landinwaartse kant van de kustduinen. Het habitatype is in ons land fragmentair ontwikkeld en beslaat slechts kleine oppervlakten. Het bevindt zich hier aan de noordrand van het verspreidingsgebied. In het buitenland is het habitatype soortenrijker. Daar komen verschillende kenmerkende dwergstruiken van het dopheigeslacht voor (zoals *Erica ciliaris*, *Erica cinerea* en *Erica scoparia*).

In ons land zijn duinheide met struikhei wat betreft vaatplanten en mossen tamelijk soortenarme begroeiingen. In de ondergroei van korstmossen kan de soortenrijkdom redelijk groot zijn. Op basis van de hogere planten en mossen wordt dit type van duinheide in ons land gerekend tot het verbond *Empetrium nigri* (uit de klasse *Calluno-Ulicetea*). De naamgevende soort van dit verbond, kraaihei (*Empetrum nigrum*), ontbreekt echter in het habitatype.

Duinheide met struikhei komen voor in relatief ver landinwaarts gelegen sterk ontkalkte en langdurig beweide oude duinen. Kraaihei ontbreekt en het zijn andere vaatplanten en de mossen die de verwantschap met het ene, bovengenoemde verbond van plantengemeenschappen aangeven. De aanwezige korstmossen zijn merendeels kenmerkend voor de klasse der droge duingraslanden (*Koelero-Corynephoretea*). In droge duingraslanden ogen ze doorgaans vitaler.

Er is een behouddoelstelling voor de oppervlakte en een verbeteringsdoelstelling voor de kwaliteit van het habitatype geformuleerd. Binnen het plangebied

en het onderzoeksgebied komt het habitatype niet voor en kan het niet voorkomen (het betreft hier jonge kalkrijke duinen). Er zijn geen effecten te verwachten als gevolg van het bestemmingsplan op het habitatype.

H2160: Duindoornstruweel

Het habitatype betreft door duindoorn (*Hippophae rhamnoides*) gedomineerde duinen (en vergelijkbare plaatsen elders in het kustgebied). Naast duindoorn kunnen ook andere struiken met hoge bedekkingen voorkomen, waaronder gewone vlier (*Sambucus nigra*), wilde liguster (*Ligustrum vulgare*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*).

Duindoorn is voor kieming en vestiging gebonden aan humusarm, kalkrijk zand met een lage indringingsweerstand. Goed ontwikkelde jonge duindoornstruwelen komen vooral voor na een sterk stuivende fase met helm, waarbij de relatief kalkrijke bodem ontsloten is. Duindoorn vormt wortelknolletjes met stikstofbindende actinomyceten en heeft een goed verteerbaar bladstrooisel. Op de relatief kalkrijke bodems leidt dit tot trage humusvorming en een verhoogde beschikbaarheid van stikstof. In zeer kalkrijke duinen kunnen deze struwelen enkele eeuwen oud worden.

Voor de biodiversiteit zijn met name de struwelen belangrijk die ontstaan als gevolg van voortgaande successie op meer beschutte plekken (vooral op plekken waar door hellingprocessen organisch materiaal ophoopt). Naast duindoorn nemen dan de bovengenoemde andere struiken een belangrijke plaats in. Wanneer deze struiken echter te hoog worden, wordt duindoorn door beschaduwing verdrongen.

Op minder beschutte delen kan de successie richting gemengde struwelen echter stagneren. Daarbij ontstaan soortenarme begroeiingen. Zolang de bodem, door overstuiving met kalkrijk zand voldoende kalkrijk blijft, kan duindoorn zich handhaven. Als de bodem ontkalkt raakt en gaat verzuren, kwijnt hij echter weg.

Niet alleen successie kan leiden tot soortenarme begroeiingen. Een groot deel van de huidige duindoornstruwelen is soortenarm vanwege hun onnatuurlijke oorsprong: veel duindoorns zijn ontkiemd op geroerde, voedselrijke grond die vrijkwam na het verlaten van akkers, het verwijderen van militaire complexen (mijnenvelden, bunkers) en het inrichten van waterwingebieden.

Voor duindoornstruweel is een behoud van kwaliteit en oppervlakte opgelegd. Kanttekening daarbij is dat duindoornstruweel ten behoeve van uitbreiding van kwalificerende habitats met een uitbreidingsdoelstelling worden gerooid. Duindoorn kan slecht tegen betreding, maar is hiervoor beslist niet uitnodigend. Binnen het duin komt geen goed ontwikkeld duindoornstruweel voor. Er zijn

wel enkele plekken met struweel gevormd door verwilderde tuinplanten. Er zijn geen significante effecten op duindoornstruweel te verwachten.

H2170: Duinen met *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)

Het habitattype betreft door kruipwilg (*Salix repens* var. *argentea*) gedomineerde begroeiingen van vochtige of natte duinvalleien. Het gaat hier om de kustvariëteit van de kruipwilg. Tussen de kruipwilgstruiken kunnen andere struiken groeien, waaronder duindoorn (*Hippophae rhamnoides*), gagel (*Myrica gale*), grauwe wilg (*Salix cinerea*) en geoorde wilg (*Salix aurita*). In kruipwilgbegroeiingen in duinvalleien kunnen soorten van kalkrijke duinvalleien voorkomen zoals Rond wintergroen (*Pyrola rotundifolia*). Bijzonder karakteristiek is een bepaalde, soortenrijke plantengemeenschap (het *Pyrolo-Salicetum*).

De kruipwilgbegroeiingen van de duinvalleien behoren tot twee verschillende verbonden van plantengemeenschappen: *Salicion cinereae* en *Empetrion nigri*. Het onderscheid is gebaseerd op ecologische verschillen. Ze dienen hier als basis voor de bepaling van de kwaliteit van de kruipwilgstruwelen.

Bovenop de zeereep komt een plek met kruipwilg voor. Onduidelijk is of deze tot het habitattype behoort omdat hier sprake is van natte tot vochtige omstandigheden die bovenop de zeereep niet kunnen voorkomen. Het struweel staat in een afgesloten deel van de zeereep. Er zal geen effect van recreatie op dit struweel komen.

H2180: Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied

Het habitattype betreft natuurlijke of halfnatuurlijke loofbossen in de duinen. In ons land gaat het deels om duineikenbossen van voedselarme zandbodem, met zomereik (*Quercus robur*) als dominante soort. Op voedselrijke vochtige standplaatsen is zomereik als boomsoort algemeen. Deze bossen hebben in het voorjaar een soortenrijke kruidlaag. Dat geldt vooral voor de zogenoemde stinzenbossen die veelal hun bestaan danken aan de vestiging van landgoederen. De droge voedselarme bossen kennen een ruime verspreiding in het duingebied. De vochtige, voedselrijke bossen komen vooral in de binnenduinen voor, de aan de landinwaartse kant gelegen randzone van het duingebied.

In duinvalleien, op vochtige matig voedselrijke gronden, groeien duinberkenbossen. Daar zijn de belangrijkste boomsoorten zomereik en ruwe berk (*Betula pendula*). Naaldbossen in de duinen behoren niet tot dit habitattype. Ze kunnen echter wel worden omgevormd in duinbossen. De drie verschillende groepen van duinbossen behoren in hoofdzaak tot twee plantensociologische verbonden (*Quercion roboris* en *Alno-Padion*). Vanwege floristische, ecologische en landschapelijke verschillen worden ze opgedeeld in drie subtypen.

Er is een behouddoelstelling voor droge duinbossen en een verbeteringsdoelstelling voor natte duinbossen. Binnen het plangebied komen geen duinbossen voor. Er is daarom geen effect op de doelstellingen te verwachten.

H2190: Vochtige duinvalleien

Het habitatype vochtige duinvalleien is veelomvattend: het betreft open water, vochtige graslanden, lage moerasvegetaties en rietlanden, alle voorzover voorkomend in (min of meer natuurlijke) laagten in de duinen. Buiten de duinen worden alleen de in het overige kustgebied voorkomende min of meer grazige vormen tot het habitatype gerekend. Mede door de grote ecologische variatie is het aantal kenmerkende soorten zeer groot.

Het gaat om relatief jonge successiestadia. Begroeiingen van oudere (al of niet verdroogde) successiestadia in duinvalleien behoren tot andere habitatypen. In cultuur gebrachte valleien worden niet tot het habitatype gerekend.

Vochtige duinvalleien kunnen van nature op twee manieren ontstaan. Primaire duinvalleien ontstaan doordat strandvlakten door duinen worden afgesnoerd van zee. Secundaire duinvalleien ontstaan in het kielzog van mobiele duinen, maar tegenwoordig alleen nog doordat stuifkuilen uitstuiven tot op het grondwaterniveau.

Door de vertraagde reactie van de zoetwaterbel op de neerslag wijkt de grondwaterdynamiek in duinen nogal af van die in het binnenland. Er kunnen jaren achtereenvolgend optreden waarin (grond)waterstanden ver boven, of juist onder het gemiddelde niveau liggen. Deze dynamiek is op zich gunstig voor de instandhouding van open vegetaties waarin ruimte is voor concurrentiegevoelige pioniersoorten. Het vormt echter een risico voor het voortbestaan van soorten die slechts in een kleine populatie voorkomen. Voorwaarde voor de instandhouding van de soortenrijkdom is daarom dat er voldoende ruimte is voor soorten om te 'pendelen'. Daarvoor moet binnen de valleien zelf en binnen het duingebied als geheel voldoende variatie aanwezig zijn, met gradiënten die idealiter lopen van open water tot droog duin.

Binnen het plangebied of het onderzoeksgebied komen geen vochtige of natte duinvalleien voor. Juist buiten het plangebied zijn enkele duinvennen aanwezig. Er is geen sprake van toenemende depositie of anderszins van externe effecten op de natte of vochtige duinvalleien.

H6410: Grasland met *Molinia* op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem

Het habitatype betreft in ons land de zogenoemde blauwgraslanden. Het zijn soortenrijke hooilanden op voedselarme, basenhoudende bodems die 's winters plasdras staan en 's zomers oppervlakkig uitdrogen. De naam blauwgrasland

is afgeleid van de zwak blauwgroene kleur van de soorten die het aanzien bepalen. Dat zijn bijvoorbeeld Spaanse ruiter (*Cirsium dissectum*), blauwe zegge (*Carex panicea*) en tandjesgras (*Danthonia decumbens*). De blauwgraslanden worden plantensociologisch gerekend tot het verbond *Junco-Molinion*. De begroeiingen kennen een grote variatie in soortensamenstelling, afhankelijk van bodem, hydrologie en geografische ligging. In duingebieden komen plaatselijk blauwgraslanden voor. Het betreft hier oudere, reeds langdurig in cultuur gebrachte delen met een sterke bodemontwikkeling.

Er zijn geen blauwgraslanden binnen of nabij het plangebied aanwezig of potentieel aanwezig. Er is geen effect op het habitatype als gevolg van het bestemmingsplan.

H7210: Kalkhoudende moerassen met *Cladium mariscus*

Het habitatype betreft alle door Galigaan (*Cladium mariscus*) gedomineerde moerassen in ons land, behalve die onderdeel uitmaken van een hoogveenlandschap. Galigaan kan zich in basenrijke, niet te zuurstofarme milieus vestigen in lage open moeras- of oeverbegroeiingen.

Deze vlijmscherpe, grote moerasplant kan uitgestrekte begroeiingen vormen aan de oevers van laagveenplassen, duinplassen en heidevennen. Galigaan is in Nederland een zeldzame soort maar gaat, na geslaagde vestiging in de regel in de vegetatie overheersen, terwijl de kleine moeras- en oeversoorten verdwijnen en op den duur een soortenarm galigaanmoeras ontstaat. Deze galigaanbegroeiingen kunnen zich vervolgens vele decennia handhaven.

Binnen het plangebied of het onderzoeksgebied komen geen vochtige of natte duinvalleien voor. Juist buiten het plangebied zijn enkele duinvennen aanwezig. Er is geen sprake van toenemende depositie of anderszins van externe effecten op de natte of vochtige duinvalleien.

H1014: Nauwe korfslak

De Nauwe korfslak is een klein landslakje met een linksgewonden huisje. Dat wil zeggen dat de spiraal vanaf de mondopening naar boven met de klok mee loopt. De huisjes zijn geelbruin tot roodbruin, fijn geribd en hooguit 1,9 mm hoog en 1,0 mm breed. In de mondopening zitten vijf tot zes tandplooien. De dieren planten zich geslachtelijk voort, maar zijn mogelijk ook zelfbevruchtend. De soort leeft in en onder het bodemstrooisel en tussen de begroeiing op vochtige, vaak min of meer kalkrijke terreinen. Vanwege de geringe afmetingen wordt de soort regelmatig over het hoofd gezien. Nauwe korfslakken kunnen vrijwel het hele jaar door worden waargenomen. Het zijn relatief snelgroeïende

dieren, die binnen enkele maanden geslachtsrijp zijn. De meeste volwassen exemplaren vindt men in de zomer en in het najaar, tussen maart en oktober. Dan worden ook de meeste eieren gelegd, die binnen enkele weken kunnen uitkomen. De eieren zijn relatief groot voor een landslak en een legsel is klein. Hoewel in strenge winters aanzienlijke sterfte kan optreden, kunnen de eieren en de volwassen Nauwe korfslakken op geschikte plaatsen ook overwinteren. Onlangs is tijdens een relatief zachte winter waargenomen dat de dieren groepsgewijs overwinteren in de mosvegetatie.

Binnen het plangebied of het onderzoeksgebied komen geen vochtige of natte duinvalleien voor. Juist buiten het plangebied zijn enkele duinvennen aanwezig. Er is geen sprake van toenemende depositie of anderszins van externe effecten op de natte of vochtige duinvalleien.

H1042: Gevlekte witsnuitlibel

De Gevlekte witsnuitlibel is vergeleken met andere witsnuitlibellen relatief fors gebouwd. Het mannetje is onmiskenbaar door de grote gele vlek op het zevende segment; het vrouwtje is te herkennen aan de grote vlekken op het achterlijf. De Gevlekte witsnuitlibel vliegt tussen begin mei en eind juli. De larven leven in ondiep water met veel waterplanten waar ze twee jaar verblijven. De mannetjes bezetten een territorium dat ze verdedigen vanaf een uitkijkpost die ze veelvuldig opzoeken. Na de paring begint het vrouwtje meestal direct met het afzetten van de eieren. Vaak wordt ze daarbij begeleid door het mannetje. Soms verlaat ze echter het water om aan andere mannetjes te ontkomen en keert ze terug als de dichtheid van de mannetjes kleiner is.

De Gevlekte witsnuitlibel is een kenmerkende libel van ongestoorde verlandende laagveenmoerassen. Op de zandgronden komen kleine populaties voor in gebufferde, rijk begroeide vennen en plassen. In sommige jaren kunnen zwervers van de soort 'invasie-achtig' in Nederland voorkomen.

Binnen het plangebied of het onderzoeksgebied komen geen vochtige of natte duinvalleien voor. Juist buiten het plangebied zijn enkele duinvennen aanwezig. Er is geen sprake van toenemende depositie of anderszins van externe effecten op de natte of vochtige duinvalleien.

A275: Paapje

Net als de roodborsttapuit heeft het mannetje van het paapje een donkerbruine bovenzijde en een oranje gekleurde borst. Bij de roodborsttapuit ontbreekt echter de witte wenkbrauwstreep en zijn keel is zwart in plaats van oranje-wit zoals bij het paapje. Het paapje leeft bij voorkeur in open terreinen met een

kruidenrijke vegetatie, zoals extensief beheerde hooilanden met hoogopschietende kruiden, duinen en vochtige heide. De Nederlandse broedvogels overwinteren in Afrika in de Sahel zone.

Er is een verbeteringsdoelstelling voor het paapje geformuleerd. Het optimale broedhabitat van het paapje is echter niet aanwezig en niet in potentie aanwezig binnen het duin tussen strand en dorp. Er is een kleine kans op broedhabitat in het overige duin nabij Wijk aan Zee, maar dat is niet waarschijnlijk.

Er zijn geen negatieve effecten op het paapje te verwachten.

A277: Tapuit

Het verenkleed van de tapuit verschilt per seizoen en per geslacht. In het zomerkleed heeft het mannetje een grijze bovenzijde, een witte onderzijde, zwarte vleugels en een brede zwarte oogstreep. Het vrouwtje lijkt 's zomers op het mannetje maar oogt iets minder contrastrijk. De tapuit is een broedvogel van insectenrijke schaars begroeide terreinen met enige uitzichtpunten. Bij voorkeur wordt er in holen gebroed. De Nederlandse populatie overwintert in Afrika bezuiden de Sahara.

Als er konijnen aanwezig zouden zijn kan het duin in principe geschikt raken voor de tapuit. De hoge recreatiedruk die nu op het duin bij het dorp aanwezig is maakt de doelstelling uiterst moeizaam haalbaar. Buiten dit duin zijn er meer optimale broedhabitats te ontwikkelen.

Er is dus een theoretisch effect, maar gezien de ruimte binnen het natura 2000 gebied en de huidige situatie is geen significant effect te verwachten als gevolg van het bestemmingsplan (de omstandigheid verslechtert niet).

Inspraakreacties R&D

Schriftelijke inspraakreacties zijn ingediend door:

- Burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
- B.P. van den Born
- V. Hooff
- Burgemeester en wethouders van de gemeente Heemskerk
- Stichting Duinbehoud
- Dorpsraad
- Hotel Het Hoge Duin

■ *Inhoudelijke beoordeling van de inspraakreacties:*

Burgemeester en wethouders van de gemeente Velsen

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven.

1. Bezoekers van het Noorderstrand gaan voornamelijk via de ontsluiting Bosweg/Reyndersweg het strand op, in plaats van via de Zwaanstraat zoals wordt aangegeven op pagina 12 van de notitie plan-mer reikwijdte en diepgang strand Wijk aan Zee. Tevens is de parkeerplaats van de strandhuisjes gelegen aan de Reyndersweg.

Beantwoording:

1. In het plan-mer is de ontsluiting via de Reyndersweg als uitgangspunt genomen bij de beoordeling en analyse.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. In het plan-mer dienen effecten op het milieu in beeld te worden gebracht. Cultuurhistorie is één van de aspecten van dat milieu (omgeving, environment). In de notitie plan-mer reikwijdte en diepgang strand Wijk aan Zee is het aspect cultuurhistorie niet nader uitgewerkt. In de plan-mer dient hier wel aandacht aan te worden besteed.

2. Het hele plangebied wordt gekenmerkt door een hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Ter bescherming van de hier mogelijke aanwezig archeologische resten dient t.z.t. in de regels in het bestemmingsplan een onderzoeks- en rapportageplicht te worden opgelegd. Ook is er één perceel in het plangebied waarvan bekend is dat er archeologische waarden aanwezig zijn. Het betreft terrein met nr. 1869. Hier bevinden zich resten van de fundering van een vuurtoren uit de Late Middeleeuwen.
3. In de plan-mer dient te worden aangegeven in welke mate archeologische waarden beïnvloed kunnen worden door plan en welke mitigerende maatregelen hiervoor worden voorgesteld.

Beantwoording:

1. In het planmer zijn de cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden meegenomen in de analyse.
2. Er vinden geen grootschalige ontgravingen plaats. In voorkomende gevallen is een nader onderzoek en een vergunning nodig. In het bestemmingsplan zijn hiervoor regels opgenomen.
3. Er blijkt geen negatief effect op de archeologische waarden aanwezig.

PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. (blz. 7) Slechts een beperkte deel van de doelstellingen (Natura 2000) is realiseerbaar binnen of vlakbij het plangebied. Dit leidt tot een beperkte keuze van te beschouwen doelen. Zo worden het habitatype Embryonale duinen niet genoemd, Witte duinen afgeschreven (o.i. wel aanwezig in het plangebied) en Grijze duinen betwijfeld. Al deze typen zijn aanwezig c.q. kunnen hier weer hersteld worden.
2. (blz. 7) De habitatsoorten waarvoor het gebied is aangewezen worden niet verwacht in dit deel van de duinen. Op deze bewering valt wel wat af te dingen, maar belangrijker nog is, dat het gebied in principe geschikt moet worden gemaakt voor deze soorten. Dat betekent dat de potentiële (her)vestiging van deze soorten niet onmogelijk gemaakt mag worden.

3. (blz. 9) Er wordt van een verouderde doelstellingtabel gebruik gemaakt. In het meest recente concept- Aanwijzingsbesluit zijn ook de Embryonale duinen opgenomen met als doel: behoud van oppervlakte en kwaliteit. Dit is relevant aangezien dit habitattype juist op het strand aan de duinvoet voorkomt.
4. (blz. 10) wij vinden het van belang dat een eventuele zonering van activiteiten op het strand, met name ten zuiden van strandopgang Zwaanstraat, zoveel mogelijk aansluit bij het karakter van het achterliggende natuurgebied.
5. (blz. 10) Wandelen in de duinen wordt in de notitie bestempeld als een van strandrecreatie afgeleide activiteit. Dit is eerder een primaire (losstaande) vorm van recreatie, zoals deze in het gehele Noord-Hollands Duinreservaat voor de rustzoekende recreant is gefaciliteerd.
6. (blz. 13) De conclusie m.b.t. het niet voorkomen en ook het niet potentieel voorkomen van Witte duinen (H2120) is onjuist. (wordt verwezen naar habitatkaart – beperkt tot het bij PWN in beheer zijnde duingebied -, de met donkergeel aangegeven delen).

7. (blz. 13) Het gestelde m.b.t. de Grijze duinen is niet juist. Men zou ook kunnen verdedigen dat de best ontwikkelde Grijze Duinen subtype kalkrijk van Europa juist in dit plangebied voorkomen. Hier moet o.i. wel rekening mee worden gehouden.
8. (blz. 13) Hier wordt gesteld dat alleen “de toename” van de depositie van exogene stoffen getoetst gaat worden. Echter ook de reeds bestaande belasting zal, indien er geen absolute zekerheid is over het ontbreken van een effect daarvan, getoetst moeten worden aan de Staat van Instandhouding van de (prioritaire) habitats.
9. (Blz. 10) Positief vinden wij dat u blijkbaar voornemens bent om paragliden en mountainbiken te verbieden. Temeer daar de belangrijkste opstapplaats voor de paragliders op Beverwijks grondgebied binnen het plangebied ligt.
10. (Blz. 12) Onduidelijk is hoe u hier de “achtergronddepositie” definieert. Doelt u hier op de “landelijke achtergronddepositie” of op alle overige depositie (dus landelijk + regionaal), behalve die van de mer-plichtige activiteit?
11. (Blz. 13) De notitie spreekt van een potentiële afname van habitat Grijze duinen door (aanleg?) van wegen en paden, parkeervoorziening, fietsenstalling etc. Niet duidelijk wordt, waarop hier gedoeld wordt. Bedoelt u wellicht de afname sinds 2005, het basisjaar voor de Natuurbeschermingswet.?

Beantwoording:

1. Grijze duinen zijn niet betwijfeld, maar uit veldonderzoek is gebleken dat deze gefragmenteerd voorkomen. Er zijn geen natte of vochtige habitats aanwezig binnen het plangebied (wel daarbuiten). Witte duinen kunnen op de smalle strook duin tussen Noordzee en Wijk aan Zee veiligheidsproblemen veroorzaken; alleen al daarom kan en mag deze doelstelling binnen dit duin beoordeeld worden op haalbaarheid. Embryonale duinen op een recreatiestrand is nauwelijks zinvol te noemen. Alle habitattypen worden dus beoordeeld, echter niet allemaal zijn ze duurzaam te beheren in het duin bij Wijk aan Zee.
2. In het beheerplan voor het Natura 2000 gebied behoort een afweging gemaakt te worden waar welke habitattypen en habitatsoorten duurzaam kunnen voorkomen. Bij afwezigheid van een concept beheerplan kan en mag een afweging gemaakt worden over de haalbaarheid van bepaalde doelstellingen voor een toets. Als fysieke omstandigheden aangeven dat bepaalde habitattypen niet of pas na een extreme inspanning haalbaar zijn op een locatie – en zeker als er

elders in hetzelfde Natura 2000 gebied volop goede of zelfs veel betere omstandigheden zijn om de doelstellingen te halen – kan in een afweging duidelijk zijn dat het bedoelde habitatype elders wordt gerealiseerd en niet op de toetslocatie. Er hoeft dus niet getoetst te worden op imaginaire doelstellingen.

3. In de meest recente vastgestelde doelstellingentabel zijn geen embryonale duinen opgenomen. Er is wel een voornemen om embryonale duinen op te nemen voor het Noord-Hollands Duinreservaat als geheel. Het is niet logisch deze op een recreatiestrand te plannen – immers deze zal dan gesloten moeten worden.
4. Er is een zonering gekozen die uitgaat van de veiligheid van de strandrecreatie. Uiteraard wordt rekening gehouden met de externe effecten – zie de mer en de passende beoordeling.
5. Je kan het duin niet overslaan als je naar het strand wandelt
6. In de R&D is bedoeld op het duin tussen dorp en strand. In zeer beperkte vorm kunnen witte duinen in het beheergebied van PWN (binnen het onderzoeksgebied) ontwikkeld worden. PWN zou zich moeten afvragen of deze locatie een geschikte locatie voor witte duinen is (waarbij draagvlak en veiligheid als factoren meegewogen kunnen worden).
7. Geconstateerd wordt in de R&D dat de grijze duinen fragmentarisch voorkomen in het duin tussen strand en dorp. De uitspraak dat juist hier de grootste potentie ligt komt voor rekening van de steller.
8. Er is jurisprudentie dat de toename van de depositie getoetst moet worden en de volledige depositie een vergunning behoeft.
9. Paragliden vindt plaats bij de gemeente Heemskerk, de gemeente Beverwijk heeft hierop geen invloed.
10. Achtergronddepositie kan maar op een manier worden uitgelegd; namelijk alle bestaande en vergunde depositie in een gebied. Toekomstige activiteiten waarvoor een vergunningprocedure is gestart behoren wettelijk bij de cumulatie te worden meegewogen, deze zijn immers nog niet in de achtergronddepositie verwerkt.
11. Er wordt bedoeld wat er staat, namelijk dat door aanleg van wegen etc. de oppervlakte van habitat kan afnemen. Relevant is de datum van aanwijzing. Het

jaar 2005 is slechts in beperkte zin het “basisjaar” in de Natuurbeschermingswet 1998, de Crisis en herstelwet en in jurisprudentie worden verschillende momenten als ijkdatum gebruikt. 1 oktober 2005 is slechts een ijkdatum voor het zogenoemde bestaand gebruik.

B.P. van den Born

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. (blz. 7) Het is niet wenselijk om lang parkeren op beide parkeerterreinen toe te staan en zou dit moeten komen te vervallen.
2. Er moet een verbod komen op (lang) wachtende autobussen die hun motor laten draaien i.v.m. koude en warmtetoevoer.
3. Uit behoud van natuur en uit veiligheidsoverwegingen zou er een verbod moeten komen voor het betreden van crossmotoren op strand alsook in de achterliggende duinen.
4. Last but not least vraag ik aandacht voor de regels die er zijn i.v.m. het feit dat het gebied valt onder het regime van duistergebied.
5. Wenst dat het duingebied niet onder het regime van de Natura 2000 valt.

Beantwoording:

1. Valt buiten het kader van het onderzoek, hoort thuis in de APV
2. Idem
3. De gemeente wenst geen crossmotoren toe te laten. De maatregelen zijn beschreven in de APV.
4. Dat regime is bij ons onbekend, echter in het kader van de planmer moet toename van verlichting als gevolg van het plan worden meegewogen.
5. De Natura 2000 gebieden worden op voorspraak van de minister aangewezen door de Europese Commissie. De gemeente Beverwijk heeft hierop geen invloed.

V. Hooff

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. Bezwaar tegen het verbod van het aanlanden van bootjes, daar dit altijd is toegestaan geweest en de strandhuisjes bewoners nu geen gebruik zouden kunnen maken van hun bootjes en dus met een schadepost komen te zitten. Deze personen moeten vrijstelling krijgen of er moet een aanlandplaats komen.

Beantwoording:

1. De huidige situatie blijft gehandhaafd, dus beperkt aanlanden is mogelijk (mits met vergunning voor de transport van de vaartuigen).

Burgemeester en wethouders van de gemeente Heemskerk

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. De beoogde recreatieontwikkelingen in Beverwijk, ten westen van het Natura 2000-gebied Noord-Hollands Duinreservaat, kunnen o.a. een toename in het aantal recreanten in het Natura 2000 gebied tot gevolg hebben. Ook de uitbreiding van Tata Steel, waarvoor thans door o.a. de gemeenten gezamenlijk wordt gewerkt aan een integraal bestemmingsplan, kan o.a. een toename van stikstofdepositie in het Natura 2000 gebied tot gevolg hebben.
2. Wij gaan er vanuit dat in het plan-MER bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee in de analyse en beoordeling van de milieueffecten, met name de effecten op het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat, rekening wordt gehouden met de uitbreiding van Tata Steel en het cumulatieve effect van de overige verschillende ontwikkelingen, zowel in Beverwijk als Heemskerk, op het Natura 2000 gebied.

Beantwoording:

1. Juist vanwege de mogelijke effecten door recreatie wordt een plan-mer uitgevoerd. Voor Tata Steel wordt een separate procedure gevolgd.
2. Dat is wettelijk voorgeschreven.

Stichting Duinbehoud

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. Blz 5 Georganiseerde strandfeesten of sportwedstrijden zullen via een evenementenvergunning worden geregeld. Het geluid moet beperkt blijven en geen activiteiten in het naast gelegen duingebied te laten plaats vinden. Ook rekening houden met het vogelbroedseizoen.
2. Blz 6 Achter de strandpaviljoens en strandhuisjes moet voldoende ruimte overblijven om natuuraanwas van de duinen mogelijk te maken.
3. Blz 7 In de nota staat: Habitatsoorten waarvoor het gebied is aangewezen worden niet verwacht in dit deel van de duinen. Dit gebied moet in principe geschikt gemaakt worden voor deze soorten.
4. Blz 10 Dat paragliden niet wordt toegestaan is een goede zaak. In dit gebied wordt het veelvuldig gedaan. Duin wordt afgetrapt en de natuur wordt verstoord.
5. Blz 11 Stichting Duinbehoud is tegen het jaarrond openstellen van strandpaviljoens. De rust en de ruimte die op het strand moeten zijn wordt daardoor ernstig verstoord.
6. Het parkeren van auto's/motoren en stallen van fietsen moet op de bestaande parkeerplaatsen plaats vinden.

Beantwoording:

1. Evenementen worden – zo nodig – in een aparte procedure beoordeeld.
2. De exacte locatie van de paviljoens en de strandhuisjes is vastgelegd in de Keur van het Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier. De gemeente Beverwijk en de exploitanten zijn gehouden aan de maatvoering en de locaties die in de Keur zijn weergegeven. De Keur is inmiddels onherroepelijk vastgesteld.
3. In het beheerplan voor het Natura 2000 gebied behoort een afweging gemaakt te worden waar welke habitattypen en habitatsoorten duurzaam kunnen voorkomen. Bij afwezigheid van een concept beheerplan kan en mag een afweging gemaakt worden over de haalbaarheid van bepaalde doelstellingen voor een toets. Als fysieke omstandigheden aangeven dat bepaalde habitatype niet of pas na een extreme inspanning haalbaar zijn op een locatie – en zeker als er elders in hetzelfde Natura 2000 gebied volop goede of zelfs veel betere omstandigheden zijn om de doelstellingen te halen – kan in een afweging duidelijk zijn

dat het bedoelde habitatype elders wordt gerealiseerd en niet op de toetslocatie. Er hoeft dus niet getoetst te worden op imaginaire doelstellingen.

4. Paragliden vind niet plaats binnen het grondgebied van de gemeente Beverwijk.
5. Er wordt kennis genomen van het standpunt van Duinbehoud. De toestemming voor jaarrond exploitatie is overigens via provinciaal beleid geregeld via inmiddels onherroepelijke besluiten.
6. Dat is ook het beleid van de gemeente

Dorpsraad

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. Pagina 10; Niet toegestane activiteiten: De Dorpsraad wenst “niet-toegestane activiteiten” anders dan evenementen via regulering toe te staan. Gewezen wordt op aanlanden van vaartuigen en paragliden.

Beantwoording:

1. Een verbod is een handhaafbare vorm van regulering. Paragliden vind niet plaats vanaf het grondgebied van de gemeente en aanlanden blijft (beperkt) toegestaan op het activiteitenstrand.

Het Hoge duin

De inhoud van de inspraakreactie is hieronder in verkorte samengevatte vorm weergegeven

1. De begrenzing voor de plan-mer is te ruim genomen.

Beantwoording:

1. De grenzen van het plan-mer zijn langs de bebouwde kom van Wijk aan Zee gelegd. Het buiten of binnen de onderzoeksgrenzen liggen van het hotel heeft geen invloed op de wet- en regelgeving voor het hotel. Door het duin compleet op te nemen is een eenvoudige grens van het onderzoeksgebied. Het uitsluiten van het hotel geeft nodeloze complicaties, terwijl de huidige begrenzing voor het hotel neutraal is (geen positief en geen negatief effect). Het hotel zal wat betreft lokale regelgeving binnen het komende bestemmingsplan Dorp vallen.